श्रीवरतालवासि. श्रीलक्ष्मीनारायणदेवनी गादीना श्री. धर्मधुरंधर आचार्य श्रीविहारीलालजी. महाराजनुं जन्मचरित्र.

श्री प्रत्यक्ष पुरुषोत्तम श्री सहजानंदस्वामी स्थापीत परिपूर्णमर्यादा पाळक सत्संगीओ प्रत्ये श्री हरिलीलामृत ग्रंथ तथा आ कीरतन कौस्तुममालाना कर्त्ता धर्मधुरंधर आचार्य श्री विहारीलालजी महाराजना जन्मचरित्रनुं संक्षिप्त वर्णन करुं छुं.

ए आचार्य संवत् १९०८ ना चैत्र वद ३० अमासना दिवसे पोताना मोसाळ दुबोली गाममां जन्म पाम्या हता, पितानुं नाम कृष्ण प्रसादजी हतुं ने मातानुं नाम चतुरासी हतुं; एमनो जन्म सांभळीने धर्मधुरंधर आचार्य श्रीरघुविरजी महाराज तथा सद्गुरु श्रीगोपाळानंद स्वामी तथा शुकमुनी आदीक सदगुरुओ घणा प्रसन्न थया ने ते दिवसे अति आनंदोत्सव थयो हतो. अने जातक कर्मादि संस्कारने पाम्या पछी वरतालमां आव्या ने सद्गुरुश्री गुणातितानंद स्वामी पासे उद्धव सम्प्रदाय संबंधी वर्तमान ग्रहण कर्या ने आठ मे वरसे संवत् १९१६ ना माहा सुद ५ ना रोज यज्ञोपवित पाम्या, ने धर्मधुरंधर आचार्य श्रीरघुवीरजी महाराज पासे श्री वैष्णवी दिक्षा अंगीकार करी; उमरेठना वेदवीत विष्णुराम पासे केटलोक वेदाभ्यास कर्यो ने प्रसिद्ध पंडित भोळानाथजी तथा शास्त्री साधु माधवदासजी पासे व्याकरण, काव्य, पुराण, वेदांत, धर्मशास्त्रादिकनो अभ्यास कर्यो ने सेवाये करीने धर्मधुरंधर आचार्यजी श्रीरघुविरजी महाराजने प्रसन्न कर्या अने विद्याभ्यास आदिक वडे करीने समग्र सद्गुरुओ तथा सत्संगीओनी प्रसन्नता मेळवी.

संवत् १९२२ नी सालमां पोताना पिता पंडितवर्य पांडे श्रीकृष्णप्रसादजी महाराज अक्षर निवासि थया पछी पोताना

आचार्य श्रीभगवत्प्रसादजी महाराज पासे अखंड रह्या, सेवाये करीने तेमने परिपूर्ण प्रसन्न कर्या, ने संवत. १९३५ ना श्रावण वद ८ ना दिवसे श्री भगवत्प्रसादजी महाराजे तेमने गादीए बेसारीने पोते श्रावण वद १० ना रोज अक्षर निवासी थया त्यार पछी धर्मधुरंधर आचार्य श्रीविहारीलालजी महाराज तेमनी उत्तर क्रिया परिपूर्ण करी ने जेवा श्री रघुविरजी महाराज तथा श्रीभगवत्प्रसादजी महाराज वरतता तेवी रीते पोते वरतवा लाग्या ने पोताना वडीलोये स्थापन करेली जे पाठशाळा तेमां पोते सुधारो वधारो करवा लाग्या.

वडोदराना प्रसिद्ध शास्त्री त्र्यंबकनाथभाई तथा तेमना चीरंजीवी शास्त्री यद्रीनाथभाइ पासे ब्रह्मचारी शास्त्री मुनीश्वरानंदजी तथा ब्रह्मचारी शास्त्री त्यागानंदजी तथा शास्त्री कुंजविहारी दासजी तथा शास्त्री धर्मतनयदासजी तथा शास्त्री नीरन्नमुक्तीदासजी आदिक ब्रह्मचारी साधुओने राखी तेओ जे प्रथमथी भणता तेमने उत्तेजन आपी विद्याभ्यास कराव्यो, ने दुर्गपुरने विषे वेदशाळा स्थापन करीने केटलाक ब्रह्मचारीयो तथा ब्राह्मणोने वेदाभ्यास तथा नित्यकर्मोनुं परिपूर्ण शिक्षण आप्युं ने जुनागढना प्रसिद्ध पंडित भटुशास्त्रीने राखीने साधु ब्रह्मचारीयो तथा ब्राह्मणो ने व्याकरण काव्य विगेरे विद्यामा बहु उत्तेजन आप्युं. भटुशास्त्रीनी हयातीबाद इंदोरना प्रसिद्ध पंडित गोपाळ शास्त्रीने तेडावीने ते शाळाना अध्यक्ष तरीके राख्या, ने द्राविड देशना रामानुजाचार्य संप्रदायस्थ पंडित कृष्णाचार्यने राखीने साधु ब्रह्मचारी ब्राह्मणोने श्रीभाष्यादिक वेदांतनुं शिक्षण आप्युं. गोपाळ शास्त्रीनी हयातीबाद कर्णाटक देशना मध्वसंप्रदायस्थ पंडित रंगाचार्यने ते पाठशाळाना अध्यक्ष करीने राख्या, आवी रीते विद्याने उत्तेजन आपी सद्विद्या प्रवर्तावी; ने हरि वाक्य सुधासिंधु जेने भाषामां वचनामृत कहेवाय छे तेनो अभ्यास सद्गुरु श्री बाळमुकुंददासजी

स्वामी तथा परम भगवदी रावसाहेब त्रंबकलालभाईने पासे राखीने कर्यो ने तेना रहस्यो घणा साधु ब्रह्मचारी सत्संगीओने समजाव्या. हवे तेमणे सम्प्रदायनी पुष्टीना–ग्रंथो रच्या ते विषे लखुं छुं.

१ सम्प्रदाय शुद्धि. २ दिक्षापद्धति. ३ उन्मत गंगा महात्म्य.

ए आदिक संस्कृत ग्रन्थो कर्या तथा आचार्य श्री भगवत्प्रसादजी महाराजे रचेल श्रीहरिलीला प्रदिप नामे ग्रंथनी संस्कृतमां टीका करी ने श्रीमद्भगवद्गीतानी गुर्जरी भाषामां टीका करी ए सरवे ग्रंथोमां शोधन करवुं. लेखन विचार करवो, विगेरेमां पंडित वर्य भोळानाथजी तथा शास्त्री मुनिश्वरानंदजी तथा पुराणी शान्तानंदजी तथा पुराणी अनंतानंदजी तथा ब्रह्मचारी पुराणी बाळकृष्णानंदजीने पासे राख्या हता ने श्री हरिलीलामृत नामनो श्रीजि महाराजनी अद्भूतलीलाचरित्रना वर्णननो ग्रंथ तथा श्रीआचार्योदय नामनो ग्रंथ जेमां–धर्मधुरंधर श्रीरघुविरजीमाहाराज तथा श्री भगवत्प्रसादजी महाराजना जन्मचरित्र तथा तेमणे करेल धर्मोपदेश संबंधी वार्त्ताओ तथा उपदेशनुं वर्णन तथा पोतानुं जन्मचरित्रने पोते करेल उपदेश, सम्प्रदायनी रुढीयो, इत्यादि वर्णननो ग्रंथ, आ बे भाषा ग्रंथो पोते कर्या तेनुं शोधन करवुं, लेखवुं, विचारवुं. तेमां शास्त्री मुनिश्वरानंदजी तथा पुराणी अनंतानंदजी तथा ब्रह्मचारी जगदीशानंदजी सहायभूत हता.

एक वखत पेटलादमां गुजराती निशाळमां विद्यार्थीओनी परिक्षामां पधार्या तेमां केटलाक छोकराओए नाटकी रागमा गायनो कर्या ते सांभळी पोताने एम थयुं जे आवा रागमां धर्म, ज्ञान, भक्ति ने वैराग्यादिकनां किर्त्तनो होय तो हालना जमानाना माणसोने ठीक पडे एम धारी पोते आ किर्त्तन कौस्तुभमाळानी चोपडी पुराणी अनंतानंदजीने पासे राखीने बनावी.

ए आचार्य सत्संगनी वृद्धी करवी, विद्वानोने उत्तेजन आपवुं, तथा प्राचीन ग्रंथोनुं रक्षण करवुं अने पोताना शिष्योनी प्रसन्नता मेळववी तेमां पोते घणा लक्षवान हता.

हयात हता.

सद्गुरु श्री अद्‌भूतानंद स्वामी तथा सद्गुरु श्री भोमानंद स्वामी तथा सद्गुरु श्री विज्ञानानंद स्वामी तथा सद्गुरु ब्रह्मचारीजी आनंदानंद स्वामी गढडाना तथा सद्गुरु श्री श्वेतवैकुंठानंद स्वामी तथा सद्गुरु श्री अनोपमानंद स्वामी तथा सद्गुरु ब्रह्मचारिजी अ-चिंत्यानंदजी तथा सद्गुरु ब्रह्मचारीजी अनंतानंदजी.

ए सिवाय नीचे जणावेला पोते स्थापित पण विद्यमान हता-

वडतालमां ब्रह्मचारी निष्कामानंदजी तथा स्वामी बाळमु-कुंददासजी तथा ब्रह्मचारी जगन्नाथानंदजी तथा पुराणी कृष्ण जिवनदासजी तथा ब्रह्मचारी हरिप्रसादानंदजी तथा ब्रह्मचारी धर्मवल्लभानंदजी तथा स्वामी श्रीकृष्णदासजी तथा धोलेरामां स्वामी संतदासजी तथा जुनागढमां स्वामी योगेश्वरदासजी तथा स्वामी बाळमुकुंददासजी तथा गढडामां कोठारी भक्तिवल्लभ दासजी आटलातो धर्मोपदेश संबंधमां मोटा सद्गुरुओ हता.

पोताने संप्रदायमां व्यवहार संबंधि क़ार्यो करवां पडे तेमां प्रमुख कोठारी गोवर्द्धनभाइ हता, सिवाय कोठारी भीमजी भाइ, कोठारी अम्बाइदास कोठारी जगजीवनभाई कोठारी लक्ष्मीदास, कोठारी जीवा भगत हिंदुस्थान वाळा, कोठारी वेचर भगत मोटा तथा कोठारी रणछोड भगत मोटा तथा नथु भगत तथा हकोभाई तथा म्वाजि विगेरे पण सहायतामां हता.

हवे पोते सत्संगमां विचर्या तथा कार्यो कर्या ते संक्षि-प्तथी लखुं छुं. गादीए बेठापछी क़ाठीआवाडमां भावनगर, गढडा, जुनागढ, गोंडळ विगेरे ठकाणे प्रसिद्ध पंडित वर्य वडोदराना शास्त्री यद्रिनाथभाइ तथा पोताना ब्रह्मचारी साधु पंडितोने साथे राखीने केटलोक वखत फर्या, ते ते राज्यो तरफथी सन्मान पाम्या ने सभाओ करी.

लींबडा वाळा चंडामां वासण सुनारनुं घणुंज प्रसादीनुं

घर ते ठेकाणे सांख्य योगी बाईयो माटे रहेवाने एक सारी मोटी हवेली सगवडता साथे बनावरावी अने मांदा त्यागीओने माटे पुरती सगवडता साथे एक ईस्पीताल बंधाव्युं, तथा काठीआवाडमां भावनगर ताबाना गामराजुलाथी पाषाण मंगावी पोते जाते पासे रही गोमती सरोवर बंधाव्युं, अने अक्षर निवासी पोताना पीता आचार्य श्रीभगवत्प्रसादजी महाराजे रचेल श्रीमद्‌भागवतनी अन्वय दिपीका नामे टीका भक्तरंजनी तेने छपावी प्रसिद्ध करी.

संवत् १९३६ मां श्रीगढपुरमां सत्संगि जीवननुं पारायण करावी भावनगर पधार्या संवत् १९३७ मां नडीआद विगेरे ठेकाणे पधार्या ने साथीवाळा शीवलाल भाइये पधरावी तुळसी विवाह करावी ने घणी सेवा करी. संवत् १९३८ मां वडोदरे पधार्या तथा काठीआवाडमां राजकोट आवी त्याथी लोधीका, मेंगणी, गोंडळ थै जुनागढ पधार्या त्यां मंदिरो पर कळश चढाव्या, पछी जडाव कुंवरबाना लग्न माटे हीन्दुस्थान देशमां पधार्या त्यांथी पाछा आवी शरद पुनम धोलेरामां करी, वेठकमां चर्णाविंद पधराव्या. संवत् १९३९ मां सुरतना एक देवळमां श्री धर्म भक्ति, घनश्याम महाराजनी प्रतिष्ठा करी ने वडतालमां पोताना पितामह आचार्य श्री रघुविरजी महाराज तथा पिता आचार्य श्री भगवत्प्रसादजी महाराजना देहोत्सर्ग स्थानपर देवळ बंधाव्युं. संवत् १९४० मां बन्ने समैया वडतालमां कर्या ने वसो वीगेरे गामोमां विचर्या तथा जुनागढ पधार्या त्यांना मंदिर ना महंत स्वामी मुकुंदचरण दासजीनी सहायतामां स्वामी नारायणदासजीने कोठारी नीम्या. संवत् १९४१ मां दादा खाचर ना पुत्र अमरा खाचर मादा होवाथी तेमने दर्शन देवा गढडे पधार्या हता. संवत् १९४२ मां माणज ना पटेल मुळजी भाइये वडताल मां मोटो विष्णु याग कराव्यो ने आचार्यजी महाराजनी घणी सेवा करी. पछी खंभात धोलेरा सारंगपुर गढडे थै पीठवडी पधार्या. संवत् १९४३ मा कारतकी समैयो वडताल करीने नगर देशमां फरवा पधार्या त्यांथी जुनागढ पधारी फुलदोळनो उत्सव कर्यो. संवत् १९४४ मां लॉर्ड रे

मुंबईना गवर्नर साहेब वडताल दर्शने आवेल त्यारे घणुं सन्मान कर्युं. पछी जुनागढ थइ पंचतिर्थिमां माणावदर पधार्या ने लोज मांगरोळ विचर्या. संवत् १९४५ मां राजकोट ना मीस्त्री शेठ लखमणदास मावजी ए राजकोटमां पधरावी मोटो यज्ञ कर्यो पछी वडताल पधारी हिंदुस्थान पधार्या ने फरीथी लग्न कर्युं. त्यांथी पाछा आवी सुरत मुंबई पधार्या. संवत् १९४६ मां कानम देशमां विचर्या ने अमदावाद आचार्य श्री केशवप्रसादजी महाराज मांदा होवाथी तेमने जोवा पधार्या. संवत १९४७ मां बंने समैया वडताल कर्या तथा सार्थाये शीवलाल भाइये पधराव्या संवत् १९४८ मां सुरत पधार्या ने पोताना शरीरे सखत मंदवाड थयो पण श्रीजी महाराजे रक्षा करी संवत् १९४९ मां कारतकीनो समैयो वडताल करी वळा विगेरे ठेकाणे थइ उना, बाबरियावाड देशमां विचर्या, त्यांथी वळतां गढडे पधारीने फागण मासमां मोटो यज्ञ करीने त्यां श्रीलक्ष्मी बागमां श्रीजी महाराज ना देहोत्सर्गना स्थानना मंदिरमां श्रीजी महाराज तथा इच्छाराम भाइ तथा रघुविरजी महाराजनी मूर्तिओनी प्रतिष्ठा करी, ने शास्त्री धर्मनन्दनदासजीने पोताना गोंडळना मंदीरना महंत कर्या. त्यांथी धोलेरा थई वडताल पधार्या. चैत्रि समैया पछी राजकोट ना शेठ लखमणदासे पोताने त्यां पधरावी सत्संगिजीवन नुं पारायण करावीने घणी सेवा करी. त्यांथी वळतां श्री मुळी ये ठाकोरजीनां दरशन करी वडताल पधार्या त्यां पुराणी बाळकृष्णा नंदजी पासे सत्संगि जीवननुं पारायण कराव्युं. संवत् १९५० मां सुरत तथा वडोदरे पधार्या, चरोत्तरमां फर्या ने गढडा जुनागढ पधार्या. संवत् १९५१ मां कारतकी समैया पछी हिंदुस्थान पधार्या त्यांथी पाछा आवी खेडासा पींपळीमां पटेल हरी भाइये पधरावी ने तुळसी विवाह कर्यो तथा ठासराना हरीभक्तोये पधरावी घणी सेवा करी, पछी आणंद, सुरत, गढडे पधार्या, संवत् १९५२ मां भरुचमां एक उगमणा देवळमां श्री भक्ति धर्म वासुदेवनी प्रतिष्ठा करी जंबुसर विगेरे ठेकाणे विचर्या ने

सुरत पधार्या संवत् १९५३ मां सलाड, रुवाद वीगेरे कानम देशमां फर्या त्यांथी वडताल पधारी धोलेरा पधार्याने त्याना मंदिर मां कोठारी नरसींदासने कोठारीकरीने राजकोट पधार्या त्यां हरीभक्तोये घणी सेवा करी ने जुनागढना ब्रह्मचारी शांतानंदजी पासे सभामां वातो करावी ते सांभळी पोते घणा खुशी थया त्यांथी लोधीका मेंगणी गोंडळ थै जुनागढ पधार्या संवत् १९५४ मां कारतकी समैया पछी खंभात पेटलाद, सोजीत्रा थै उमरेठ पधार्या नें हरी भक्तोये घणी सेवा करी, एसिवाय दरेक सालमां कारतकी तथा चैत्री पुर्णिमाना समैया वडतालमां करी जन्माष्टमी तथा जळ जीलणी एकादशी ना समैया गढडामां करी गुजरात काठीआवाड सोरठ तथा कानम देशना पोताना सेवकोने दरशन देवा पधारतां छेवटे संवत् १९५५ मां कारतकी समैयो वडताल करी पीज, महेमदावाद, महुधा, खेडा पधार्या, त्यांथी वडताल पाछा पधारी पोताना पंडित शास्त्री मुनीश्वरानंदजी, तथा शास्त्री कुंजविहारीदासजी तथा पुराणी बाळकृष्णानंदजी विगेरेने साथे लइने धोलेरा, भीमनाथ, सारंगपुर थैने वळे पधार्या, त्यांना राजा वखतसंगजीये घणुं सन्मान कर्युं, वसंत पंचमीनो उत्सव त्यां कराव्यो ने राजाने घणो स्नेह थयो. त्यांथी उमराळा, गोपनाथ थै भावनगर स्टेटना गाम महुवा बंदर पधार्या त्यांना न्यायाधीश कवि मगनलालभाइ तथा वैष्णवाग्रगण्य शेठ मोनदासभाइ अने त्रवाडी वीठल भाइ तथा हरखा भाइ तथा मेता खीमजीभाइ आदिक सर्वे हरी भक्तोये घणी सेवा करी तथा शेठ मोनदास भाइये पोतानी वागमां पधरामणी करी त्यारे आचार्य जी महाराजानी आज्ञाथी शास्त्री मुनीश्वरानंदजीये धर्म संबंध मां भाषण कर्युं ने तेज वखते तेज संबंधमा पोते सारी रीते विवेचन कर्युं ते सांभळी सौ वैष्णवो तथा हरीभक्तो घणा राजी थया ने आचार्यजी महाराजनी प्रसंशा करवा लाग्या त्यांथी वळतां रामनवमीनो समैयो गढडे कर्यो ने त्यां सौ संतनी विनंती सांभळीने त्यांना पोताना

दासजीने ठराव्या. त्यांथी सारंगपुर धोलेरा थै चैत्रि पूर्णिमा नो समैयो वरताल कर्यो.

हवे तेमना देहोत्सर्ग विषे लखुं छुं.

उपर जणाव्या प्रमाणे पोते सत्संगनी उत्कृष्टता वधारी पोताना आचार्यपदने उत्तेजन आपतां संवत् १९५५ नी सालमां वरसादे खेंचवाथी पोते घणा दिलगीर थवा लाग्या, गरीबो ने अन्नादिक आपवा लाग्या. आम करतां श्रावण शुद्ध १५ ना रोज मंदवाड थयो ने दीन प्रतीदिन मंदवाड वृद्धि पामवा लाग्यो. मुंबईना डाक्टर मोरेश्वरराव एम. डी. तथा रांदेरना डाक्टर उत्तमरामभाई आदिक औषध करवा लाग्या परंतु पोताने आराम जणायो नहीं तेथी आराम नहींज थाय एम धारीने समग्र सद्गुरुओ तथा कोठारी गोवर्द्धन भाइ तथा केटलाक प्रतीष्ठित सद्गृहस्थ हरि भक्तोने पोतानी पासे बोलावीने सत्संगनी भळामण करी अने कोठारी गोवर्द्धनभाईने कहुंजे अमे तमने श्रीलक्ष्मिनारायण देवनी गादीना हितचिंतक अमारा त्रण पेढीना कोठारी जाणीने गादीना हित माटे वील करी आप्यां छे माटे संप्रदायनो व्यवहार आगला वीलमां जणावेला ट्रष्टीयोनी संमत्ति ने सहायताथी संभाळज्यो. ने अमारो रचेल श्री हरिलीलामृत ग्रंथ छपावी प्रसिद्ध करवो तथा श्री आचार्योदय ग्रंथ अमे रचतां अधुरो छे ते संपूर्ण करावचो तथा गोमतीसरोवरनो उगमणो घाट: अधुरो छे ते पुरो बंधावचो, ने श्रीजी महाराजनी अंगभूत प्रसादीनो जेमे बहु संग्रह कर्यो छे तेनुं घणा काळ सुधी रक्षण थाय तेवुं स्थान बंधावी ते प्रसादीनी वस्तुना सौने दरशन थाय तेवी रीते स्थापन करवी, ए रीते पोताना शुभ संकल्पो पूर्ण करवानी भळामणो तेमने करी; ने तेजप्रमाणे पोतानां बे पत्नीयोने पण उपरना पोताना संकल्प पूर्ण करवामां सहाय कारक थवानुं कह्युं ने श्रीजी महाराजनी आज्ञा प्रमाणे वर्त्तवुं. ए वीगेरे केटलीक संप्रदाय बंधसी

सारी व्यवस्था चाले ने गादी सचवाय तेवी भळामण करी. दीन प्रतीदिन मंदवाड वृद्धि पामवा लाग्यो ने संवन् १९५५ ना भाद- रवा शुद ८ ना दिवसे रातना साडा आठवागे पोते आ क्षणिक देहनो त्याग करी अक्षर निवासी थया.

ए आचार्यजी विद्यामां कुशळ, धर्म ज्ञानादिकमा नीपूण हता तथा पोतानी ज्ञाता शक्ति थी तथा लावण्यताथी पोताना सेवकोने तथा अन्य मनुष्योने प्रहर्षित करी तेमनो पोताना विषे स्नेह कायम रहे एवा घणा सद्गुणे संपन्न हता तेमनो वियोग थतां सौत्यागी हरि भक्तो पारावार उदास थई गया. शुभंभवतु. श्रीरस्तु. तथास्तु.

श्री. स्वामिनारायणो जयतुं.

ली: आज्ञाथी सेवक. रगनाथ भगत–

ना दंडवतसहित जयश्रीस्वामिनारायण स्विकारसो.

॥ अनुक्रमणिका ॥

॥ अनुक्रमणिका ॥

॥ हिंदुस्थानी भाषामां ॥

॥ दक्षिणी भाषामां ॥

॥ मारवाडी भाषामां ॥

॥ चित्रकाव्य ॥

॥ अनुक्रमणिका ॥

॥ ॐ ॥

श्रीः ।

॥कीर्त्तनकौस्तुभमाळा॥

(पूर्वार्ध.)

॥ श्रीस्वामिनारायणायनमोनमः ॥

॥ मंगलाचरणम् ॥—

(शार्दूल विक्रीडित छंद.)

जे उत्पत्ति तथा स्थिति लय करे, वेदो स्तुति उच्चरे,
जेना रोम सुछिद्रमां अणुं सम, ब्रह्मांड कोटी फरे;
माया काळ रवि शशी सुरगणो, आज्ञा न लोपे क्षण,
एवा अक्षर धामना अधिपति, श्रीस्वामिनारायण.—(१)
आवी अक्षर धामथी अवनिमां, जे देहधारी थया,
आप्यां सुख अपार भक्त जनने, दिले धरीने दया;
कीधां चारु चरित्र गान करवा, जेणे करुणा करी,
वंदुं मंगल मूरति उरधरी, सर्वोपरि श्रीहरि. — (२)

१ चारु=सुंदर

(वसंततिलका वृत.)

मीरा पितामहजी [1]ने वरदान आपी,
जेणे कह्युं तव सुपौत्र[2] थशे प्रतापी;
ते धर्मना तनुज[3] श्रेष्ठ करो सहाय,
जेथी बधां विघन दुंर जरुंर जाय. — (३)
जेना प्रताप थकी [1]आ पदवी हुं पाम्यो,
जेना प्रताप थकी [1]शोक सहुं विराम्यो;
जेनो प्रताप जग मंगल रूप जाणुं,
एवा श्री भक्ति सुतने उर नित्य आणुं.— (४)

॥ प्रार्थनाष्टक. ॥

(उपजातिछंद.)

श्रीजी तणो प्रौढ घणो प्रताप,
करे सदा थाप उथाॅप[4] आप;
अति–दयाळुं प्रभु अक्षरेश,
वंदुं हरि स्नेह धरी हमेश. —(५)
जेनी कृपाथी जन सुंखी थाय,
जेनी कृपाथी दुःख दुंर जाय;
जेनी कृपाथी उधरे अशेष[5],
वंदु हरि स्नेह धरी हमेश. —(६)

---

१ श्रीगोपाळजी महाराजने श्रीजी महाराजे वरदान आप्युं हतुं के;–तमारा पुत्रनो पुत्र (श्रीविहारीलालजी महाराज) महाप्रतापी थशे. २ सुपौत्र=पुत्रनो पुत्र. ३ धर्मना तनुज=धर्मदेवना कुमार. ४ थाप उथापथ=स्वतंत्र, (कर्तुमकर्त्तुं ने अन्यथाकर्त्तुं ॥) ५ अशेप=समग्र.

जेणे कळिमां नरदेह धारी,
स्वधर्म स्थाप्यो जन हितकारी;
काढ्यो कळिने ग्रही शिरकेश,
वंदु हरि स्नेह धरी हमेश. —(७)

जो शर्ण आवे जन दीन कोय,
भली रीते निर्भय तेह होय;
पामे नहीं कष्ट कदापि लेश,
वंदु हरि स्नेह धरी हमेश. —(८)

नथी नथी मोक्ष समान दान,
नथी नथी आत्म समान ज्ञान;
ते दीधुं सौने दई उपदेश,
वंदु हरि स्नेह धरी हमेश. —(९)

जेछे कृपानी करनार वृष्टि,
सुखी करे दृष्टि थकीज सृष्टि;
छे मिष्ट वाणी बहु जेनी वेश,
वंदु हरि स्नेह धरी हमेश. —(१०)

सर्वोपरि आ सतसंग थापी,
आचारजोने निज गादी आपी;
जेना गुणो गाय सदा गणेश,
वंदु हरि स्नेह धरी हमेश. —(११)

जे काव्य कर्त्ता निज संत पासे,
पद्यो करावीं सुणता हुलासे;
राजी थता ते सुणीने रमेश,
वंदु हरि स्नेह धरी हमेश. —(१२)

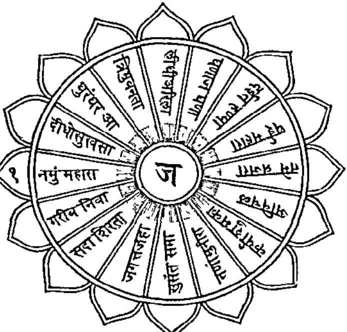
जेणे मने सुख अपार आप्युं,
समे समे कष्ट समग्र काप्युं;

ते श्रीहरिनी स्मृति उँर थावा,
करुं रुडां कीर्त्तन गुण गावा. —(१३)

॥ शोडशदळकमळप्रवन्ध ॥

(सवैयो.)

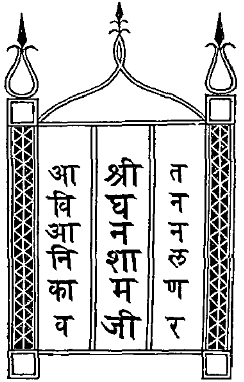
नमुं महाराज, गरीब निवाज,
सदा शिरताज, जगत्त जहाज,
सुसंत समाज, तणां मुनिराज,
कर्यां शुभकाज, अविचल आज;
तमे व्रजराज, थई महाराज,
दईत हण्याज, घणाज घणाज,
लीधी अरि लाज, त्रिभुवन ताज,
धुरंधर आज, दीधो सुखसाज. --(१४)

॥ बहिर्लापिका ॥

(शार्दूलविक्रीडितछंद).

जे आवे शरणे शुं ? नाम वदी ए, शुं ? होय सुँकाममां,
सौरुं अंग कियुं ? शुं ? नाम शिशुओ, शिखेज जे धाममां;
पामे मोह मनुष्य नाम समजो, को ? राय पासे वसे,
आ प्रश्नोत्तर मध्यवर्ण सुजने आनंद दाता थशे. (१९)

---

१ सुकाम=सारुं काम. २ सारुं अंग कियुं ?=आनन=मुख.

(मालिनीछंद.)

अखिलपति अमारी विनती उंरधारो,
विघन सघँन आवे वेगथी ते विदारो;
निरमळ मति आपो काव्य सारी कराय,
सदगुणि जन शाणा सांभळी राजी थाय. (१६)

॥ ग्रंथप्रयोजन ॥

(मनहरछंद.)

भक्ति भगवाननी छे नवधा प्रकारवाळी,
जेने जेवी रुचे तेवी ते करे वखाणीने;
किर्त्तनभक्तिनुं जेनुं अंग होय तेह तेमां,
तदाकार थै संभारे हरि उर आणीने;
एवा भक्त गाय हरि गुणने रंजन थाय,
वांचीने विचारे वळी सुबोधनी वाणीने;
पुस्तक आ एज प्रयोजन उर आणी रच्युं,
सतसंगी जनने जीवन रूप जाणीने — (१७)

॥ काव्यकर्त्तानी रुची ॥

(उपजाति छंद.)

जेने रुची अंतर होय जेवी,

१ सघन=घणां. २ विदारो=नाश करो.

तेने कविता गमशेज तेवी;
सुबोधने श्रीहरि गुणसार,
मुने रुचे एह सदा अपार; —(१८)
जे सांभळीने मति मेली थाय,
सारा जनो तो शरमाइ जाय;
तेवी कविता दुरथीज टाळो,
उनामणामां धरीने उकाळो. —(१९)

॥ गायनविषे ॥

(मनहरछंद.)

गानविद्या तणा गुण गणतां गणाय नहीं,
एतो एक उपवेद सामनो गणायछे;
रोतुं होय बाळक ते राग सुणी छानुं रहे,
नारीओने नर गुलतान थई जायछे; —(२०)
रंक तथा राय जन रागथी रंजन थाय,
मृगलाने मणीधर रागथी रीझायछे;
श्रीजीमहाराज पण गवैयानां गान सुणी,
राजी थता बहु हजी सुणवा चहायछे. —(२१)

(श्लोकः)

यथा नयेच्छतश्रृंगं, नगं गानसरस्वती ॥
तथा नयेच्छतश्रृंगं, न गंगा न सरस्वती ॥ —(२२)

अर्थः—घणा शृंगवाळो जे गोलोकनो शतशृंग पर्वत छे, त्यां माणसने जेवी रीते गाननी वाणी पहोंचाडी शके छे, तेवी रीते ते पर्वतनी पासे माणसने गंगाजीके सरस्वती पहोंचाडी शकती नथी; एवो गान वाणीनो महिमाछे.

(मनहरछंद)

मेघ गाजे त्यारे गाय मधूर मल्हारराग,
कोकिला मयूर गाय वसंतने समेछे;
कूकडा प्रभाती राग गायछे प्रभात समे,
भ्रमर आनंदभर गाता गाता भमेछे;
सुणीने सिंधुडो राग शूराओने शौर्य चडे,
हरि गुण गान हरिना जनोंने गमे छे;
प्रेमीओने प्रेम जामे वैरागी वैराग पामे,
गान तणा शब्द सौने रगे रगे रमेछे. —(२३)
राग सुणी सुणनार हृदये रंगाई जाय,
भले होय भाई तेह सधैनी के अधनी;
विपयी जनो रंगाय विषयना राग मांहि,
मृग जेम चिंता तजे निज वपु वधनी;
शेरडीनी शी ? मीठाश शी ? मीठाश साकरनी,
दूध दहिं माखणके शी ? मीठाश मधनी;
अमृतथी अधिकतो भलो रस त्यांज भासे,
ज्यां गवाय सात स्वर, स,रि,ग,म,प,ध,नी. —(२४)

१ सधनीक अधनी=धनवंत अने निर्धन. २ निजवपु वधनी=पोताना शरीरना नाशनी.

रागोत्पति ॥ दोहा ॥

सा, री,ग,म,प,ध,नी. सप्तस्वर, तेमजछे त्रणग्राम;
मुरछना एकवीशथी, उपज्या राग तमाम. —(६)
रागने रागणीओ मळी, छत्रीश भेद श्रीकार;
पण व्याप्यो आविश्वमां, एनो वहु परिवार —(७)

॥ पूरुषोत्तम नारायणनुं माहात्म पूर्वक ध्यान ॥

(राग ईंग्रेजी ढबनो वनझारो.)

जय हरि, (३) सकल जग स्वामी,
अखिलेश्वर अक्षर धामी; —(टेक.)

---

१ षड्ज, ऋषभ, गांधार, मध्यम, पंचम, धैवत, निपाद ए सातना अंक अक्षरथी सा, री, ग, म, प, ध, नी. ए सात स्वर छे. सा, री, ग, म, प, ध, नी नो आरोह अने अवरोह एटले चडता स्वर अने उतरता स्वर, तेमज ते स्वरनां जुथ छूटां पाडवांने कोमळ स्वरमां मेळाववां तेने मूर्छनाओ कहेछे; तेना एकवीश भेदछे.

मूळराग छ छे तेनां नाम.—भैरव, मालकोश, हिंडोर, दीपक, श्रीराग, ने मल्हार ए छ छे. ते दरेकने पांच पांच रागणीओ (स्त्री) छे. तेमळीने राग रागणीओना छत्रीश भेद छे.

तेमज प्रत्येक रागणीने पांच पांच पुत्र अने पांच पांच पुत्रीओछे. तेओना परस्परना संबंधने लीधे तेनो एटलो विस्तार वधी गयेलो छे के; ते त्रणे लोकमां फेलाई गयो छे.

एवी रीते आ ग्रंथना रागो पण, संगीत वेत्ताओए परस्परना संबंधानुसारे शोधी काढेला छे.

छो अकळित अंतरजामी,
वलवंत प्रभु वहु नामी,
रसरूप रमा विश्रामी;
धरूं उरध्यान, करूं गुणगान, तजी अभिमान;
गरूडना गामी. अखिलेश्वर० — (१)

छो सदा, (३) सरव सुखदाता,
त्रिभुवन पति जन त्राता;
तव चरण ठरण ठेकाणुं,
एम हुं मुज उरमां जाणुं,
वा'ला रसनाथी शुं वखाणुं ?
करो मुजक्षेम, पूरो धरूं प्रेम, रीझो तमे जेम;
अचळ पदपामी, अखिलेश्वर० — (२)

छोहरि, (३) अखिलजगभूप, सुखदायक दीव्यस्वरूप;
तव रोमं कूप प्रत्येक,
आवां विश्व वसेछे अनेक,
संभाळ करो सविवेक;
एवाजे अमाप, प्रगटथई आप, जणाव्यो प्रताप;
न राखी खामी. अखिलेश्वर० — (३)

शिरधरूं (३) चरणरज प्यारा, दीनवंधु धर्म दुलारा;
जय विश्वविहारी अमारी,
करो रक्षा दिनदुःखहारी,
तव मूर्ति मंगळकारी;

---

१ रमाविश्रामी=लक्ष्मीजीने ठरवानुं ठेकाणुं. २ रोमकूप=रूंवाडा रूपी छिद्र. ३ दुलारा=पुत्र.

करूंछुं प्रणाम, गाउ गुणग्राम, पामी सुखधाम;
वेदना वामी. अखिलेश्वर० —(४)

॥ श्रीकृष्ण नारायणनी लिलानुं स्मरण ॥

(रागउपरप्रमाणे)

सखी जुओ, (३) श्रीकुंज विहारी,
रमे गेडी लई गिरधारी; —(टेक)
सरखा लेइ बाळक संगे,
जुओ रमे अधिक उछरंगे,
शोभे छे शामळ रंगे;
करी खूब खेल, रमे रंगरेल, छबीलो छेल;
जुए नरनारी. रमे गेडी लई० —(१)
जुओ दडा, (३) संघाते दोट, दईने न चूके हरि चोट;
दैतोनां माथां आम,
रखडावीश ठामो ठाम,
एम सुचवे श्री घनशाम;
रूडुं जुओ रूप, वन्युं छे अनुप, लाजे रतिभूप[1];
जोई मोरारी. रमे गेडी लई० —(२)
शिर धर्यो (३) मुगट जदुनाथे, गेडीने ग्रही छे हाथे;
कुंडळ वेउ काने शोभे,
खरे रवि शशी मन क्षोभे,

---

१ रतिभूप=कामदेव.

मुज दादाने आप्युं हतुं तमे, वाला रुडुं वरदान;
पुत्रनो पुत्र तमारो थाशे,आ जगमां वडो जशवान रे.

आवोजी अवतारी० —(७)

मोटा मोटा सद्‌गुरुए मारे, माथे मूक्या छे हाथ;
बेउ आचारज तो रुडी रीते, राखता सदा संगाथरे.

आवोजी अवतारी० —(८)

प्रभु तमारी बांधेल प्रथामां, रहुं छुं आठे जाम;
मायानुं बंधन कापीने मोहन, भक्ति आपो निष्कामरे;

आवोजी अवतारी० —(९)

आटलुं साधननुं बळ मारे, बीजुं नथीरे लगार;
अनंत कोटी ब्रह्मांडमां मारे, एक तमारो आधाररे.

आवोजी अवतारी० —(१०)

अक्षरधाम विषे दिव्य देहे, करवा तमारी सेव;
शास्त्रप्रमाणे साधन करुं छुं, त्रिकमजी ततखेव रे.

आवोजी अवतारी० —(११)

अक्षरना सुखना बदलामां, साधन करूं अनेक;
पण तेना कोटीमा भागे न आवे, अहींनां साधन एकरे.

आवोजी अवतारी० —(१२)

ते माटे जेवा अनुग्रहथी प्रभु, आ पद[१] आप्युं अनूप;
तेमज अक्षरमां तव सेवा, करूं धरी दिव्य रूपरे.

आवोजी अवतारी० —(१३)

---

१ आ पद–आचार्यनी पदवी.

एवी करो करुणा मुज ऊपर, दिन बंधु दिनानाथ;
स्नेहथी राखो चरण समीपे, आश्रित जाणी अनाथरे.
आवोजी अवतारी० —(१४)

जीवनी करणी सामुं न जोशो, कमळानाथ कृपाळ;
बिरद तमारूं शाम संभारी, स्नेहथी लेजो संभाळरे.
आवोजी अवतारी० —(१५)

छोरू कछोरू थाय कदापि, बाळक बुद्धि बाळ;
पण जननी तेनुं जतन करीने, प्रेमे करे प्रतिपाळरे.
आवोजी अवतारी० —(१६)

मोटा तणां दिल होयछे मोटां, गुणीयल बहु गंभीर;
गुन्हा करो बक्षीस अमारा, हो इच्छारामना वीररे.
आवोजी अवतारी० —(१७)

प्रेमना पाशमां नाखीने पहेलां, पछी तजो तत खेव,
कठण थया शुं ? छेक कृपाळूं, टाळो हवे ए टेवरे.
आवोजी अवतारी० —(१८)

स्थावर जंगम प्राणी तमारां, तेमांहि हुं पण एक;
वा'लाजी मुने विसारी न देशो, छतमां जाणीने छेकरे.
आवोजी अवतारी० —(१९)

मैहीनदीमां बूडतां तार्या, तमे जई रघुवीर,
तेम पधारी काज सुधारो, सुंदर शाम शरीररे.
आवोजी अवतारी० —(२०)

---

१ एक समये सरवार देशथी आचार्यवर्य श्रीरघुवीरजी महाराज श्रीजी महाराजना दर्शनार्थे वरताल आवता हता, त्यां रस्तामां मही-सागर नदीमां उतरतां समुद्रनो ज्वार आवी पहोंच्यो तेथी पोते तथा तेमना मामा बेउ बूडवा लाग्या. ते समये श्रीहरिए अकस्मात् नाव लावीने बेउने बेसारीने सामेकांठे मूक्या ने श्रीहरि पोते तरत अंतर्ध्यान थई गया, एवी महा रक्षा करेली छे.

नाजा भक्तनी ऊपर कोप्यो, भोंयरानो भूपाळ;
तेनुं जेवी रीते काज कर्युं, करो एवी रीते रखवाळरे.
आवोजी अवतारी० — (२१)

महा सागरमां बूडता भकवनां, नाथजी तार्यां नाव;
तेम आवे समे मुने उगारो, भूधर जाणीने भावरे.
आवोजी अवतारी० — (२२)

---

१ नाजा जोगिया जे मंहा भक्तराज सत्संगमां विख्यात हता; तेमने काठीयावाडमां आवेला जसदण भोंयराना राजाए एक समये एम कहुं के—"जो तमारा स्वामिनारायण भगवान होय तो काले गमे त्यां होय त्यांथी मने दर्शन आपे, नहीं तो काले तमारा दींचण छोडाना मुद-गळथी भांगी नांखीश" त्यारे भक्तराजे कहुं केः— परमेश्वर तो स्वतंत्र छे, ते कोईना डराव्या के तेव्या आवता नथी; पण पोते करुणा करे तोज आवे ! राजाधिराज मारा भगवान तो हाल वडनगर वीशनगर-मांछे, अने तारके टपाल नथी के जेथी तेमने समाचार पहोंचे के, तुरत अहींयां आपने दरशन आपवाने आवे." त्यारे राजाए कहुं केः—"परमे-श्वर तो अंतर्यामी छे, अने पोते भक्तवत्सल छे माटे पधारशे. जुओ, प्रल्हादने ज्यारे महाकष्ट पड्युं त्यारे स्तंभमांथी प्रगट थईने रक्षाकरी तेम जो तमारा भगवान हशे तो काले मने दर्शन देशे."

राजानां आवां हठीलां वचन सांभळीने नाजे भक्ते श्रीहरिनी प्रार्थना करवा मांडी, तेथी दया करी बीजे दिवसे सवारमां अकस्मात् श्रीहरि पधारीने राजाने दर्शन दीधां, अने भक्तराजने महाकष्टथी उगार्या.

आ वात सत्संग प्रसिद्ध अनेक ग्रंथोमां लखाणी छे, माटे अहीं विस्तार नथी कर्यो.

वडतालमां दक्षिणादा मंदिरमां, मूर्ति तमारी अनूप;
तेमां रहो मुज मननी वृत्ति, मागुं ए द्विपकुळ भूपरे.
आवोजी अवतारी० — (२३)

आरतवाणी सुणी अलबेला, शरणांगत प्रतिपाळ;
कर जोडीने विनती करुं, आवो विश्वविहारिलालरे.
आवोजी अवतारी० — पद. ३ (२४)

राग महाड ताल दादरा

आवो विश्वविलासी, श्रीसुखराशी, सुंदर श्रीघनशाम;
स्मरे सिद्ध चोरासी, योग अभ्यासी, हे अविनाशी,
सुंदर श्रीघनशाम. (टेक)

अक्षर धामना धामी अकामी, स्वामी श्रीजी महाराज;
गरुड गामी हे [1] बहु नामी, आवो तमे हरि आजरे,
आवो विश्व० — (१)

दास तणाछो त्रास निवारण, पूरण गुणप्रकाश;
आपतणी इच्छाए रह्यां छे, अवनि-वायु आकाशरे.
आवो विश्व० — (२)

विश्वमां व्यापक विश्वथी न्यारा, विश्वतणा आधार,
एक भ्रकुटी विलासे करो छो, सृष्टि पालन संहाररे.
आवो विश्व० — (३)

सुख देवा होय संतने ज्यारे, त्यारे धरो अवतार;
आ समे धर्मथी प्रगट थईने, भारे हर्यो भूमिभाररे.
आवो विश्व० — (४)

---

१ धर्मगुरुना राजाधिराज.

काळना काळ कृपाळ तमे छो, प्रेमीतणा प्रतिपाळ;
स्नेह आणी सेवकने संभाळो, वळवंत भक्तिना वाळरे.
आवो विश्व० — (५)

प्राणना प्राण सुजाण तमे छो, सुंदर सुखनी खाण;
अशरण शरण छे चर्ण तमारां, मायाथी करण मूकाणरे.
आवो विश्व० — (६)

दिन दयाळक जन प्रतिपाळक, टाळक कष्ट अनेक;
पाप प्रजाळक भक्तिना वाळक, नेह निहाळक टेकरे.
आवो विश्व० — (७)

पांडव द्रौपदी आदिक ने वळी, सीतानी लीधी संभाळ;
एवी वालाजी महेर आणी, आवो विश्वविहारीजीलालरे.
आवो विश्व० — (८) पद ४.

श्रीकृष्णविषे

राग उपरनो ताल दादरा

आवो छेल छोगाळा, कान गोवाळा, कामणगारा कंथ;
वा'ला वृजराज रुपाळा, छो मरमाळा, मोरळीवाळा,
कामणगारा कंथरे — (टेक)

गोकुळ मेली–मथुरां गया छो, ज्यारथी शाम सुजाण;
त्यारथी रात दिवस तळफे छे, गोपीजनना प्राण रे.
आवो छेल० — (१)

दिनवंधु तव दर्शन विना, सुनो लागे आ संसार;
वाग हवेलीने वंगला सरवे, भासे महा भयंकार रे.
आवो छेल० — (२)

सुख देनार पदारथ सरवे, थयां छे दुःख देनार;
वेगे आवो वृजराज लाडिला, आपवा सुख अपाररे.
आवो छेल० — (३)

इंद्र कोप्यो अम उपर ज्यारे, त्यारे धरी गिरिराज;
वृष्टि तणुं महा कष्ट निवार्युं, गोविंद गरीव निवाजरे.
आवो छेल० — (४)

वाळकने हणनारी आवी, माशी पूतना घोर;
प्राणसहित पय पान करी, तमे मारी नंद किशोररे.
आवो छेल० — (५)

जादवकुळने दुःख देनारो, मार्यो मामो कंस;
शरणांगतना सुखने माटे, उखाड्यो एनो वंशरे.
आवो छेल० — (६)

ज्यां ज्यां भीड पडे निजजनने, त्यां जईने ततकाळ;
अंतरमां जननुं दुःख आणी, शामळा ल्यो छो संभाळरे.
आवो छेल० — (७)

ते माटे प्यारा वेहेला पधारो, मजळे अमारां पिंडे[१];
दुःख वियोग तणुं दुर करीने, आपो सुख अखंडरे.
आवो छेल० — (८)

विलाडीना बच्चां निमांमां[२], जेम राख्यां जदुराय;
पांडवने लाखाग्रहथी उगार्या, शामळा थइने सहायरे.
आवो छेल० — (९)

---

१ पिंड—शरीर. २ नीमामा—नीभाडो.

नावना काग समान थई छे, गति अमारी गोविंद,
आ दुःख दरियानो पार न आवे,आपविना व्रजचंदरे.
आवो छेल० —(१०)

खानने पाननुं भान तजीने, करीए तव गुणगान,
विश्वविहारीलाल पधारो, भेटवा श्रीभगवानरे.
आवो छेल० —(११)

॥ उपदेशविषे ॥

राग क्षत्री कलंकनो

सुणो विवेकी जन मुज वात, अंतर शत्रुने मारी काढोरे,
कहुं आज हुं थई रळीआत, अंतर शत्रुने मारी काढोरे.
धरी हिंमतनां हथियार, अंतरश०
मारो मारो पूरा पापीओने मार; अंतरश० —(१)
धरी धीरजनी कर ढाल, अंतरश०
बांधी रुंधी करो शत्रुने बे हाल; अंतरश० —(२)
झालो ज्ञाननी तीखी तरवार, अंतरश०
झालो वैराग्यनो भालो भयंकार; अंतरश० —(३)
काम क्रोध लोभ मोह जेह चोर, अंतरश०
बनी शूरा पूरा हरो एनुं जोर; अंतरश० —(४)
जेणे मोटा मोटानी लीधी लाज, अंतरश०
तोडी फोडी मूळ काढो एनुं आज; अंतरश० —(५)
जेणे भ्रष्ट कीधां सहु नरनार, अंतरश०
जेथी जगतमां वध्यो अनाचार; अंतरश० —(६)
तेवा शत्रु सामा धरी एक टेक; अंतरश०
मारो बोध रूपी बाण अनेक; अंतरश० —(७)

पेहेरी धर्मनुं बख्तर धीर, अंतरश०
करो राजी राजी श्रीजी शूरवीर; अंतरश० — (८)
सेवो सतसंग रूपी रुडो कोट, अंतरश०
जेथी शत्रु तणी खाली जाय चोट; अंतरश० — (९)
दश ईंद्रियोने वश राखो एम, अंतरश०
राजा केदीओने राखे छे जेम, अंतरश० — (१०)
राखो निर्मळ मन निरधार, अंतरश०
करवा राजी श्रीधरमकुमार; अंतरश० — (११)
श्रद्धा वडे भक्ति जो कराय, अंतरश०
तरत अंतर शत्रुतो जीताय; अंतरश० — (१२)
वर्नावेश तमे ब्रह्मरूप, अंतरश०
सेवो श्रीजीनुं दीव्य स्वरूप; अंतरश० — (१३)
अंते पामशो अक्षर धाम, अंतरश०
जेमां वसे सदा घनशाम; अंतरश० — (१४)
माटे हिंमत धरी करो काज, अंतरश०
जीतो अनादि ना वेरीने आज; अंतरश० — (१५)
राखो श्रीजी वचननी संभाळ, अंतरश०
कहे विश्वविहारीजी लाल; अंतरश० — (१६)

॥ महाराजनी मूर्तिना वर्णन विषे. ॥

राग ऊपर प्रमाणे.

धरो उर श्री धरमकुमार, छवीलाजीनी छवी जुओरे.
अंगो अंगमां शोभा अपार, छवीलाजीनी छवी जुओरे.
चिन्ह सहित चरण अनूप, छवीलाजीनी०
सदा भक्तने छे सुखरुप, छवीलाजीनी० — (१)

१ ब्रह्मरूप—त्रण देहथी जुदा पडीने आत्मारुपे थवुं ते.

पिंडी जानुं जंघा बे अमूल्य, छबीलाजीनी०
शोभे कदळीना स्थंभ तूल्य, छबीलाजीनी० — (२)
कटी पितांबर धर्युं सार, छबीलाजीनी०
पेखी उपजेछे पूरणप्यार, छबीलाजीनी० — (३)
राजे त्रिवळी उदर मांय, छबीलाजीनी०
गोळ गंभीर नाभी गणाय, छबीलाजीनी० — (४)
जुओ हृदय दयालु धाम, छबीलाजीनी०
घणा वाला लागे घनशाम, छबीलाजीनी० — (५)
छाती उपडती छटादार, छबीलाजीनी०
तेमां श्रीवच्छ शोभेछे सार, छबीलाजीनी० — (६)
शोभे उन्नत उत्तम स्कंध, छबीलाजीनी०
जोतां टळे माया केरा बंध, छबीलाजीनी० — (७)
भुजदंड अभय देनार, छबीलाजीनी०
करूं उग्थी न अळगा लगार, छबीलाजीनी० — (८)
कर आंगळी शोभे अपार, छबीलाजीनी०
जेमां कांचन मुद्रिका सार, छबीलाजीनी० — (९)
अंगे ओढीछे काश्मीरी शाल, छबीलाजीनी०
जेमां जरी बुट्टानो घणो ताळ, छबीलाजीनी० — (१०)
कंठे कौस्तुभ मणीनी माळ, छबीलाजीनी०
शोभे चिबुक अधर मवाळ, छबीलाजीनी० — (११)
गाल जाणे गुलाबनुं फूल, छबीलाजीनी०
नासा नेणनी छबी अमूल्य, छबीलाजीनी० — (१२)
भाले केशर अरचा सार, छबीलाजीनी०
भाळी भ्रुकुटि धनुप्याकार, छबीलाजीनी० — (१३)

जोतां जुगल श्रवणनी जोड, छबीलाजीनी०
पूरे कृपाळु जनना कोड, छबीलाजीनी० — (१४)
छोगांसहित शोभे शिरपाघ, छबीलाजीनी०
शिरपेच तोरा जोया लाग, छबीलाजीनी० — (१५)
जोई विश्वविहारीनुं रूप, छबीलाजीनी०
वंदे ब्रह्मादि भुवनना भूप, छबीलाजीनी० — (१६)

राग म्हाड, ताल दादरा.

आवो प्राणथी प्यारा, धर्मदुलारा, मेहेर करी महाराज.
सेवुं चर्ण तमारा, सुख देनारा, स्वामी अमारा, मेहेर करी महाराज — (टेक)

जोई तमारी मूरति जीवन, अंतर टाढुं थाय;
अंगोअंग जोई शोभा अलौकिक, केम करी वर्णवायरे
आवो प्राणथी० — (१)

पाघ पेचाळी शिरपर शोभे, सुंदर छोगां साहित;
फुलना तोरानी फोरमां वाला, भ्रमर भमे अगणितरे.
आवो प्राणथी० — (२)

वदन तमारुं जोई रविशशी, आपे गया आकाश;
प्यारा तमारा पासथी पोते, पाम्या जाणीने प्रकाशरे.
आवो प्राणथी० — (३)

गंभिर राग तमारो सुणीने, मधुरा बोले मोर;
मनमां जाणे मेघ गाजे छे, तेथी नाचे हारा नोररे.
आवो प्राणथी० — (४)

भुज तमारा अभय देनारा, जोईने तेने जरूर;
हस्ती पोतानी सुंढ संताडे, चित्तमां चेती चतुररे.
आवो प्राणथी० — (५)

उदरमां जे त्रिवळी पडेछे, त्रिवेणीने तूल्य;
ध्यान रहे एनुं अंतरे तो, मळे अक्षर धाम अमूल्यरे.
आवो प्राणथी० — (६)
जोई कटीलंकने जगजीवन, केसरी पाम्यो लाज;
पोते फरे निज केड संताडी, झाडी विषे वनराजरे.
आवो प्राणथी० — (७)
कोमळ चरण तमारां निरखी, कमळ जुओ करमाय;
तप करेछे जळमां जईने, पूरीं रीते पस्तायरे.
आवो प्राणथी० — (८)
गति तमारी निरखी गोविंद, हंस अने गजराज;
जन्म धरे जईने महा वनमां, पूरण पामीने लाजरे.
आवो प्राणथी० — (९)
वस्त्र अने आभूषण शोभे, अंगो अंग अनूप;
ते जोई सोनुं विजळी लाजे, संताडे निज स्वरूपरे.
आवो प्राणथी० — (१०)
मायिक उपमा हुं केम आपुं, आपने प्राण आधार;
आप अमायिक छो अविनाशी, धारूं श्रीधर्मकुमाररे.
आवो प्राणथी० — (११)
चाखडीओ चारु पहेरी चरणमां, चटकती चालता चाल,
दासना दिलमां सुखदेवा, आवो विश्वविहारीजीलालरे.
आवो प्राणथी० — (१२)

पद राग चंद्रहासनो,

"थयाछेरे पति तेज प्यारी तनना" ए राग प्रमाणे,
सखी जोने, दृशी हळवे हरिवर खांत धरी खेले, (टेक)

प्रेमवतीनो कर पकडीने, नाचे श्रीघनशाम;
पग ठमके, घणी घमके, धरा धमके, जोई चमके,
सखी रूमझुम रूमझुम नेपूर वागे, रसियो रंगरेले.
सखी० — (१)

थन थन थन थन नाच करीने, चित्त हरे चित्तचोर;
बोले कालुं, लागे वा' लुं, ते निहाळुं, दुःख टाळुं,
सखी धर्मकुंवरने निरखी, रतिपति मान सरव मेले.
सखी० — (२)

झबलुंने टोपी शिर शोभे, कंठे मोती माळ;
खभे पटको, मुख मटको, कर लटको, उर अटको,
सखी मुज सामुं मरमाळे निरखी, छळ कीधुं छेले.
सखी० — (३)

सुंथणली पहेरी सोनेरी, भारे भमकादार;
रूडीनाडी, न छुपाडी, छे अगाडी, जोउं दा'डी,
सखी फर फर फर फर फर फूदडी फरतां, तननां पट फेले.
सखी० — (४)

बाळलीला करीने बहुनामी, हेडामां हरखाय;
सुखदाता, जुए माता, जगत्राता, मुखगाता,
सखी प्राण हरी परवश कीधां छे, अमने अलबेले.
सखी० — (५)

विश्वविहारीलालजी अमने, आपो सुख अखंड;
बहुकाळ, ए दयाळ, जीवो बाळ, प्रतिपाळ,
सखी शिश नमावी आशिश दइये भामनि थई भेळे.
सखी० — (६)
पद ॥ ९ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

(राग उपरनो.)

सखीराधा माधव वेउ विराजे, बहु शोभित बागे.–(टेक)
राधाने शिर सुमन कलंगी, पाघ प्रितमने शिश;
हशीताळी, दे रूपाळी, वनमाळी, रीझुं भाळी,
सखी छोगां खोश्यां छे छेलाए, पेचाळी पाघे.
सखीराधा० — (१)

बाग विषे बेठक बहु सारी, फूल्यां ज्यां फूलझाड;
वडी वेली, घणी फेली, जोई घेली, थई हेली,
सखी भ्रमर भमे सघळां फूल उपर, जोई चित्त अनुरागे.
सखीराधा० — (२)

राधाने कर कंकण खळके, पां'ची प्रभुने हाथ;
कंठे हार, छे अपार, देखी प्यार, वधे सार,
सखी वंशीधरनी मधुरी वाणी, सुणीने भय भागे.
सखीराधा० — (३)

प्रभु प्यारिना सामुं निहाळे, करुणा भरी कटाक्ष;
प्रिय तनमां, निज मनमां, थई मगनमां, रमे वनमां,
सखी तननन तननन तान सुनावे, अलबेला आगे.
सखीराधा० — (४)

विश्वविहारीलाल रीझावा, विकश्यो ऋतु वसंत;
शुं वखाणुं? उर जाणुं, सुख माणुं, भलुं टाणुं,
सखी कोकिल मधुरा राग करीने, मनवांछित मागे.
सखीराधा० — (५)

पद ॥ १० ॥

॥ श्रीजी महाराजविषे ॥

"क्यांथी आ संभळाय मधुरस्वर क्यांथी आ संभळाय. ए राग

जोया श्रीधर्मकुमार चतुरवर, जोया श्रीधर्मकुमार,
प्रीतम प्राण आधार चतुरवर, जोया श्रीधर्मकुमार. (टेक)
लक्ष्मी बागमां वा'लो विराजे, साथे मुक्त अपार.
चतुरवर० — (१)

पाघ झूकी वामभाग पेचाळी, छोगु मुगट अनुसार.
चतुरवर० — (२)

आंबाना वृक्ष नीचे हरि बेठा, मुक्त सभा मोझार.
चतुरवर० — (३)

जरकशी जामो सुंदर शोभे, शेलामां सोनेरी तार.
चतुरवर० — (३)

पेहर्यो सुंदर सुरवाळ सोनेरी, रूपेरी बुट्टादार.
चतुरवर० — (५)

रेशमी करमां रूमाल विराजे, कंठे हजारी हार.

चतुरवर० — (६)

अंगो अंग आभूषण ओपे, भारे भपकादार.

चतुरवर० — (७)

विश्वविहारीनी छवी निरखी, पूरण उपजे प्यार.

चतुरवर० — (८)

पद ॥ ११ ॥

॥ श्रीकृष्ण नारायणविषे ॥

(राग उपरप्रमाणे)

जुओ सखी वृजराज रसिकवर, जुओ सखी वृजराज,
हरख वधारे आज रसिकवर, जुओ सखी वृजराज. (टेक)

वंशी वगाडी मन ललचावे, मधुर सुणावी अवाज.

रसिकवर० — (१)

शिश कलंगी छे नवरंगी, कुंडळ झळके घणांज.

रसिकवर० — (२)

जोने सखी मुज सामुं निहाळे, स्नेह सहित शिरताज.

रसिकवर० — (३)

वंशी वगाडी कामण कीधुं, मन मोहन महाराज.

रसिकवर० — (४)

जीवडला साथे में जडिया, गिरधर गरीब निवाज.

रसिकवर० — (५)

जगजीवन मारूं जीवन छे, गोविंद गुण जहाज.

रसिकवर० — (६)

दा'डी हुं दरशन करूं हरिनां, टाळीने लोकनी लाज.
रसिकवर० — (७)
विश्वविहारीनी मूरतिमां, छे सहु सुखनो समाज.
रसिकवर० — (८)
पद ॥ १२ ॥

॥ उन्मत्त गंगाना महात्मविषे ॥

" सोन समोवड नथी नृप जगमां, " ए राग प्रमाणे.

आज सखी उन्मत्तगंगा तट, उभा अवतारी. — (टेक)
अति निरमळ जळ निहाळे, ताप तनना मनना टाळे;
रीझे वा'लो जोईने वारी. आज सखी० — (१)
लालतुं मुख जोइ मन लोभे, सखा साथे हरिवर शोभे;
गायछे गुणवंत गिरधारी. आज सखी० — (२)
कलंगी फूलनी शिर काजु, बांधिया फूलना कर बाजु;
सुमन छडी हस्तविषे धारी. आज सखी० — (३)
केशर अरचा कीधी भाले, धरी फूलमाळा मरमाळे;
फूलनी सुंथणली सारी. आज सखी० — (४)
चारू फूल झांझर छे चरणे, शोभे श्रीजी शामळ वरणे;
छवी बनी विश्वथकी न्यारी. आज सखी० — (५)
प्रगट मूरति धरी गंगाजी, करे स्तुति उरमां थई राजी;
हशी बोल्या त्यां सुखकारी. आज सखी० — (६)
अहो ! गंगा तुजमां नहाशे, प्राणी ते अक्षरमां जाशे;
थईश कळि मळ बळ हरनारी. आज सखी० — (७)

तीरथ जगमां सघळां जे छे, कोई तुज तुल्य नहीं ते छे;
सदा तुं तीर्थराज प्यारी.　आज सखी० — (८)
श्रीमुख कह्यो महिमा बहु एवो, कोण छे? समरथ हरि जेवो;
रघुवीर सुत सुत बलिहारी.　आज सखी० — (९)
पद ॥ १३ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

(राग उपरप्रमाणे)

सखी वृंदावनमां वा'लो निरख्या, वांसलडी वा'ता.–(टेक)
मधुरस्वर मोरलीमां आणी, लीधां मन गोपीनां ताणी;
रीझावे वालो जनने रसराता.　सखी वृंदावनमां० — (१)
ब्रह्माजी मोरलीने सुणतां, भूल्या मुख वेद रूडा भणतां;
सांभळवा स्थिर मने थाता.　सखी वृंदावनमां० — (२)
सुणी शून्य ध्यान छूट्युं शिवनुं, रह्युं ठेकाणुं नहीं जीवनुं[1];
प्रभुने मळवा अकळाता.　सखी वृंदावनमां० — (३)
रवि शशी स्थिर थई आकाशे, उभा सांभळवानी आशे;
हरि दरशनथी हरखाता.　सखी वृंदावनमां० — (४)
भूली गायो चारो सघळी, जुए मोहनने टोळे मळी;
मोरला सुणीने मकलाता.　सखी वृंदावनमां० — (५)
गान सुणी मधुरूं गिरधरनुं, रह्युं नहीं स्थिर मन मणीधरनुं;
डोलवा लाग्या मुदमाता.　सखी वृंदावनमां० — (६)

---

१ रह्युं ठेकाणुं नहीं जीवनुं=हरिनी मोरलीना तानमां शिव गांडा घेला थईगया.

मोहनि मंत्र भणी मावे, जाणी ए स्नेहे संभळावे;
प्रेमरस प्रेमीने पाता. सखी वृंदावनमां० — (७)
थयुं स्थिर जमुनानुं वारी, गगनमां निरखे सुरनारी;
शोभे सखी जोने सुखदाता. सखी वृंदावनमां० — (८)
अलौकिक छबी निरखी आजे, कोटी कंदर्प जोईने लाजे;
रघुवीर सुत सुत गुण गाता. सखी वृंदावनमां० — (९)
पद ॥ १४ ॥

॥ श्रीजीनी स्तुति ॥

राग वनझारो. " प्यारा मित्र विनाहो भाईए. " राह

नमुं प्रेमवतीना प्यारा, जयजीवन जगदाधारा. —(टेक)
अति अकळ गतिछे तमारी, त्यां मति नहीं पहोंचे अमारीरे
अमे सेवीए चरण तमारा. जय जीवन० —(१)
प्रभु प्रौढ तमारो प्रताप, छो आप अपार अमापरे;
सघळी सृष्टि सृजनारा. जय जीवन० —(२)
माया आदिक शक्ति तमारी, जे छे जीवने बंधनकारीरे;
तेना प्रेरक तेथकी न्यारा. जय जीवन० —(३)
छो काळना' काळ कृपाळ, शरणागत जन प्रतिपाळरे;
कोटी कारजना करनारा. जय जीवन० —(४)
थाके वेद वर्णवी अनूप, एवुं दिव्य तमारूं स्वरूपरे,
तेने जाणे शुं ? जीव विचारा. जय जीवन० —(५)
तमे भूपर धरी अवतार, कर्यो वेद धरम विस्ताररे;
मार्या असुर दुःख देनारा. जय जीवन० —(६)

काठी कोळी जे क्रूर अपार, कर्यो उद्धार एनो आ वारे;
एवा छो तमे अधमोद्धारा. जय जीवन० —(७)
आणी अंतर करुणा आज, मळ्या अमने श्रीमहाराजरे;
दीनबंधु धर्म दुलारा. जय जीवन० —(८)
जय जय जय विश्वविहारी, अवतार तणा अवतारीरे;
छो इष्ट अभीष्ट अमारा. जय जीवन० —(९)

पद ॥ १९ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

(राग उपरप्रमाणे)

सखी वात विती कहुं मारी,
मळ्या वाटमां कुंजविहारी. —(टेक)
दश वीश सखा लेई संगे, पीळी पामरी ओढी अंगेरे;
रोक्यो मारग आवी मोरारी. मळ्या वाटमां०—(१)
मारे माथे हती मैहिगोळी, नाखी नानकडे ते ढोळीरे;
मने मुखथी बोल्या धूतारी. मळ्या वाटमां० —(२)
मारो हाथ झाल्यो जदुनाथे, कर्यो झगडो मुज संगातेरे;
लीधो कंठथी हार उतारी. मळ्या वाटमां० —(३)
हती छबी एनी मरमाळी, जाणे मन पकडयानी जाळीरे;
लीधी मूरति मनमां मे उतारी. मळ्या वाटमां० —(४)
छे ए जादुगर जगदीश, कर्युं जादु एणे धरी रीसरे;
मारी सुध बुध सघळी विसारी. मळ्या वाटमां०—(५)

---

१ महि=दहिं.

हवे रोग थयो उर एवो, दा'डी दा'डी जदुपति जोवोरे;
वधे छे उर प्रेम खुमारी. मळ्या वाटमां० — (६)
कां तो बुद्धि कशीक सुंधाडी, मने प्रेमना पासमां पाडीरे;
वहुनामी उपर बलिहारी. मळ्या वाटमां० — (७)
रघुवीर सुत सुतना स्वामी, वस्या उरमां अंतरजामीरे;
अमे जीवीए एने संभारी. मळ्या वाटमां० — (८)
पद ॥ १६ ॥

॥ श्रीजी महाराजनी मूर्तिविषे वर्णन ॥

(राग गरबो) "पूनम चांदनी खीली पूरी अहींरे," ए राग प्रमाणे.

आज अलबेलोजी मंदिर मारे आवियारे,
सुखकंद सहजानंदजी सुजाण;
आवो धर्मकुंवरने निरखीए धीमे रहीरे.
जुओ साथे जेने अक्षर मुक्त अपार छेरे,
दिसे अंगो अंगमां उग्या अगणित भाण[१];
आवो धर्मकुंवरने निरखीए धीमे रहीरे. — (टेक)
श्रुतियो जेना तत्वने, खोळे करी विचार;
ए अलबेलो आविया, थईने मनुष्याकार.
अक्षरधामी बहुनामी आज पधारियारे,
जे छे प्रभुजी पूरा प्रेमी जनना प्राण.
आवो धरम० — (१)
वा'लाजी ना वदनने, निरखुं वारंवार;
वारू लईने वारणे, शारद[२] चंद्र हजार.

१ भाण=(स.) भानु–सूर्य. २ शारदा=शरतऋतुनो चँद्र.

अणीआळीछे मरमाळी एनी आंखडी रे,
मारा जीवडलानी जुक्तिना छे जाण.
आवो धरम० — (२)

शिश मुगट शोहामणो, नौतम नंग जडाव;
कुंडळ झळके कानमां, भाळी उपजे भाव.
अमतवाणी सुणी शुं ? वखाणीने कहुं रे,
मुखडां आपेछे पुरुषोत्तम प्रगट प्रमाण.
आवो धरम० — (३)

कंठे हार हीरा तणा, दिव्य रूडा देखाय;
कडां सांकळां कर विषे, हेरी मन हरखाय.
जुओ बेंहे[१] काजुं[२] बांध्या बाजु बेरखारे,
शोभे करमां छडी रूडी सुखनी खाण.
आवो धरम० — (४)

जामो छे कीनखाबनो, जेनी उमदा जात;
शेलुं बुरानपुरनुं, भारे जेमां भात.
घमके घुघरीआळी केडे ते कटी मेखळारे,
मारा मन ठरवानी जाणे ए रे'ठाण.
आवो धरम० — (५)

पीतांबर पीळुं धर्युं, जोवा जोग जरूर;
हरिना पगमां हेमनां, नौतम छे नेपूर.
चरणे चाखडली जोई आंखडली मारी ठरेरे,
भारे भवदरियानुं नक्की वहु ए वा'ण.
आवो धरम० — (६)

जोई मूरति महाराजनी, कंदर्प कोटी लजाय;
अदभूत छबी बनी आजनी, आपु शी ? उपमाय.

---

१ बांहे=हाथे. २ काजु=हाथे पहेरवाई घरेणुं.

जे छे सर्वेश्वर परमेश्वर ते अहीं आवियारे,
करवा कोटीक जननुं मायाथी मूकाण.
आवो धरम० — (७)

मनवाणी पहोंचे नहीं, एवुं जेनुं स्वरूप;
ए अविनाशी आविया, कोटी भुवनना भूप.
शेष सुरेश महेश अने शारदा रे,
वडां करे जेना गुणनां वखाण.
आवो धरम० — (८)

सो करोड दीवाळीने, दशरा क्रोड हजार;
एह थकी पण आ समे, आनंद अपरंपार.
अमृतद्रष्टि आ सृष्टिमां मेघे कर्यारे,
वा'ले कीधां आजे कोटीधा कल्याण.
आवो धरम० — (९)

विश्वविहारीलालजी, वसो सदा मुज उर;
जाणी दास हजुरनो, आपो सुख भरपूर.
आणी आनंद मनमां मन कर्म वचने आपणेरे,
थईने रहिये सदा वा'लाना वेचाण.
आवो धरम० — (१०)

पद ॥ १७ ॥

॥ गढपुरना महात्मविषे वर्णन ॥

(राग गरबो) उपरप्रमाणे.

धन्य धन्य छे दुरगपुर धामनेरे,
स्नेहे वसिया ज्यां श्रीघनशाम;

अक्षरवासी अविनाशी अलबेलडोरे.
धन्य धन्य छे उत्तमनृप धीरनेरे,
जेणे प्रेम वडे राख्या पूरणकाम;
अक्षरवासी अविनाशी अलबेलडोरे. — (टेक)
प्रगट्या पूरव देशमां, फरिया चारे धाम;
पण गढपुरमां श्रीहरि, वसिया करी मुकाम.
अक्षर तुल्य ए अमूल्य स्थान अनूप छेरे,
करे नरनारीने निरमळ लेतां नाम.
अक्षरवासी० — (१)
उत्तमना दरबारमां, सकळ संत संगात;
रास रम्या बहु रंगथी, मगन थई मुनिनाथ.[१]
लिंबवृक्षनी समक्ष स्नेह आणीनेरे,
शुभ लीला एम करी सुखधाम.
अक्षरवासी० — (२)
माणकी ए चढी मावजी, हैडामां हरखाय;
फर फर फेरवे फूदडी, धम धम धरणी थाय.
रुमक झुमक ठमको करी ठेकतीरे,
जोई रहे जन जेहने तमाम.
अक्षरवासी० — (३)
उन्मत्तगंगामां जई, स्नान करे वळवीर;
जळमां जळक्रीडा करे, उछाळे लई नीर.
इन्द्र चंद्र फणींद्र आवे देखवारे,
धारे हरि छवी उर आठे जाम.
अक्षरवासी० — (४)

---

१ उत्तमनृप=गढपुरना राजा-दादाखाचर.

लक्ष्मी वागमां लाडिलो, सभा करे सुखकंद;
मुनिजन तारागण विषे, शोभे वृषकुळचंद.
अवतारी अविकारी सुखकारी छेरे,
धारे कंठे घणी फुलतणी दामे.

अक्षरवासी० — (५)

घेलो सम तीरथ नहीं, गढपुर सम नहीं धाम;
गोपीनाथसम देव नहीं, श्रीहरि सम नहीं नाम.
गंगा काशीने गया वळी गोदावरीरे,
एथी अधिक छे महिमा आ ठाम.

अक्षरवासी० — (६)

तीरथ सर्वनुं तत्त्वछे, गुणियल श्रीगढपुर;
त्रीश वरस पर्यंत ज्यां, जीवन वस्या जरूर.
कहे विश्वविहारी जे जन त्यां जात्रा करेरे,
ए तो अक्षर विषे करशे आराम.

अक्षरवासी० — (७)

पद ॥ १८ ॥

॥ श्रीकृष्ण नारायण विषे ॥

(राग उपरप्रमाणे) (गरबानो)

चालो वृंदावनमां साहेली सरवे मळीरे,
रसिया साथे रमीए रास आवो आज;

---

१ दाम=माळा–फूलना हार. २ घेलो=गढपुरनी दक्षिण दिशामां नदी छे. जेहुं नाम उन्मत्त गंगा कहे छे ते. ३ श्रीहरि=प्रगट पुरुषोत्तम–स्वामिनारायण.

सजनी रजैनी आजनी छे रळियामणीरे.
जुओ शरद पूनमनो चंद्रमा सोहामणोरे,
फूल्यां वनवेली वनमां घणांज;
सजनी रजनी आजनी छे रळियामणीरे. — (टेक)

जमुनाजीना जळ तणा, ताजा जुओ तरंगै;
कमळ पोरणां उपरे, भला भमेछे भृंगै.
वंशी वागे मीठी लागे मनमां घणीरे,
हशी बोलावे छे वा'लो वृजराज.

सजनी० — (१)

मोर मुगट शिरपर धर्यो, मुख मोरली अभिराम;
मन वेधे वंशी वडे, जुओ श्रीघनशाम.
प्रभु साथे रमीए प्रेम आणी प्रेमदारे,
करीए राजी राजी श्रीजी शिरताज.

सजनी०— (२)

मोहनजीनां मीठैडां, लईए वारंवार;
जेणे आपण कारणे, धर्यो मनुष्य अवतार.
फरीए फूदडीए परमेश्वर साथे सहु मळीरे,
जोई राजी मनमां थाय महाराज.

सजनी० — (३)

तीखा स्वरमां तान लई, गाय गोपीनो साथ;
करे वखाण कृपानिधि, ग्रही गोपीना हाथ.

---

१ रजनी–रात्री. २ तरंग–पाणीनां मोजां. ३ भृंग–भमरा. ४ मीठडां–ओवारणां.

तार्थेई तार्थेई तार्थेई नाचे जनमां नाथजीरे,
गुणियल गाय करीने मधुर अवाज.

सजनी — (४)

झणणणण वागे झालरो. भणणणण भेरी थाय;
गणणणण नोवत गरगडे, स्वर्गविषे संभळाय.
इंद्र चंद्र आवी फूलतणी वृष्टि करेरे,
निज साथे लईने सुरनो समाज.

सजनी० — (५)

निर्मळ नभमां चंद्रमा, निरमळ वन निरधार;
निरमळ नटवर नंदना, निरमळ सहु व्रजनार.
हरखी हरखी निरखे मोहनजीना मुखनेरे,
टाळे शामळियो सहुना दीलडानी दाझ.

सजनी० — (६)

वृजवासी साथे रमी, कपरो जीत्यो काम;
विश्वविहारीलालजी, सार्थक ठरियुं नाम.
वृजचंद ए आनंदकंद मूरतिरे,
कीधां करुणा करीने कोटीक जननां काज.

सजनी० — (७)

पद ॥ १९ ॥

॥ श्रीजी महाराजना विरहना वारमास ॥

(राग उपरप्रमाणे) गरबानो.

सजनी महावगडामां मोहनजी मेली गयारे,
दीनवंधु सुखसिंधु धर्मकुमार;

१ विश्वमां अंतर्यामी शक्तिवडे विहार करनार श्रीहरि ए कामदेवने रासमां जीत्यो; तेथी विश्वविहारीलालजी नाम सफळ थयुं.

सखी शामळियानां मुखडां सरवे सांभरेरे.
सखी प्राण हरिने प्राणजीवनजी पधारियारे,
एथी उपजे उरमां विरह अपार.
सजनी०— (टेक)

कारतक मास कोडामणो, अनकुट उच्छव थाय;
श्रीजी मुजने सांभरे, अंतर दुःख उभराय.
हरतां फरतां करतां कारज हरिसंग हांसथीरे,
प्रीते पीरसतां प्रभुजीने आणी प्यार.
सजनी० — (१)

मागशर मासे मनविषे, प्रभुने मळवा प्रीत;
घर धंधो गोठे नहीं, चोटयुं हरिमां चित्त.
करता लाखेणी लीला ते ज्यारे सांभरेरे,
छूटे आंखडलीथी आंसुडांनी धार.
सजनी० — (२)

पोषे ठंड पडे घणी, थरथर काया थाय;
मळवा श्रीमहाराजने, मन मारूं मुंझाय.
अतिशे टाढ वडे करी जननां तन टाढां पडेरे,
मारूं काळजडुं तपेछे वारंवार.
सजनी०— (३)

माघे बेशी महेलमां, धरूं हरिनुं ध्यान;
खान पानने गाननुं, भूली सघळुं भान.
लौकिक शब्द हवे मने मनमां नथी रुचतारे,
अंतरमां एक भावे अक्षरना आधार.
सजनी०— (४)

फागण केसु फूलिया, केशर रंग छंटाय;
वा'लाना विजोगनी, होळी हैया मांय.
सहियर हळी मळीने रंग रमे हरखे भरीरे,
कोण रंगीला विना मुजने रंगणहार[1].
सजनी० — (५)

चैतरे चंपो मोरियो, फूल्यां गुलाबे फूल;
रामनवमीना दिवसमां, उच्छव थाय अमूल.
वा'लाना विजोगे आठे पहोर अंतरेरे,
लागे झेर जेवो सघळो आ संसार.
सजनी० — (६)

वैशाखे वन वेडियां, आंबे साख जणाय;
कोयलडी टहुका करे, चहु दिशथी लू वाय.
उपर ताप तपेने अंतर पण मारूं तपेरे,
श्रीजी विना कोण शान्तिना देनार.
सजनी० — (७)

जेठ मासमां जग विषे, घणोज उपजे घाम;
फूवारे जळ उछळे, ठंडां ठामोठाम.
पाणी विना जेम पाणीनां प्राणी[2] मरेरे,
तेमज जीवन[3] विना जीव हवे जानार.
सजनी० — (८)

अषाडे घन चढ़ी आवियो, मधुरा बोले मोर;
विजळडी चमका करे, क्यां हशे ? धर्मकिशोर.

---

१ रंगणहार=रंगनार–रसथी रंगनार, परमेश्वर. २ पाणीनां प्राणी=जळनां माछलां विगेरे. ३ जीवन=जळ एटले जळनी पेठे जीवाडनार माटे जीवन.

मनमां गमतां नथी मंदिर जरूखा माळियांरे,
रटना लागी छे अलबेलानी एकतार.
सजनी० — (९)

श्रावण मासे श्रीहरि, हींचे हींडोळा मांह्य;
कृष्णजन्मना दिवसमां, आनंद उच्छव थाय.
शिवनुं पूजन करवा सखियो मळीने संचरेरे,
ते जोई सांभरी आवे श्रीजी शिरदार.
सजनी० — (१०)

भादरवो गाजे भलो, दिल दाझे आ ठाम;
दशदिश बोले देडकां, ए तो दाझ्या उपर डाम.
सजनी सुणतां रूडा राग मधुर मल्हारनारे,
लागे भाला जेवा दिलने दुःख देनार.
सजनी० — (११)

आसोमां अवलोकतां, निरमळ नभ देखाय;
निरमळ जळ सरिता तणां, निरमळ वायु वाय.
भरदरियामां पाके छीप विषे मोती भलांरे,
आवी दीवाळी पण नाव्या सुख देनार.
सजनी० — (१२)

अधिक मासे आविया, सजनी श्रीघनशाम;
सुख आपी सर्वोपरी, कीधां पूरण काम.
मारा उरमां वसिया विश्वविहारीलालजीरे,
पामी पामी हुंतो भवदरियानो पार.
सजनी० — (१३)

. पद॥ २० ॥

|| माणकी घोडीविषे ||

" जमुना किनारे कृष्ण खडो बंसी बजावे, " ए राग प्रमाणे.

माणकीना उपर आज, निरख्या हरि;
अलबेलाने जोईने, मारी आंखडी ठरी.
माणकी० — (टेक)

माणकीनी चाल जोई, लाज पामियो;
इन्द्रतणो उच्चैःश्रवा, स्वर्गमां गयो,
माणकी० — (१)

सूरज साथ सप्तमुखी, नित्य संचरे;
माणकीने जोईने नकी, नाशतो फरे.
माणकी० — (२)

वायु वेग मननो वेग, जे प्रमाणीए;
पण माणकीनो वेग, एथी अधिक जाणीए.
माणकी० — (३)

आकाशमांथी अकस्मात, तारो जेम खरे;
अश्विनी आ हरिने लईने, एम संचरे.
माणकी० — (४)

---

१ माणकी=घोडीओनी जातमां एक अति उत्तम काठियावाडी घोडी, जे घणी जातवान होय छे. २ उच्चैःश्रवा=इंद्रना घोडानुं नाम. ३ अश्विनी=माणकी घोडी, श्रीजी महाराजने चढवानी काठियावाडी जातवान घोडियोमांनी उत्तममां उत्तम जात.

चपळछे हरिण जेवी, फाळ तो भरे;
धरणीधर धरणी शिर, धारतां डरे.

माणकी० — (५)

अक्षरपति अवनि उपर, आव्या जाणीने;
गरुड बन्या घोडी रूपे, प्रेम आणीने.

माणकी० — (६)

जडीत्रछे पलाण पाये, झांझर झणझणे;
हरिवर ज्यारे हाथ फेरवे, त्यारे हणहणे.

माणकी० — (७)

लिंब वृक्ष समीप, हरि घोडी फेरवे;
जननां जुथ जीवन तणी, मूरति जुए.

माणकी० — (८)

हाथमां ग्रही लगाम, हरिए हीरनी;
मरमाळी कांई दीसे मूरति, शामशरीरनी.

माणकी० — (९)

चतुर चलवे चाल चपळ, रूडी रेवालमां;
केशरनी अरचा शोभे, भाल विशाळमां.

माणकी० — (१०)

शेषने सुरेशदेव, महेश आविया;
रसियाने रीझाववा, भली भेट लाविया.

॰ — (११)

विश्वविहारीलालजीनुं, निरखीने स्वरूप;
आरति उतारे आवी, देवता अनूप.
माणकी० — (१२)

पद ॥ २१ ॥

॥ स्वप्नमां श्रीकृष्ण नारायणना दर्शनविषे. ॥

(राग उपरप्रमाणे)

आज तणी रजनीमां मने, स्वप्न आवियुं;
दर्शन दीनबंधुनुं, रूडी रीते थयुं. आजतणी०—(टेक)
जाणे कोटी सूरज शशी, उग्या अंगमां;
गोवाळ तणा बाळ सखा, शोभे संगमां. आज०—(१)
वंशीधरे वंशी हाथमां, धरी हती;
मूरति जोई मोह पामी गई, मारी मति. आज०—(२)
मोर तणो मुगट शिश, कुंडळ कानमां;
तनन तनन ताल विषे, गाय तानमां. आज०—(३)
कमळ तणी माळा, काजु कंठमां धरी;
मुख तणे मरकलेडे[१] मारूं, मन लीधुं हरी. आज०—(४)
हीरागळ पीळुं वस्त्र, धर्युं कटी विषे;
पादुका पादारविंदमां, ? रूडी दीसे. आज०—(५)
कमळ नेण कृष्ण, विमळ वेण उचर्यां;
बहु नामीना बोल मारा, मनविषे ठर्यां. आज०—(६)
कमळावर राधावर, जे जदुपति;
ते तणी करी में प्रीते, विमळ विनति. आज०—(७)

---

१ मरकलडे=मुख मालकावबुं ते.

हृदय रूपी मंदिरमां, पधरावियां हरि;
सेवा मारी अंगिकार, श्रीहरिए करी. आज०—(८)
वा'ल आणी वा'ले मने, वरदान आपियुं;
कष्ट मारूं कोटी जन्म, तणुं कापियुं. आज०—(९)
विश्वविहारीलालजीनां, लीधां मीठडां;
स्वप्नविषे सदैव एवां, आपो मुखडां. आज०—(१०)
पद ॥ २२ ॥

॥ श्रीजी महाराजनी मूर्तिविषे ॥

(राग मारू)

" कुमकुमने पगले, पधार्या हरि कुमकुमने पगले; " ए राग.

मुख निरखी सुख थाय, मोहनजीनुं मुख निरखी.—(टेक)
कमळ सरीखुं कोमळ मुखडुं, शारद चंद्र लजाय;
मोहनजी० —(१)
परम प्रसन्न प्रफुल्लित मुखने, लोचन जोईने लोभाय.
मोहनजी० —(२)
भाळ विशाळमां केशर अरचा, पेखीने प्रेम पमाय.
मोहनजी० —(३)
काम कमान समान भ्रकुटी, भाळीने भवदुःख जाय.
मोहनजी० —(४)
अणियाळी आंखडली रूपाळी, चोटीछे चितडा मांह्य.
मोहनजी० —(५)

शुकना सरखी नाशिका नमणी. दीपक शिखा ओलाय.

मोहनजी० — (६)

मलक मलक हशी जन सामुं हेरे, गीत क्यारे रूडां गाय.

मोहनजी० — (७)

दंत तणी छबी जोइने दाडम, उंधे माथे झोलां खाय.

मोहनजी० — (८)

वा'लानुं वदन विलोकीए ज्यारे, हैयुं त्यारे हरखाय.

मोहनजी० — (९)

अखिल भुवननी शोभा जे सर्वे, मुखपर वारी नंखाय.

मोहनजी० — (१०)

विश्वविहारीलालना मुखने, जोवा आवे सुरराय.

मोहनजी० — (११)

पद ॥ २१ ॥

राग ऊपर प्रमाणे.

मोहनने भाळी, मोह्युं मन मोहनने भाळी. — (०टेक)

फूलनी सुंदर पाघ धरीछे, शिरपर पेचाळी.

मोह्युं मन०—(१)

गजराने हार गुलाबना पहेरी, आवेछे वनमाळी.

मोह्युं मन०—(२)

फूलतणी छडी सुंदर शोभे, करमां रूपाळी.

मोह्युं मन०—(३)

फूलतणो सुरवाळने जामो, हरखुं निहाळी.

मोह्युं मन०—(४)

वर्णीजी वा'ला विशेष लागोछो,
जोई मूरति ठरे वृत्ति अमारी. लोजनी०— (१३)
बोलो बोलो वाळा ब्रह्मचारी,
आपतणी छवी विश्वथी न्यारी. लोजनी०— (१४)
सूरज छो के सदाशिव छो जी,
के अक्षरपति आव्या मोरारी. लोजनी०— (१५)
जे पितुमात थकी तमे प्रगटया,
धन्य धन्य ते जगमां जयकारी. लोजनी०— (१६)
चालो वटुक तमे भुवन अमारे,
जुगते रसोई जमाडीशुं सारी. लोजनी०— (१७)
शोभा जोई तमारा शरीरनी,
कोटीक काम तणी छवी हारी. लोजनी०— (१८)
शाळिगरामनो बटवो गळामां,
कर जपमाळ धरी अघहारी. लोजनी०— (१९)
विश्वविहारीलाल अमारूं,
रक्षण करजो सदा सुखकारी. लोजनी०— (२०)

पद ॥ २४ ॥

(राग भैरवी धृपद, चौताळ.)

आज ज्ञानबागमांहि, श्रीहरि विराजमान;
आसपास शोभतां, अनंत संतवृंद छे. आज०— (टेक)

---

१ ज्ञानबाग=श्री वरतालपुरथी पूर्वमां जे बाग छे ते, जेमां रंगना होज छे ते बाग.

वस्त्र अने अलंकार, अंगमां शोभे अपार;
निहाळी निहाळी नाथ, उपजे आनंद छे.

आज०— (१)

करुणाए भर्यां नेण, सामुं जुए सुखदेण;
मन हरनार मूरति विषे, मुकुंद छे.
विश्वर्मा विहारीलाल, खांतेथी करे छे ख्याल;
मुख हसे मंदमंद, एवा सुखकंद छे.

आज०— (२)

पद ॥ २५ ॥

(राग उपरप्रमाणे)

आज ज्ञान बागमां, विराजमान बहु नामी;
अक्षरना धामी जेह, स्वामी संत तणा छे.

आज० (टेक)

चंपाने चंबेली जाई जुई, द्राक्ष मोगराओ;
गुलदावदी अने गुलाब, फूल्या घणा छे.

आज०— (१)

कोकिलाओ करे गान, सुणी रीझे गुणवान;
विकश्यो वसंत ऋतु, शोभानी शी ? मणा छे.
विश्वर्मा विहारीलाल, वदे छे वाणी रसाळ;
गुण जेना गाय छे, हजार जेने फणा छे.

आज० — (२)

पद ॥ २६ ॥

---

१ हजार जेने फणा छे-शेषजी.

॥ पंचाळाना रासनो गरबो. ॥

" शिव पूजन जईए, " (ए राग प्रमाणे.)

जुओ जुओने हांहांरे, जुओ जुओने साहेलियो आज;
रसीओ रासरमे.
पंचाळामां हांहांरे, पंचाळामां श्रीमहाराज;
रसीओ रासरमे. (टेक)

निरमळ रजनि छे अजवाळी, निरमळ वेली वनरे;
निरमळ मनना निज सखामां, निरमळ प्राणजीवन.
रसीओ रासरमे० — (१)

दीवानी मांडवडी वचे, जाणे दीपक झाडरे;
फरफर जनमां फेरा फरता, करता रसनी राड.
रसीओ रासरमे० — (२)

ताळी पाडे श्रीवनमाळी, मुनि साथे मुनिनाथरे;
इंद्रादिक जोवाने आव्या, शिव ब्रह्मा संगात.
रसीओ रासरमे० — (३)

शाम वरणने निज शरीरे, सोनेरी शणगाररे;
गगनविषे जेम विजळी झबके, शोभे एम अपार.
रसीओ रासरमे० — (४)

पाघ विषे छोगां छेलाने, कमर कशी करी जोररे;
उलट पुलट नटवर नाचे छे, श्रीधर धर्मकिशोर.
रसीओ रासरमे० — (५)

उंचा स्वरथी तान उपाडे, जन संग जीवनप्राणरे;
सारो स्वर कोई सुणी सखानो, वा'लो करे वखाण.
रसीओ रासरमे० — (६)

धीम धीम धीम धीम दुक्कड् वागे, तनननन तनन सताररे;
झांझ वगाडे झणणण झणणण, भेरीना भणकार.
रसीओ रासरमे० — (७)
धन धन पंचाळानी धरणी, धन धन जीणाभाईरे;
धन धन धन छे धर्मकुंवरने, रास रम्या सुखदाई.
रसीओ रासरमे० — (८)
पंचाळामां एवा जनने, आप्यां सुख अपाररे;
विश्वविहारीलालजी केरो, धन्य धन्य आ अवतार.
रसीओ रासरमे० — (९)
पद ॥ २७ ॥

॥ श्री कृष्णनारायण, भक्तराज उद्धवजीने व्रजवासियोप्रत्ये प्रेमविरहनो संदेशो मोकले छे तेविषे ॥

॥ द्वीअर्थी गिरधारीनी गरबी ॥

मथुरांपारे, बोल्या विहारीजी वाण,
सुणो उद्धव परम सुजाण; — (टेक)

---

१ श्री विहारीलालजी महाराज, भक्तराज (विट्ठल) ने खंभातवासी हरिजनो प्रत्ये वात्सल्यता दर्शावे छे तेविषे; अने गरबीमां ज्यां जमुनाजीनुं वर्णन छे त्यां समुद्र किनारो समजवो, तथा ज्यां महाराजश्रीनो मुकाम हतो तेने वृंदावन समजवुं, वळी बगीचामां जे पीपर वृक्ष छे तेने कदंबवृक्ष वृक्ष जाणवुं, त्यानां वासी हरिजनोने गोकुळनां गोप गोपी समजवां, अने त्यांना मंदिरना अधिकारी महांत ब्रह्मचारी हरिसेवानंदजीने गोकुळना ब्रह्मचारी समजवा, ए विगेरे प्रसंगोपात वर्णन छे ते समजी लेवुं.

तमे जईनेरे, व्रजवासीने रीझावो,
मारो संदेशो संभळावो.
व्रजवासीनो जे स्नेह,
उर साले मुजने एह;
विरहे व्याकुळ मुज देह,
मारा मनमांरे, मळवानी घणी ताण.
सुणो उद्धव० — (१)

गोकुळमांरे, घणो करीने वास,
सुख लीधामां न रही कचास;
गोकुळनांरे, घणांक दासीदास,
मने पमाडतां उल्हास.
प्रेमी बेसता मारी पास,
करता विनोदमां उपहास;
ते संभारी थाउं उदास;
शुं ? कीजेरे, व्रजनां विशेष वखाण.
सुणो उद्धव० — (२)

वहाली वस्तुरे, आणी मुजने देता,
वळी कोमळ वचनो कहेता;
मुज आज्ञारे, स्नेहे शिरधरी लेता,
हुं राखुं तेमज रहेता.
फूलहार मुने पहेरावी,
फळ देता विधविध लावी;
राजी रहेता मुजने रीझावी,
केम विसरेरे, पडीजे प्रेम पीछाण.
सुणो उद्धव० — (३)

गोकुळमांरे, एक रूडा ब्रह्मचारी,
हरि मंदिरना अधिकारी;
तेणे सहुनेरे, सेवानी रीति सारी,
शीखवाडी स्नेह वधारी.
साचववा मरजी मारी,
शीखवी जुक्ति सुखकारी;
एनी समजणनी बलिहारी,
करी लीधोरे, सेवाथी मुजने वेचाण.

सुणो उद्धव० — (४)

क्यारे जईनेरे, फरता जमुना किनारे,
जोता निरमळ जळ मळी भारे;
ए सुखडांरे, सांभरी आवे अत्यारे,
वधे व्याधि विरहनो वधारे.
लई संग गोप गुणवान,
वृंदावनना निरखता स्थान;
ज्यां करता अमे खानपान,
सांभरे छेरे, ए जग्यानां एधाण.

सुणो उद्धव० — (५)

वृंदावनमांरे, एक बगीचो एवो,
नथी नंदन[१] वनना जेवो;
कही कही नेरे, कही ए एने केवो,
आ भूतळमां नथी एवो.

---

१ नंदन–इंद्रनो बगीचो.

जेमां फूलनां झाड अपार,
कईक लची पडयां फळभार;
वने स्थिर जरूर जोनार,
छे एमांरे, एक कदंब सुख खाण.
सुणो उद्धव० — (६)

कदंबनीरे, शितळ छाया केवी,
जाणे घाटी पिपरना जेवी;
उर उपमारे, वदरीतरूनी लेवी,
सुख पाम्यो ए स्थळ सेवी.
जाणे ताप निवारण माटे,
घडयुं ब्रह्माए छत्र आ घाटे;
धर्यु वागविषे सुररांटे,
नहीं विसरे रे, एह रसीक रहेठाण.
सुणो उद्धव० — (७)

त्यां वेशिरे, सांभळतो कविताय,
रची जेह वडा कविराय;
क्यारे धरतोरे. मूळस्वरूपतुं ध्यान,
गाता गोप हरि गुणवान.
शितळ त्यां वायु वाय,
उठवानो भाव न थाय;
मन शोभाथी मकलाय,
बोले पंखीरे, अहीं वासो करे एम जाण.
सुणो उद्धव० —.(८)

---

१ वदरीतरू—बदरीकाश्रमनुं बोरडीनुं वृक्ष. २ सुरराट्—ब्रह्मा. ३ मूळस्वरूप—श्रीकृष्णनुं पोतानुं, अने आचार्यश्रीनुं, अक्षरधामनुं. मूळ स्वरूप.

व्रजवासीरे, निज मंदिर पधरावे,
पोशाक रूडा पहेरावे;
कर जोडीरे, आरति मारी उतारे,
आनंदथी स्तुति उच्चारे.
आपे क्यारेक माखण मेवा,
जेमां स्वाद अमृतना जेवा;
करे मारी शुभ एम सेवा,
केम विसरेरे, अहो नीशनी ओळखाण.
सुणो उद्धव० — (९)
एवुं सुणीनेरे, बोल्या उद्धव ततकाळ,
सुणो विश्वविहारीजी लाल;
आपे जणाव्युंरे, जे जण उपर वहाल,
छे एवाए पुरा मेमाळ.
धन्य धन्यए गोकुळवासी,
जेनी कीर्त्ति आ जगमां प्रकाशी;
सेव्या तमने जन सुखराशी,
हुं जाईशरे, काले उगते भाण.
सुणो उद्धव० — (१०)
पद ॥ २८ ॥

(राग उपरप्रमाणे)

वळी बोल्यारे, करी विहारी विचार,
सुणो उद्धवजी धरी प्यार; — (टेक)
वसी व्रजमांरे, लीधां सुख अपार,
उर सांभरे सांज सवार.

अहींनां जे सुख अनेक,
अंतर नथी गमतां एक;
ज्यारे सांभरे व्रजनो विवेक,
त्यांनी प्रीतिरे, मुज उपर वेसुमार.

सुणो उद्धवजी० — (१)

रात्रिमांरे, मळीने सर्व गोवाळ,
आवी वेसता वृद्धने बाळ;
मुज सामुंरे, रहेता स्नेहे निहाळी,
भ्रमणाओ सरवे टाळी.
सभा मोटी सरस भराती,
कथा वार्ता उत्तम थाती;
गर्बीओ रूडी गवाती,
सहु उरमांरे, राजी थता सुणनार.

सुणो उद्धव० — (२)

रजनीमांरे, गोप मळीने मित्र,
मुजपासे वेसी पवित्र;
नित्य लखतारे, मारूं चारु चरित्र,
जेमां रचना विमळ विचित्र.
क्यारे रात्रि मध्य वही जाय,
पण कायर कदी नव थाय;
एवो उत्साह सदाय,
केम विसरेरे, ए जनना उपकार.

सुणो उद्धव० — (३)

क्यारे करतोरे, हस्ती उपर असवारी
घोडा पालखी पेदळ भारी;
वार्जीत्रोरे, विविध प्रकारथी वाजे,
जाणे मेघ गगनमां गाजे.
शिर छत्रने चामर छाजे,
छडीदार अगाडी विराजे;
वनी शोभा गोप समाजे,
निरखीनरे, हरखे सहु नरनार.

सुणो उद्धव० — (४)

मोटा नृपतिरे, निज मंदिर पधरावे,
भला अंतरकेरा भावे;
रूडी रीतेरे, पूजे प्रेम जणावे,
मळवा मोटा जन आवे.
अत्तर गुलाब जळ सारां,
छांटे सुगंध देनारां;
प्रेमे वदे वचनो प्यारां,
धन गोकुळरे, धन्य त्यांना रहेनार.

सुणो उद्धव० — (५)

व्रजमांहिरे, वसी कर्या में काम,
जनना सुख सारूं तमाम;
करी करुणारे, धर्म रूडो दृढ स्थाप्यो,
अधर्मीनो वंश उथाप्यो.

अहींनां जे सुख अनेक,
अंतर नथी गमतां एक;
ज्यारे सांभरे व्रजनो विवेक,
त्यांनी प्रीतिरे, मुज उपर बेसुमार.

सुणो उद्धवजी० — (१)

रात्रिमांरे, मळीने सर्व गोवाळ,
आवी बेसता वृद्धने वाळ;
मुज सामुंरे, रहेता स्नेहे निहाळी,
भ्रमणाओ सरवे टाळी.
सभा मोटी सरस भराती,
कथा वार्ता उत्तम थाती;
गर्बीओ रूडी गवाती,
सहु उरमांरे, राजी थता सुणनार.

सुणो उद्धव० — (२)

रजनीमांरे, गोप मळीने मित्र,
मुजपासे बेसी पवित्र;
नित्य लखतारे, मारूं चारु चरित्र,
जेमां रचना विमळ विचित्र.
क्यारे रात्रि मध्य वही जाय,
पण कायर कदी नव थाय;
एवो उत्साह सदाय,
केम विसरेरे, ए जनना उपकार.

सुणो उद्धव० — (३)

क्यारे करतोरे, हस्ती उपर असवारी
घोडा पालखी पेदळ भारी;
वाजींत्रोरे, विविध प्रकारथी वाजे,
जाणे मेघ गगनमां गाजे.
शिर छत्रने चामर छाजे,
छडीदार अगाडी विराजे;
वनी शोभा गोप समाजे,
निरखीनेरे, हरखे सहु नरनार.

सुणो उद्धव० — (४)

मोटा नृपतिरे, निज मंदिर पधरावे,
भला अंतरकेरा भावे;
रूडी रीतेरे, पूजे प्रेम जणावे,
मळवा मोटा जन आवे.
अत्तर गुलाब जळ सारां,
छांटे सुगंध देनारां;
प्रेमे वदे वचनो प्यारां,
धन गोकुळरे, धन्य त्यांना रेहेनार.

सुणो उद्धव० — (५)

व्रजमांहिरे, वसी कर्यां में काम,
जनना सुख सारूं तमाम;
करी करुणारे, धर्म रूडो दृढ स्थाप्यो,
अधर्मीनो वंश उथाप्यो.

केशी[1] धेनुक कामने क्रोध,
तेने मार्या करीने शोध;
बहु लायक देईने बोध,
सुर स्वर्गेरे, हरखे गुण गानार.

सुणो उद्धव० — (६)

हरि मंदिररे, दर्शन करवा जाता,
हरिने जोईने हरखाता;
ब्रह्मचारीरे, प्रवीण जे पंकाता,
मळी राजी हृदयमां थाता.
बोले मरमाळा बोल,
स्वादे साकर समतोल;
मने आनंद करता अतोल,
केम विसरेरे, एवा जे बुद्धि उदार.

सुणो उद्धव० — (७)

हुं मथुरांरे, जावा थयो तैयार,
त्यारे व्रजनां सौ नरनार;
मुज रथनीरे, पाछळ पाछळ दोडे,
कोई करगरीने कर जोडे.
कहे विठ्ठल वहेला वळजो,
मन महेर करी फरी मळजो;
बोल्याप्रमाणे पळजो,
शी ? रीतेरे, दिवस हवे जानार.

सुणो उद्धव० — (८)

---

१ केशी=घोडारूप दैत्य ने धेनुक—गर्धवरूप दैत्य.

एम प्रेमेरे, विनय वचन उचारे,
मुने उपजी करुणा भारे;
मळवानुंरे, वचन दीधुं में ज्यारे,
धरी धीरज कांइक त्यारे.
पडे देह थी जुदा प्राण,
थयां एवां अचेत प्रमाण;
त्यांनी दीठी अपूर्व में ताण,
वळ्यां पाछांरे, दीठो न रथ जेवार.
सुणो उद्धव० — (९)
बहु लायकरे, व्रजवासीनो प्रेम,
सोना रूपानां वासण जेम;
पडे गोबोरे, एतो उपाडी देवाय,
पण नुकशान क्यारे न थाय.
अन्य स्थळनो प्रेम छे केवो,
जाणो काचना वासण जेवो;
अति साचववो पडे एवो,
कदी फूटेरे, संधाय नहीं कोई वार.
सुणो उद्धव० — (१०)
घणा दिवसरे, वित्या मुज वियोगे,
हशे दुःखी सहु ए रोगे;
मारूं कहेजोरे, भला थई वृत्तांत,
थशे सांभळी कांईक शान्त.
माटे उद्धव जाओ जरूर,
उर प्रेम भरी भरपूर;
करो राजी दर्शनातूर,

कहेजो मळशेरे, रघुवीर सुत कुमार.

सुणो उद्धव० — (११)

पद ॥ २९ ॥

॥ श्रीजी महाराजविषे ॥

(राग वसंत)

वांधी वसंती पाघ प्रीतमजीए, वांधी वसंती पाघ. — (टेक)
वाघो वसंती, शेलुं वसंती, पाघ झूकी वामभाग.

प्रीतमजी० — (१)

शोभे सुंदर सुरवाळ वसंती, लायक जोवा लाग.

प्रीतमजी० — (२)

आभूषण अंगोअंग विराजे, जोई उपजे अनुराग.

प्रीतमजी० — (३)

मधुर मधुर मुखथी आलापे, रसीक वसंती राग.

प्रीतमजी० — (४)

फूलना हार तोराने गजरा, धरीआ श्रीमहाभाग.

प्रीतमजी० — (५)

विश्वविहारीलाल रीझावा, फूल्यो वसंत अथाग.

प्रीतमजी० — (६)

पद ॥ ३० ॥

(राग गजल इंद्रसभानी)

"राजाहुंमें कामका, ओर इंद्र मेरा नाम." ए राग प्रमाणे.

नवलविहारीनाथनी, छबी, अजब बनी छे आज;
निरखी हरखे नेहथी कंई, सरवे संत समाज.
नवलविहारीनाथनी० — (टेक)

अंगोअंगनी उपमा कहेतां, शारद शेष लजाय;
स्वरूप तणी सुंदरता कहेतां, कोटी जन्म वही जाय.
नवल० — (१)

मुस्तकपर मोळीडुं मनोहर, सुंदर छोगांसहित;
फूलतोरा शिरपेच कलंगी, चोरे सहुनां चित्त.
नवल० — (२)

काने कुंडळ झळमळ झळके, काजु मकराकार;
हीरा मोती मणी माणेकना, हैडा उपर हार.
नवल० — (३)

वदन हरिनुं सुखसदन छे, मदननो मद हरनार;
मुखना उपर कोटीक शशियर, वारू वार हजार.
नवल० — (४)

खभा उपर शेलुं सोनेरी, भारे बुट्टादार;
जरकशी जामो हरिए पहेर्यो, पेखी उपजे प्यार.
नवल० — (५)

सोनेरी सुरवाळने नाडी, हीरनी फूमतादार;
झणणण झणणण झणके चरणे, झांझरनो झणकार.
नवल० — (६)

विश्वविहारी जन सुखकारी, अवतारी अलबेल;
अशरण शरण हरण छे दुःखना, छोगाळो रंगछेल.

नवल० — (७)

पद ॥ ३१ ॥

॥ श्रीकृष्ण नारायण विषे ॥

(राग उपरप्रमाणे)

जसोदाजी जीवनने पोते, करावतां स्तनपान;
चूला उपर पय उभरातुं, जोयुं थातुं जान.

जसोदाजी० — (टेक)

अलबेलाने अधुरा मूकी, उठी गयां ए स्थान;
माता उपर कोप करीने, बोल्या श्रीभगवान.

जसोदाजी० — (१)

मुज करतां माताए जाण्यो, दूध विषे बहु माल;
अधुरो मूकी मुजने उठी, त्यां गई छे ततकाळ.

जसोदाजी० — (२)

दूध करतां माखण छे मोघुं, छे आ गोळीमांय;
एम कहीने पत्थर झाल्यो, त्रिकमजीए त्यांय.

जसोदाजी० — (३)

महिनी गोळी फोडी ढोळी, बहुधा करी बिगाड;
समीपना मंदिरनुं जईने, कृष्णे ठेल्युं कमाड.

जसोदाजी० — (४)

तरकट करीने मरकट भेळां, बहु कीधां ततकाळ;
उंचे शीके माखण मटुकी, दीठी दीनदयाळ.

जसोदाजी० — (५)

वाजटना उपर खांडणियो, मूकीने बळवंत;
ते उपर त्रिकमजी चढिया, धीरे रही धीमंत.
जशोदाजी० — (६)

लाकडी लेईने ठोकर मारी, मटुकी फोडी माव;
माखण लईने जमवा लाग्या, भूधर आणी भाव.
जशोदाजी० — (७)

जमीने तृप्त थया छे ज्यारे, त्यारे कीधी सान
दधि माखणने देवा लाग्या, मरकटने दई मान.
जशोदाजी० — (८)

कोईना मुखमां माखण मूके, मूके कोईने माथ;
कोईने दहिंनी छोळे छांटे, झाले कोईनो हाथ.
जशोदाजी० — (९)

माताजी दूध निचुं उतारी, जोयुं मंदिरमांहि;
लीला जोईने लाडकडानी, हसवा लाग्यां त्यांहि.
जशोदाजी० — (१०)

खांतीलानी खोळज करवा, चाल्यां ज्यारे मात;
पासेना मंदिरमां दीठा, जमतां मरकट साथ.
जशोदाजी० — (११)

धीरे धीरे लाकडी लईने, आवतां दीठां माय;
भय आणीने भूधर नाठा, थर थर कंपे काय.
जशोदाजी० — (१२)

काळतणा जे काळ कृपाळु, स्वतंत्र सर्वाधार;
ते नटवरजी नर तन धरीने, करे लीला विस्तार.
जशोदाजी० — (१३)

कृष्ण अगाडी पाछळ माता, दोडे दईने दोट;
प्रभुजी केम करी पकडाए, चंचळ जेनी चोट.
जशोदाजी० — (१४)

मन वाणी जेने नहीं पहोंचे, एवुं जेनुं स्वरूप;
ए माजीपर महेर करीने, उभा रह्या जगभूप
जशोदाजी० — (१५)

दीनपणुं तो घणुं देखाड्युं, रडवा लाग्या राज;
निचुं मुख करीने उभा, मनमोहन महाराज.
जशोदाजी० — (१६)

माताजीए तेडी लीधा, विश्वविहारीलाल;
खांतेथी खोळे बेसाड्या, बहु सुंदर निजबाळ.
जशोदाजी० — (१७)

पद ॥ ३२ ॥

॥ श्रीजी महाराजविषे ॥

(राग आशा गोडी)

उभाश्री गोमती तीरे, जुओ प्रभु उभा श्रीगोमती तीरे.
— (टेक)

श्वेत वसन तन उपर राचे, नाह्या छे निरमळ नीरे.
जुओ० — (१)

केशर चंदन अरचा करी छे, अलबेले आखे शरीरे.
जुओ० — (२)

फूलना हारने गजरा धर्या छे, रसियाने श्रीरघुवीरे.

जुओ० — (३)

शितळ थावा श्रीजी संबंधे, सेव्या छे पोते समीरे.

जुओ० — (४)

मुनिजननां मन हरवा मोहन, चाले जुओ धीरे धीरे.

जुओ० — (५)

निज जननां मन मूरतिथी अळगां, थातां नथी लगीरे.

जुओ० — (६)

मोहननुं मूख जोइ मरमाळुं, आशा अन्य समीरे.

जुओ० — (७)

रघुवीर सुत सुत हरिनी मूरति, जीवे उर धरीरे.

जुओ० — (८)

पद ॥ ३३ ॥

(राग जंगलो)

" बतादे सखी कोन गली गयो शाम. " ए राग प्रमाणे.

आवे छे सखी जोनेआ प्राण आधार,

आवे छे सखी जोनेआ प्राण आधार० — (टेक)

चाल चपल कळहंसना जेवी, साथे सखा दशचार.

आवे छे० — (१)

मरमाळी छबी आज निहाळी, रूपाळी रसदार.

आवे छे० — (२)

---

१ समीर=वायुदेव.

वस्त्र घरेणां अंगे घणेरां, धार्या श्रीधर्मकुमार.
आवे छे० — (३)

प्रेमवतीसुत श्रीपुरुषोत्तम, पेखीने उपजे छे प्यार.
आवे छे० — (४)

आपणने सुख आपवा सारुं, धार्यो छे आ अवतार.
आवे छे० — (५)

भव ब्रह्मा जेनां दर्शन इच्छे, आवे ते चाली मम द्वार.
आवे छे० — (६)

अक्षरधामी अंतरजामी, थया मनुष्याकार.
आवे छे० — (७)

नेति नेति जेने निगम पोकारे, उपनिषद्नो सार.
आवे छे० — (८)

सर्वमां व्यापक सर्वथी न्यारा, अखिल भुवन आधार.
आवे छे० — (९)

जेना सारुं जोगी जोगने साधे, करी केवळ फळाहार.
आवे छे० — (१०)

काळ माया जेना प्रेर्या, करे छे सृष्टि पालन संहार.
आवे छे० — (११)

धन्यधन्य भाग्य आपणां सजनी, मळीआ सकळ शिरदार.
आवे छे० — (१२)

तप तीरथ व्रत कोटी जगनथी, दुर्लभ जेनां देदार.
आवे छे० — (१३)

सर्वोपरि शुभ स्वामी पामी, खामी रही न लगार.
आवे छे० — (१४)

वास कर्यो मम मंदिर वा'ले, आणीने भ्रेम अपार,
आवे छे० — (१५)
भगवत सुतने भाव धरीने, वंदीए वार हजार.
आवे छे० — (१६)
पद ॥ ३४ ॥

(राग उपरप्रमाणे)

वंधाणो वेनी, भ्रेमवती सुतथी भ्रेम,
वंधाणो वेनी, भ्रेमवती सुतथी भ्रेम. — (टेक)
ए रंग रसीओ, मुज मनवासियो, कहो भूलुं हवे केम.
वंधाणो० — (१)
दरशन करीए, अंतर धरीए, नित नितनुं थयुं नेम.
वंधाणो० — (२)
जीवनने, जीवसाथे जडयाछे, जडे सोनामां मणी जेम.
वंधाणो० — (३)
जेवी पटोळे भात पडे छे, मुज उरमां थयुं एम.
वंधाणो० — (४)
चकोर चंद्रने, जोइ रहे जेम, टेव पडी मने तेम.
वंधाणो० — (५)
भ्रभु भ्रसंगे, अंग उमंगे, अनेक टळीआ व्हेम.
वंधाणो० — (६)
श्रीभगवत, सुतनुं भलीभाते, खुशी थई करो क्षेम.
वंधाणो० — (७)
पद ॥ ३५ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

(पद राग सिंहानो कनरो)

"प्रीतम मारा, नाशी जाओछुं प्रीत करी क्या मुजनेरे मुकी, प्रीतम०" ए राग प्रमाणे.

वृंदावनमां, प्रेमथी प्यारी,
निरख्या आज श्रीनवलविहारी.
वृंदावनमां० — (टेक)

कुंजलतामां, कृष्ण विराजे,
माधवी मालतीनी छवी सारी.
वृंदावनमां० — (१)

फूल्यो बाग, फूली वन वेली,
फूल्या लाल फूली व्रजनारी.
वृंदावनमां० — (२)

चंपानी कळियो, चित्त चोरे,
गुलदावदीनी छवी गुणकारी.
वृंदावनमां० — (३)

लिंबुडी, दाडमडी लची छे,
सैदळी[१] कदळी फळी सुखकारी.
वृंदावनमां० — (४)

अमळ कमळ, जमुनाजळ उपर,
भ्रमर भ्रमे परिमळने विचारी.
वृंदावनमां० — (५)

---

१ सदळी कदळी=पांदडांवाळी केळ.

[1]त्रिविध समीर, वहे सुखदेवा,
सेवा विश्वपतिनी धारी.

वृंदावनमां० — (६)

राधा संग, रमे रंग रसीओ,
अंग उमंग अभंग वधारी.

वृंदावनमां० — (७)

विश्वविहारी, लाल निरखतां,
आज ठरी मन वृत्ति अमारी.

वृंदावनमां० — (८)

पद ॥ ३६ ॥

॥ गोमतीजीविषे ॥

(पद राग गरबी)

" उद्धव नंदनो छोरो ते नमेरो थयो जो. " ए राग प्रमाणे.

तीरथराज आज गुणवंत गोमती जो,
अक्षरपति नाह्या महिमा एथी अतिजो.

तीरथराज० — (टेक)

लाव्या द्वारिका थकी सचिदानंदजी जो,
स्थाप्यां वृत्तपरे [2]वृषे कुळचंदजी जो.

तीरथराज० — (१)

गुणवंतीने प्रभुजीए गळावियां जो,
तीरथ मात्र भळां ए विषे मेळावियां जो.

तीरथराज० — (२)

---

१ त्रिविध समीर=शीत, मंद, अने सुगंधी वायु. २ वृषकुळचंद्र=धर्म कुळना चंद्रमा.

कर्युं स्थापन हरिए निज हाथथी जो,
थयां विश्वमां विख्यात दीनानाथथी जो.
तीरथराज० — (३)

कह्यो श्रीमुखेथी महिमा घणो घणो जो,
गुणवंते गुण जाणी गोमती तणोजो.
तीरथराज० — (४)

संत भगटना अनंत नाह्या ए विषे जो,
एथी सर्वोपरि दिव्य तीर्थ तो दीसेजो.
तीरथराज० — (५)

अक्षरधामथी अनेक मुक्त आवीने जो,
नाह्य छे त्रिकाळ एमां स्नेह लावीने जो.
तीरथराज० — (६)

इंद्र चंद्र ने योगींद्र स्नेह आणीने जो,
एमां स्नान करे दिव्य तीर्थ जाणीने जो.
तीरथराज० — (७)

शंभु गंगाने ठेकाणे शिशमां धरेजो,
विनय आणीने विशेष वंदना करेजो.
तीरथराज० (८)

शेष शारद नारद हारद[1] जाणी न्हाय छे जो,
गणी गणी गुण गोमतीना गाय छे जो.
तीरथराज० -- (९)

जन जात्राए जरूर त्यां जे जाय छे जो,
अमाप पापनो उथापतो त्यां थाय छे जो.
तीरथराज० — (१०)

---

१ हारद=मर्म, तत्त्व.

जेनुं निरमळ जळतो अपार छे जो.
दर्शनथी खरा दोषने खोनार छे जो.

तीरथराज० — (११)

वा'लंछे घणांक श्रीविहारीलालने जो,
प्राणने समान प्रणत प्रतिपाळने जो.

तीरथराज० — (१२)

पद ॥ ३७ ॥

॥ श्रीकृष्ण नारायणविषे ॥

(पद राग कहेरवो. हिंदुस्थानी भाषा)

"मोरा बलमा गवन ल्हे जायरे, करवदांकी छैयां छैयां. — (टेक)
कोठे उपर कोठडीरे, निचे वहे दरियाव,
या दरियावकी माछली कोई बनसी बजाय ल्हे जायरे, करवदांकी."

(ए रागप्रमाणे.)

मुखें बतियां केसी कही जायरे,
सुनहो मोरी सैयां सैयां. — (टेक)

दधवा वेचन मैं चलीरे, धरीके गगरियां शिश;
विंद्रावनकी कुंजमें, मोहे आय मीले जगदीशरे.

सुनहो० — (१)

आय निकट मोसु कपट करीके, फोर्यो महिको माट;
शिरसें पव ल्ग भींज गई, मोरा चित्तमें ल्गायो उचाटरे.

सुनहो० — (२)

---

१ मुखबैतियां-मुखथी वार्ता.

गगरी फोरी मोरी बैयां मरोरी, कस कंचुकी तोरी;
ले गयो दुलरी तिलरी चोलरी, चतुर करीकें चोरीरे.
सुनहो० — (३)

खोल घुंघट मेरो बदन विलोक्यो, नेंनकी सेंन लगाई.
चित्तवा चोरी सटक गयो सोतो, ठठोलीमें करीकें ठगाई.
सुनहो० — (४)

घटमें घायल मैं भईरे, अब न परें कछु चेंन;
अविनाशीकी उरमें, रटना लगी दिन रेंनरे.
सुनहो० — (५)

सगरो सुख संसारकोरे, हीयतें भयोहे हराम;
स्मरण रहे सुखकंदको, अरु रसना रटु याको नामरे.
सुनहो० — (६)

वन वन ढुंढत मैं फीरुंरे, चित्त मिलवेकी चाह;
चूक गई नगरको डगरैवा अंतरमें दुःख अथाहरे.
सुनहो० — (७)

कोई मीलावे शामकुं तो, शिश करूं मैं बक्षीस;
मानके जीवन मानेंहे, ओ अखिल भुवनके ईशरे.
सुनहो० — (८)

दुःख देसो सुखरूपहेरे, सुखकी वात कछु ओर
मेरे हैयाको हार हेरे, नवल नंदकिशोररे.
सुनहो० — (९)

---

१ दुलरी, तिलरी, चोलरी–एकजातनुं कंठनुं घरेणुं. २ डगर–मार्ग. ३ दुःखदेसो सुखरूप हे–खरा हरिजन, श्रीजीनी इच्छाथी देहे संकट पडे तेने पण सुखरूप मानीलेछे.

गुनसागर गोविंदसेरे, पूरन भईहे मीत;
विश्वविहारीलालजी, मेरी जानत जीयराकी रीतरे.

सुनहो० — (१०)

पद ॥ ३८ ॥

राग उपरप्रमाणे, कहेरवो.

सखी नटवर नानकडानी साथेरे,
नेंडो मारे लाग्यो लाग्यो. — (टेक)

जळ जमुनां भरवा गईरे, सरखी साहेलीनी साथ;
ओचिंते आवी अलबेलडे, कंई हेते झाल्यो मारो हाथरे.

नेडो मारे० — (१)

केशर अरचा भालमांरे, मधुरीशी मोरली वा'य;
अणीआळी एनी आंखडी, मारे चोटींछे चित्तडामांयरे.

नेडो मारे० — (२)

माथे मुगट जडावनोरे, कुंडळ मकराकार;
पीळी ओढी पामरी, कंठेहिरा मोतीना हाररे.

नेडो मारे० — (३)

पातळियासुं प्रीतडीरे, एवी लागी मारे उर;
दूध मांहि मळे मीसरीरे, जेवी रीते जरूररे.

नेडो मारे० — (४)

सामळियाना स्नेहथीरे, मन मारूं मकलाय;
वा'ले वेध्यो मारा जीवने, जेम मणी ते मणीथी वेधायरे.

नेडो मारे० — (५)

---

१ नेडो=नेह, स्नेह.

मीठुं बोली मन हर्युंरे, कामण कीधुं कांय;
परवश वर्त्ते प्राण आ, हवे गोठे नहीं घरमांयरे.

नेडो मारे० — (६)

घनशामे घायल करीरे, शुद्ध न रही शरीर;
मृगने पाडी पासमां, जेम शिकारी मारे तीररे.

नेडो मारे० — (७)

दरद मटे आ दिलनुंरे, वैद्य आवे व्रजराज;
नाडी निरखे नेहथी, तो सांपडे सुख समाजरे.

नेडो मारे० — (८)

अमृत कुंपी आणीनेरे, सुंघाडे करी स्नेह;
गोळी आपे ज्ञाननी, तो दुःखी रहे नहीं देहरे.

नेडो मारे० — (९)

नित्य नियम हवे एटलुंरे, निरखवा नंदकुमार,
विश्वविहारीलालजीथी, पूरण बांध्यो प्याररे.

नेडो मारे० — (१०)

पद ॥ ३९ ॥

॥ राग पीलु ॥

"कहुंतुं नसीबे दुःखीओ कीधो छे, मेरा प्रियाने विजोगे
दीधो छे." ए राग.

मथुरांमां वस्या जईने मोरारी,
अरजी उर धरे कोण अमारी. मथुरांमां० — (टेक)
दीनबंधुना दरशन विना,
विरह व्याकुळ सहु व्रजनारी. मथुरांमां० — (१)

प्रथम अलौकिक सुखडां आप्यां,
गुणसागर नटवर गिरधारी. मथुरांमां० — (२)
केशी द्वेपी अनळ ए जेवां,
अगणित दुःखथी लीधां उगारी. मथुरांमां० — (३)
व्रजवासीनुं रक्षण कीधुं,
वायु वृष्टिनुं कष्ट निवारी. मथुरांमां० — (४)
हेते बोलाव्यां हेते रमाड्यां,
वळती मूक्यां वा'ले विसारी. मथुरांमां० — (५)
नंदकुंवर छे निर्दय नक्की,
कपटी नटखटनी गति न्यारी. मथुरांमां० — (६)
हरि साथे कोई हेत न करशो,
व्रजवासीनुं दुःख विचारी. मथुरांमां० — (७)
जानकीए जो जीवन कीधा,
तो रणवगडामां मूकी मोरारी. मथुरांमां० — (८)
सुरपणखा आवी स्नेहथी वरवा,
नाक छेदी तेने कीधी नकारी. मथुरांमां० — (९)
ए कपटीनो विश्वास करीने,
कमळा भोळी ठगाणी विचारी. मथुरांमां० — (१०)
कुब्जाने घेर कृष्ण जईने,
भला रह्याछे पोते ब्रह्मचारी. मथुरांमां० — (११)
मथुरांनी राजधानी रुडी पामी,
अंतरथी मूक्यां अमने उतारी. मथुरांमां० — (१२)

---

१ केशी, द्वेपी, अनळ–घोडारूप असुर, सांढरूप असुर दावानळ.

मथुरां नगरनी नारी ठगारी,
वश करशे व्रजराज विहारी. मथुरांमां० — (१३)
घटनी घात करी घनशामे,
मोत विनानी अमने मारी. मथुरांमां० — (१४)
अंतर दुःख पण अहोनिश एने,
जीवीए अमे सदैव संभारी. मथुरांमां० — (१५)
मोहनने कोई लावी मेळावे,
वारवार तेनापर वारी. मथुरांमां० — (१६)
वास करे अम पास प्रभुतो,
पीडा कहीए सर्व पोकारी. मथुरांमां० — (१७)
निद्रा न आवे अन्न न भावे,
दिन दिन दुःखथी वहे द्रगवारी. मथुरांमां० — (१८)
दुःख टळशे आवी जो मळशे
शामसुंदर हरिवर सुखकारी. मथुरांमां० — (१९)
विश्वविहारीलालने कहेजो,
आपो सुख प्यारा वहेला पधारी. मथुरांमां० — (२०)

पद ॥ ४० ॥

॥ राग कल्याणनो दादरो ॥

"आली सियावर केसां सलोना" ए राग (हिंदुस्थानी भाषामां)

प्यारो हमारी पीर न जाने, पीर न जाने पीर न जाने. (टेक)
कहा जाने हरि कौनही कारन,
रंकको उपर राज रीसाने.

प्यारो हमारी० — (१)

हरिके हित हम रहत उदाशी,
मनमोहन तदपि नहीं माने.
प्यारो हमारी० — (२)

पल पल छीन छीन, विरहा सतावे,
आप हमारी उरमें नहीं आने.
प्यारो हमारी० — (३)

जबतें त्यागी गये जदुनंदन,
तबतें खानपान विसराने.
प्यारो हमारी० — (४)

कपटकी बतियां कपटकी गतियां,
प्राणजीवनकी कौंन पिछाने.
प्यारो हमारी० — (५)

किसविध जीयरा धीर धरींहें,
वालम नाहिं मिलत कछुं वा'ने.
प्यारो हमारी० — (६)

विश्वविहारीलाल मीले तो,
हृदयकी साथ राखी हुं छाने.
प्यारो हमारी० — (७)

पद ॥ ४१ ॥

(राग उपरप्रमाणे)

जोने वंशीधर वंशी वगाडे, वंशी वगाडे,
वा'लो वंशी वगाडे. जोने०— — (टेक)

कुंज भुवनमां कामणगारो, वंशी वडे आनंद पमाडे.
जोने वंशीधर० — (१)
वांशनी छे पण वा'ले राखी छे, गुणियल गुणने श्रेष्ठ देखाडे.
जोने वंशीधर० — (२)
जोने सखी आ वांशनी वंशी, मोहनी मंत्रनी शीशी सुंघाडे.
जोने वंशीधर० — (३)
आपणा चित्तने एह चोरेछे, लालने जोवानी लालच लगाडे.
जोने वंशीधर० — (४)
वंशी नथी पण प्रेमनो पाशछे, मननी व्याधी ए सर्वे मटाडे.
जोने वंशीधर० — (५)
वेरी हशेके वा'ली हशे शुं? जामनीमां जोर करीने जगाडे.
जोने वंशीधर० — (६)
पुरुषोत्तमनी पासे रहीने, डहापण आपणने केवुं देखाडे.
जोने वंशीधर० — (७)
कोकिल पोपट मोर मेनाने, स्वरनी जातिना भेद शीखाडे.
जोने वंशीधर० — (८)
वा'लानुं मन वश करी लेवा, केवो चातुरीनो रस चखाडे.
जोने वंशीधर० — (९)
विश्वविहारीलालजी एने, दूर नथी करता कोई दहाडे.
जोने वंशीधर० — (१०)
पद ॥ ४२ ॥

॥ राग भैरवि ॥

निरख्या नंदकिशोर नटवर, निरख्या० — (टेक)

हंसने हस्तीनुं मान मूकावे, चाले चटक चित्तचोर.

नटवर० — (१)

वस्त्र आभूषण अंग अनुपम, बांध्यां बाजुडामां बोर.

नटवर० — (२)

पाघ झूकी वामभागे पेचाळी, भाळमां चंदन खोर.

नटवर० — (३)

अलबेलाने सरवे अंगे, उडे अत्तरनी फोर.

नटवर० — (४)

फूलना तोरानी फोर लेवाने, भ्रमर भमे हारानोर.

नटवर० — (५)

विश्वविहारीलालजीने निरखुं, जेम सुचंद्रचकोर.

नटवर० — (६)

पद ॥ ४३ ॥

॥ तोटक छंदनी चाल ॥

निरख्या नंदलाल मधुवनमां,
करता खूब ख्याल सखी जनमां;
नवरंगी कलंगी शिरे लळके,
वेढ कुंडळ कर्णविषे झळके. — (१)
मणीमाळ गळे रहीछे लटकी,
अटकी उरलागी चित्ते चटकी;
गजरा फूलना गिरधारी धर्या,
भ्रमरा भटके बहु मोद भर्या. — (२)

फूलदाम करे धरी फेरवता,
नजरे धरी नेहथी निरखता;
सुरवाळ गुलाबथी गुंथी धर्यो,
पटको खभेते कुसुमोथी भर्यो. — (३)
चरणे फूल झांझर चित्त हरे,
निरखी छबी ए मुज नेण ठरे;
मुख वात करे मरमाळी हरि,
व्रजनारी सुणी हरखेज खरी. — (४)
कोई पंखो लईने समीर करे,
कोई कंचन झारी करे सुधरे;
कोई रीझती तांबूळने दईने,
हरिथी रीझे हार कोई लईने. — (५)
विनती करे कोई उमंगवडे,
कोई पादविषे धरी प्रेमवडे;
मळी विश्वविहारीने आज सखी,
निरखी निरखी हरखी हरखी. — (६)

पद ॥ ४४ ॥

॥ श्रीजी महाराजनी मूर्तिविषे ॥

॥ राग दींडी ॥

" अति गहन प्रभुछे गति तमारी. " ए राग.

लक्ष्मी बागमांहि सभा भरी शाम,
बेठा आवी दास पासमां तमाम;
धर्या अंगमां अलबेले अलंकार,
अजब आजनी छबी बनी अपार. — (टेक)

फूलदाम करे धरी फेरवता,
नजरे धरी नेहथी निरखता;
सुरवाळ गुलाबथी गुंथी धर्यो,
पटको खमेते कुसुमोथी भर्यो. —(३)
चरणे फूल झांझर चित्त हरे,
निरखी छवी ए मुज नेण ठरे;
मुख वात करे मरमाळी हरि,
व्रजनारी सुणी हरखेज खरी. —(४)
कोई पंखो लईने समीर करे,
कोई कंचन झारी करे सुधरे;
कोई रीझती तांबूळने दईने,
हरिथी रीझे हार कोई लईने. —(५)
विनती करे कोई उमंगवडे,
कोई पादविषे धरी प्रेमवडे;
मळी विश्वविहारीने आज सखी,
निरखी निरखी हरखी हरखी. —(६)

पद ॥ ४४ ॥

॥ श्रीजी महाराजनी मूर्तिविषे ॥

॥ राग दींडी ॥

" अति गहन प्रभुछे गति तमारी. " ए राग.

लक्ष्मी बागमांहि सभा भरी शाम,
बेठा आवी दास पासमां तमाम;
धर्या अंगमां अलबेले अलंकार,
अजब आजनी छवी बनी अपार. —(टेक)

॥ श्रीजी महाराजनी प्रार्थना विषे ॥

पद राग कल्याण.

" मंगळकर, भवभयहर, जय उमापति, "

(त्रिविक्रम) ए रागप्रमाणे.

कष्ट हरण सृष्टि करण जय जगतपति,
गरुडना धणी तमारी छे गहन गति.
कष्ट हरण० — (टेक)

शंख चक्र गदा पद्म हाथमां धर्या;
सिंधुतणां पुत्री[1] स्नेह आणीने वर्या;
कारज निज भक्तनां कोटी तमे कर्यां;
श्रीजी,–राजी,–छोजी,–
भक्त उपर, शामसुंदर, कमळावर; अद्भुताकृति.
कष्ट हरण० — (१)

मंद मंद हास्यथी विलासने करी;
दास तणा त्रास चहुपासथी हरि;
काळ विकराळ रहे तम थकी डरी;
हेते,–नित्ये,–चित्ते,–
धारी उर, प्रेमपूर, थी जरूर; करूं विनति.
कष्ट हरण० — (२)

वृत्तालयमां तमे विराजमान छो;
गुणवान ज्ञानना तमे निधान छो;

---

१ सिंधुतणां पुत्री=श्रीलक्ष्मीजी.

अभयदान आपनारमां महान छो;
धाता,–त्राता,–ज्ञाता,–
परमेश्वर, सरवेश्वर, दुःखदूरकर; उमंगथी अति.
कष्ट हरण० —(३)
रघुवीर सुत सुत सदा स्नेह आणिने;
गाय गुण आपना विविध वखाणीने;
जीवनरूप आपने जरूर जाणीने;
रिद्धि,–सिद्धि,–बुद्धि,–
अभराभर, अजरामर, तुज पदपर; राखुं मुजमति.
कष्ट हरण० —(४)
पद ॥ ४६ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

(राग जंगलो·)

" बतादे सखी कौन गली गयो शाम " ए राग.

सखी में जोया, आज तो श्रीघनशाम. सखी० — (टेक)
जमुना कीनारे गोरी गायो चरावे, साथे सखा अभिराम.
सखी० — (१)
शिश मुकुट काने कुंडळ झळके, कंठमां मोती दाम.
सखी० — (२·)
मधुरे मधुरे स्वरे मोरली आलापे, गोठवीने त्रण ग्राम.
सखी० — (३)
मूर्ति जोई रखुं मन वळगी, भूली जळ भरवानुं काम.
सखी० — (४)

चंद्रसमान वदनने विलोकी, हैडे जोवानी वधे हाम.

सखी० — (५)

विश्वविहारीलालनी मुजने, रटना लागी छे आठुं जाम.

सखी० — (६)

पद ॥ ४७ ॥

॥ श्रीजी महाराजविषे ॥

(राग सोरठ)

"रुडा लागो छो राजेश्वर मंदिर आवतारे" ए राग.

अणीआळीछे अलबेला तारी आंखडीरे. — (टेक)
रसभरी राती रेखा निरखी, कीकीने जोई हैडे हरखी;
कोमळ दीसे जाणे कमळनी पांखडीरे. अणी० — (१)
कामे कमान समान वणीछ, भृकुटी कामणगारी घणीछे
वदन शशिपर शोभे काजु वांकडीरे. अणी० — (२)
हसता हसता ज्यारे आवो, लाडकडा मुज मन ललचावो;
रसियाजी जोवाने थईछुं रांकडीरे. अणी० — (३)
मनगमता शणगार धरीने, मुज संग रमजो मेहेर करीने;
कर जोडीने हाजर रहेछुं घडी घडीरे. अणी० — (४)
वा'लाजी वा'ला वहुलागो, त्रिकम दासी गणी नहीं त्यागो;
तम सारूं तजी लोकडियांनी लाजडीरे. अणी० — (५)
जीवनजी निरखुं छुं ज्यारे, दुःख टळी सुख वधे छे त्यारे;
नित्य नित्य निरखुं एवी टेव मुने पडीरे. अणी० — (६)

---

१ काम कमाने=कामदेवढुं धनुष. २ रांकडी=दीन.

विश्वविहारालालजी आवो, वहु वहु हेत करीने बोलावो;
चट चट चालो चरणे पहेरी चाखडीरे. अणी० —(७)

पद ॥ ४८ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

(राग कहेरवो त्रिविक्रममां गवाती ढबनो.)

"तरुण वयमां, दिसेछे सकोमळ केवा" ए रागप्रमाणे.

प्रीतम जोईने आनंद थयो आज सखी;
लालाजीनुं मुख लखी,
रही रतिए न दखी,
नथी प्रिय प्यारा पखी;
जीवुं निशदिन जखी,
रेहां !-रेहां !-रेहां !-रेहां !—प्रीतम जोईने० — (१)
कामणगारां लोचनीआं तीखां बाण जेवां
मळे उपमान एवां,
टाळे दुःख मात्र तेवां,
धरी उर एवां लेवां,
रेहां !-रेहां !-रेहां !-रेहां !—प्रीतम जोईने० — (२)
रंग रसीओ रसीक सखी केवा दीसे;
जाणे रतिभूप हसे,
मुखे मंद मंद हसे.
मोहनि एनी मूर्तिविषे,
रेहां !-रेहां !-रेहां !-रेहां !—प्रीतम जोईने० —(३)

भगवत सुतने श्रीजी अनेक सुख आपो;
कठण महा कष्ट कापो,
हेते शिर हाथ थापो,
छांतीविषे चर्ण छापो,
रेहां !-रेहां !-रेहां !-रेहां !—प्रीतम जोईने०— (४)

पद || ४९ ||

|| श्रीजी महाराज विषे ||

(राग कहेरवो उपरप्रमाणे)

सखी मोहनजी महेर करी आज मळ्या;
त्रिविधिना ताप टळ्या,
आनंदना ओघ वळ्या,
बोल्या परमाणे पळ्या,
रेहां !-रेहां !-रेहां !-रेहां !—सखी मोहनजी०—(१)
सखी रसीआ संगाते रमी रूडी रीते;
लगाडी चटकी चित्ते,
प्यारे सुख आप्युं प्रीते,
नवो वधे स्नेह नित्ये,
रेहां !-रेहां !-रेहां !-रेहां !—सखी मोहनजी०—(२)
करी सौमां मोटेरी मुने आज हरि;
करुणा उर धरी,
वा'लो व्रजराज वरी,
रह्युं नहीं दुःख जरी,
रेहां !-रेहां !-रेहां !-रेहां !— सखी मोहनजी०—(३)

भगवत सुतना प्रभुनी सखी आश मारे;
एथी नथी कांई क्यारे,
भली मळी निधि[1] भारे,
हवे न विसारुं क्यारे,
रेहां !–रेहां !–रेहां !–रेहां !—सखी मोहनजी०— (४)

पद ॥ ५० ॥

॥ सत्संगतिविषे ॥

(राग गजल इंद्रसभामां गवाती ठवनी.)

" ए शुं बोलो छो विवेकी भ्रात भर्थरी " ए रागप्रमाणे.

सत पुरुषनी साथ, जेने स्नेह थयो नथी;
उत्तम गुण क्यांथी आवे, ए कहो कथी. — (टेक)
संत हृदयथी दया, कदी जती नथी;
दुष्ट हृदयमां, कदीए आवती नथी. — (१)
संत हृदयथी क्षमा, कदी जती नथी;
दुष्ट हृदयमां, कदीए आवती नथी. — (२)
संत हृदयथी, सुशिळता जती नथी;
दुष्ट हृदयमां, कदीए आवती नथी. — (३)
संत हृदयथीज, शान्ति तो जती नथी;
दुष्ट हृदयमां, कदीए आवती नथी. — (४)
संत हृदयथीज, सत्य तो जतुं नथी;
दुष्ट हृदयमां, कदीए आवतुं नथी. — (५)

---

१ निधी=द्रव्यनो भंडार.

संत हृदयथीज, धर्म तो जतो नथी;
दुष्ट हृदयमां, कदीए आवतो नथी.　　— (६)
संत हृदयथीज, भक्ति तो जती नथी;
दुष्ट हृदयमां कदीए आवती नथी.　　— (७)
संत हृदयथीज, ज्ञानतो जतुं नथी;
दुष्ट हृदयमां, कदीए आवतुं नथी.　　— (८)
संत हृदयथी, वैरागतो जतो नथी;
दुष्ट हृदयमां, कदीए आवतो नथी.　　— (९)
आ कह्यो विवेक छे, अनेक कामनो;
आदि भजो अंत तजो, संग तमामनो.　　— (१०)
रघुवीर सुत सुतनां, आ वचन धारजो;
दीनने दुःखी देखी, दुःखथी उगारजो.　　— (११)

पद ॥ ५१ ॥

॥श्रीराधिकाजीने श्रीकृष्णनारायणवर्या एविषे।

"रुचतो कां तीर्थयात्रा या समयीं त्यांस ती" ए दक्षीणी रागप्रमाणे

सुण सजनी आज जोया,
रसीओ रंगे भर्यो. (२)　　सुण सजनी० — (टेक)
संगाते गोप वाळा, फूल वीणे प्यारथी;
पहेरावे फूल गुंथी, रीझावे हारथी;
सखी राधाजीने आजे, वनमाळीजी वर्यो.
सुण सजनी० — (१)

ललितानां लाड पाळ्यां, करुणा कोटी करी;
जे सारू धाममांथी, आव्याछे श्रीहरि;
कर झाली कृष्ण पोते, मंगळ चारे फर्यां.

सुण सजनी०— (२)

बहु जीवो जुग जोडी, जगनां माता पिता;
निज जनने सुख आपो, राजी राजी थता;
एम ऋषियो खुशी थईने, आशिशो उच्चर्यो.

सुण सजनी० — (३)

सुर सरवे मुद पाम्या, निरखे नाकेरही[१];
फूलवृष्टि एह टाणे, शुभ स्वर्गेथी थई;
वाजीत्रोने वजाडी, जय जय शब्दो कर्यो.

सुण सजनी० —(४)

घणी शोभा निज अंगे, रसियो धारी रह्या;
छबी निरखी काम कोटी, मनमां झांखा थया;
श्रीहरिना पुत्र पौत्रे, अलबेलो उर धर्या.

सुण सजनी० — (५)

पद ॥ ५२ ॥

अष्ट अक्षर मुक्तनी सभासहित श्री हरिनां दर्शन.
॥ पद राग सोरठ ॥

"प्रिय प्रतापसिंह पवित्र सद्य सावध थजोरे," ए राग प्रमाणे.

आजे नटवरजीने निरखी, हरख उरे अतिरे;

आजे नटवरजी— (टेक)

---

१ नाके रही=स्वर्गमां रहीने.

श्री वृत्तालयमां अलबेलो,
जोवा लायक छेल छबीलो;
मूरति जोई मुझाणी, मनेमथथी मतिरे.
आजे नटवरजी० — (१)

रवि शशी कोटीक रोम विषेछे,
शीतळ तेज अपार दिसे छे,
अलबेलानी शोभे, उत्तम आकृतिरे.
आजे नटवरजी०— (२)

अक्षर मुक्त अपार समीपे,
दिव्य अनोपम देहथी दीपे;
मुज आंख्यो निरखतां, तृप्त नथी थतीरे.
आजे नटवरजी०— (३)

निरमळ जळनी कर धरी झारी,
महा मोटा मूळजीब्रह्मचारी;
उभा श्रीहरी आगे, उचरे विनतिरे.
आजे नटवरजी०— (४)

सदगुरु गोपाळानंदस्वामी,
नित्यानंद महा निष्कामी;
हस्तग्रही हरिजीना, गुणवंत करे गतिरे.
आजे नटवरजी० —(५)

गुणातीतानंद महामुनि ध्यानी,
श्रीहरिनुं मन शुकमुनि ज्ञानी;
वेज मळी उतारे, हरिनी आरतीरे.
आजे नटवरजी०— (६)

---

१ मनमथ-कामदेव.

मुक्त[1] मुनि प्रेमानंदस्वामी,
गाय हरिना गुण मुद पामी;
ब्रह्म मुनि रीझावे, करीने नवी कृतिरे.
आजे नटवरजी० — (७)

वस्त्राभूषण उत्तम अंगे,
धार्यां श्रीहरिए उछरंगे;
मंद मंद मुख हसता, उपजावे रतिरे.
आजे नटवरजी० — (८)

भगवत सुतना भय हरनारा,
आचारज पदना देनारा;
करुणा करीने प्रगट मळ्या, कमळापतिरे.
आजे नटवरजी० — (९)
पद ॥ ५३ ॥

श्रीकृष्णनारायणनाविरहवर्णनविषे
(राग मरशियानो)

जाय जायरे शी ? रीते दिवस अमारा;
थया नंदकुंवर सखी न्यारारे. जाय जायरे० — (टेक)

सखी उम्मर अमारी छोटी,
करी घात मोहनजीए मोटी;
हवे करीए उपाय कोटी कोटीरे. जाय० — (१)

---

१ मुक्तमुनि=सद्गुरु श्रीमुक्तानंदस्वामी.

मळी कुबजा मथुरांमां माठी,
मुंडी भणवे हिंदी मराठी;
एथी नाथजीनी अक्कल नाठीरे. जाय० — (२)

एने तरछोड्याना पड्या हेवा,
नहीं स्वारथिया कोई एह जेवा;
मथुने ठपका घणा शुं ? हवे देवारे. जाय० — (३)

जेम पासमां पाडे शिकारी,
पछी नाखे छे मृगलाने मारी;
एवा वनिया गुणवंत गिरधारीरे. जाय० — (४)

जेम वादीते वंशी वगाडे,
महा नागने तो फांसामां पाडे;
एम रसियोजी अमने रंजाडेरे. जाय० — (५)

एणे सीताने घणी संतापी,
कृष्ण करुणा न लाव्या कदापि;
सीताजीए तज्या नहीं तथापिरे. जाय० — (६)

एणे वामन स्वरूप जुओ धारी,
वळी छळियो शरीर ते वधारी;
एनी अक्कल त्रिलोक थकी न्यारीरे. जाय० — (७)

एणे विदार्यो कपटथी वाळी,
थई सुग्रिव मित्र वनमाळी;
एवी जात एनी अटकचाळीरे. जाय० — (८)

एणे कपट करीने माशी मारी,
एणे दीधो मामाने संहारी;
रह्या कुबजा संगाते ब्रह्मचारीरे. जाय०— (९)

घणुं कपट भर्युं छे एने हैये,
कही कहीने केटलुंक कहिये;
तोय एने आधिन अमे रहियेरे. जाय० — (१०)

विश्वविहारीलालजी मळशे,
पुण्य प्राचीन अमारां फळशे;
ताप त्रिविधिना त्यारे टळशेरे. जाय० — (११)

पद ॥ ५४ ॥

॥ सद्गुरु श्रीगोपालानंदजी स्वामीए स्तंभपुरमां स्थापित श्रीहरिकृष्णजी महाराज विषे वर्णन ॥

॥ आर्या, गीति ॥

श्री खंभात निवासी,
सुखराशी श्रीहरिकृष्णस्वामी;
पूरण कीरति प्रकाशी,
कर जोडीने विनवुं शिरनामी. — (१)

भक्ति धरमथी प्रगट्या,
नेति नेति निगम कहे जेने;
ते आ पुरमां वसिया,
रमा राधिका नित्य पूजे एने. — (२)

निज जनने सुख करवा,
हरेक हरकत हरवाने भारी;

नर वपु नाथ धर्युं छे,
अक्षरना पति निरखो अवतारी. — (३)

मन मोहननी मूरति,
नविन नविन नित्य हरख वधे जोई;
प्रेम धरीने प्रीते,
रसियाजीमां रहिये चित्त प्रोई. — (४)

विश्व सकळना स्वामी,
विश्वविहारीलालजी जय पामो;
आशिश एह अमारी,
जगत बधामां जश पूरण जामो. — (५)

पद ॥ ५५ ॥

॥ उपदेशविषे ॥

राग मरशियानो.

धीक धीकरे ! प्रभु भज्यो नहि आ टाणे.
तने डाह्या जनो शुं ? वखाणेरे. धीक धीकरे० — (टेक)

मळ्यो मनुष्यनो देह नाव जेवो,
भवसिंधु तरी शकाय तेवो;
रह्यो आळसु तुं एवोने एवोरे. धीक धीकरे० — (१)

तें मोहनि मदिरा घणी पीधी,
तारी अक्कल उडावी जोने दीधी;
तें तो संगत कुकर्मीनी कीधीरे. धीक धीकरे० — (२)

तुंतो डोळमां डहापण देखाडे,
नकी मारग चढी गयो आडे;
तने साधु शुं? कहीने देखाडे रे. धीक धीकरे० — (३)
विश्वविहारीलालजी भजीश,
सहेजे संसार सिंधु तरीश;
धाम अक्षरमां वास तुं करीशरे. धीक धीकरे० — (४)

पद ॥ ५६ ॥

॥ ज्ञानबागमां श्रीजीमहाराजनादर्शनविषे ॥
(ललित छंद)

ललित[1] श्रीहरि, आज निरखी,
अधिक उपज्यो प्रेम हे सखी;
सरस शोभिता, फूल बागमां,
भूमि तणा रुडा, भाळी भागमां. — (१)
कदळिना कर्या, थांभला खडा,
कमळ पुष्पथी, शोभिता रुडा;
फूल तणो हतो, मंच ते कर्यो,
फूल फुलनि उपरे, चाकळो धर्यो. — (२)
कमळनुं दिसे, छत्र शोभतुं,
हरघडी दिसे खूब हालतुं;
श्रीजी विराजिया, एह उपरे,
मन जनो तणां, हेरतां हरे. — (३)

---

१ ललित=सुंदर.

जळ तणा भर्या, होज हारमां,
पाणी उछळे, शुभ फुवारमां;
शितळ वायरो, सरस वाईने,
हरिनी सेवना, ले कमाईने. —(४)
भ्रमर रागमां, गाईने घणुं,
मन खुशी करे, श्रीहरि तणुं;
सकळ मुक्तनी, त्यां सभा भरी,
श्रीजिये धणी, वारता करी. —(५)
श्रवण मात्रथी, शोकतो टळ्यो,
जन्म माहरो, आजतो फळ्यो;
विश्वविहारीनी, वनी छवी रुडी,
निरखवा सखी, हुं रही खडी. —(६)
पद ॥ ५७ ॥

॥ श्रीजी महाराज विषे ॥

"रही एकली मेरी जान कंथ विन, रही एकली०" ए रागप्रमाणे.

दुःखी दिवसने रात श्रीजी विना, दुःखी दिवसने रात;
सांभळ सखी मुज वात. श्रीजी विना दुःखी० — (टेक)
घडियो जुग जेवी थई रे, दिवस कल्प समान;
मास पक्ष जाता नथी रे, मने भावे न भोजनपान.
श्रीजीविना दुःखी० — (१)

चित्त मारुं अति चरचरे, आंखे आंसुडांनी धार;
पंथ निहाळुं प्रेमथीरे, क्यारे आवशे धर्मकुमार.

श्रीजीविना दुःखी० — (२)

अवगुण अवळा–रांकनोरे, शो ? समज्या हशे शाम;
कांतो कर्या वश कोईएरे, कांतो भूली गया मुजनाम.

श्रीजीविना दुःखी० — (३)

बाळापणमांथी तज्यांरे, निर्दय थईने नाथ;
महा वगडामां मेलियांरे, कोई नहीं संगात.

श्रीजीविना दुःखी० — (४)

कोमळ कमळानाथ छेरे, कठण केम थया आज;
श्रीजीविना साहेलडीरे, आपे कोण मुने सुखसाज.

श्रीजीविना दुःखी० — (५)

एक भरोंसो एहनोरे, चात्रेक[१] सरखी टेक;
रात दिवस संभारीएरे, एना अखंड गुण अनेक.

श्रीजीविना दुःखी० — (६)

मंगळ मूरति विश्वमांरे, विश्वविहारीजीलाल;
प्रेमसहित नित्य पाळशेरे, समे ते लेशे संभाळ.

श्रीजीविना दुःखी० — (७)

पद ॥ ५८ ॥

---

१ चात्रक–बपैयो

॥ उन्मत्त गंगाविषे ॥

" निर्बळ शत्रु सबळ राजपर, आज चढीने आवे छे; "

ए रागप्रमाणे.

आज सखी उन्मत्त गंगा तट, अवलोक्या अक्षरधामी,
श्री धनशाम सकळ जगस्वामी, बळवंता जे बहुनामी.
आज सखी० — (टेक)

साथे संत ब्रह्मचारी, उभा रह्या अवतारी;
अति नेहने वधारी, जुए निरमळ वारी.
आज सखी० — (१)

शिश सुमननी पाघ, झूकी रही वाम भाग;
धर्यो छोगां जोया लाग, वधे आनंद अथाग.
आज सखी० — (२)

कंठे फूलतणी माळ, हाथे छडी छे रसाळ;
जामो जरीनो विशाळ, जेनी चळकती चाळ.
आज सखी० — (३)

चरणे झांझर नवीन, लाखो लोक मन लीन;
तेने जोवा थाउं दीन, थई रात दी आधिन.
आज सखी० — (४)

नाथ गंगाने किनारे, करे लीला भारे भारे;
तेने जोई जे संभारे, चढे प्रभु एनी वा'रे.
आज सखी० — (५)

विश्वविहारीजीलाल, जोया दिलना दयाळ;
लेछे आपणी संभाळ, एवा पूरा प्रतिपाळ...
आज सखी० — (६)
पद ॥ ६९ ॥

॥ श्रीकृष्ण नारायणविषे ॥

"महा जुलम जगत मांहे." ए राग प्रमाणे.

अहो! सखी शुं? कहुं आजे, नित्य तलपु प्रभु काजे;
अहो! सखी शुं?० — (टेक)
मथुरामां गया मोहन, तपे मुज तन, भावे नहि अन्न;
मूक्यां महारा—जे. अहो! सखी शुं?० — (१)
मळी वेरण कुबजा छेक, मटाड्यो विवेक, •तजावी टेक;
तोय नहि ला—जे. अहो! सखी शुं?०— (२)
जुओ धूताराना ढंग, बन्या अडबंग, कुबजासंग;
आतुं शुं? छा—जे. अहो! सखी शुं?० — (३)
घणो अग्नि हृदयमां थाय, जीव गभराय, दिवस केमजाय?
विना व्रजरा—जे. अहो! सखी शुं? — (४)
छे विश्वविहारी सुजाण, प्रीतम मुजप्राण, मळ्यानीताण;
दीलडुं दा—झे. अहो! सखी शुं?० — (५)
पद ॥ ६० ॥

॥ एकांतिकधर्मना उपदेशविषे ॥

(राग कल्याण, ताळ दादरा)

विवेकी प्राणी कर विचार, मोक्ष पामवा;
मोक्ष पामवा, सुखेथी धाममां जवा. विवेकी० — (टेक)

आत्मज्ञानी संतनो, प्रसंग जो बने;
तो जरूर प्रगट हरि, मेळवे तने. विवेकी० — (१)
प्रगट अग्निथी बने, रसोई तो नवी;
अंधकार जाय, प्रगट थाय जो रवि. विवेकी० — (२)
प्रगट अडदथी वडां, बने मळे येदी;
वातथी वडां बनी, शके नहीं कदी. विवेकी० — (३)
तेम प्रगट संत, प्रगट श्रीहरि मळे;
जन्म अने मरण तणुं, दुःख तो टळे. विवेकी० — (४)
धर्म ज्ञान भक्ति ने, वैराग्य जे विषे;
एवा संत सेवतांज, मोक्षतो थशे. विवेकी० — (५)
वारीने वलोवे माखण, क्यां थकी मळे;
तेम वेशधारी थकी, पाप शुं? बळे. विवेकी० — (६)
रेतीने पिलावे क्यांथी, तेल नीकळे;
ढोंगी धूर्त गुरु सेवे तारुं शुं? वळे. विवेकी० — (७)
सदगुरु जरूर, ओळखाय लक्षणे;
ब्रह्मनिष्ट सेवतांज, कार्य तो बणे. विवेकी० — (८)
विपय तणो त्याग थाय, हृदंय उघडे;
जरूर एहने प्रसंगे, मोक्षतो जडे. विवेकी० — (९)
वांझणी धेनुथी दूध, क्यांथी पामशो;
धर्महीन संत सेवी, क्यां? पछी जशो. विवेकी० — (१०)
देवताने दुर्लभ, सतसंग पामीने;
खचित टाळजो, विवेकी सकळ खामीने. विवेकी०—(११)

---

१ यदी-जो.

श्रीहरिना पुत्र पौत्र, वचन जे वदे;
लक्ष आणि दक्ष सकळ, धार जो हृदे. विवेकी०—(१२)

पद ॥ ६१ ॥

॥ नीतिविषे ॥

(राग दक्षिणी लावणी, ताळ दादरा.)

" नाथ नव करो, वात घर जवानीरे. " ए राग प्रमाणे.

प्रिय हरिजनो वात कहुं सारीरे,
नीति विशेष, धरो हमेश, टळशे क्लेश, सुख अशेष,
आपशे मुरारीरे. प्रिय हरिजनो० (टेक)

धरमथी रीझे धर्मना [१]कुमाररे,
अखिल ईश, श्रीजगदीश, तेने भजीश, तोज तरीश;
[२]भवसिंधु आ भारीरे. प्रिय हरीजनो० — (१)

सत्यने दया जे धरे नरनारीरे,
उपजे ज्ञान, टळशे मान, हरिनुं ज्ञान, सुणशे कान;
चित्तवृत्ति सुधारीरे. प्रिय हरिजनो० — (२)

नीति धरी हरिमां करे जे प्रीतिरे.
दुःखथी दूर, थई जरूर, पामशे नूर, ए भरपूरः
अति थई [३]अविकारीरे. प्रिय हरिजनो० — (३)

---

१ दक्ष=डाह्या. २ भवसिंधु=संसारसमुद्र. ३ अविकारी=विकार रहित.

अमृतपानथी अमर शरीर थायरे,
नीतिथी तेम, पामशो क्षेम, तजीने व्हेम, धरजो प्रेम
विनवि विश्वविहारीरे. प्रिय हरिजनो० — (४)

पद ॥ ६२ ॥

॥ दुर्लभ मनुष्य देहनी प्राप्ति पछी प्राणीनुं शुं ? कर्त्तव्य तेविषे ॥

(राग उपरप्रमाणे)

जगतमां रूडो, जन्म जरूर पामीरे,
धरी उमंग, अधिक अंग, सुसतसंग, ना प्रसंग;
थी रीझे बहु नामीरे. जगतमां रूडो० — (टेक)
मनुष्य देहथी रही जशे जो खामीरे,
वारमवार, बहु अवतार, धरीने मार, पडे अपार;
रखडशे हरामीरे. जगतमां रूडो० — (१)
हरि भज्याविना आवरदा नकामीरे,
धरमधार, सत्य उच्चार, दया वधार, तज असार;
सुख देशे जग स्वामीरे. जगतमां रूडो० — (२)
घणी दया करी ईश्वरे देह दीधोरे,
श्रीघनशाम, नहीं लेनाम, लुण हराम, ए नरवाम;
थशेज नरकगामिरे. जगतमां रूडो० — (३)

---

१ नरकगामी–नरकमां पडनार.

विश्वविहारीने भजशे भाव लावीरे,
थई निष्काम, अक्षर धाम, मां विश्राम, लेशे तमाम;
संत कहे कर भामीरे. जगतमां स्हो० — (४)

पद ॥ ६३ ॥

॥ त्यागीपुरुषनीसमानदृष्टीविषे ॥

॥ शिखरिणी छंद ॥

कदी हाथी घोडा कदीक पग पाळा गति करे,
कदी सारां वस्त्रो वनकळ कदी संतत धरे;
कदी भिक्षा वृत्ति कदीक पकवान्नो पण जमे,
हरि धारी उरे धीरज दृढ राखी भूमि भमे. — (१)
कदी सारी शैया कदीक शुभ दर्भासन गमे,
कदी लोको माने अधिक अपमाने कंइ समे;
रहे राजी राजी पण दुःखथी दाझी नहि मरे;
अहो ! एवा साधु निरखी निरखी अंतर ठरे. — (२)
घणा उरे ज्ञानी अधिक निरमानी पण खरा,
दया शान्ति क्षान्ति त्रिगुणपर[1] वृत्ति मतिवरा;
अतिशे निष्कामी स्मरण बहु नामी तणुं करे,
सुलज्जामां स्नेही अधिक निस्नेही थइ फरे. — (३)
नहीं इच्छे दारा[2] जगत थकी न्यारा नित्य रहे,
नहीं इच्छे सेवा मुदल पण मेवा नहीं लहे;

---

१ त्रिगुणपर वृत्ति मतिवरा–मायाना त्रण गुण, सत्व रज ने तम तेथी परवृत्तिवाळा ने बुद्धिमानमां श्रेष्ठ. २ दारा–स्त्री.

सदा इच्छे श्रीजी चरण रजनुं ध्यान धरवुं,
सदा इच्छे नीति उपर धरी प्रीतिथी फरवुं. — (४)
मुमुक्षुने शोधे अधिक पैरबोधे धीर धरी,
हरीले अज्ञान हृदय मही विज्ञानज करी;
हरिजिना गुणो गणी गणी मुखे नित्य उचरे,
अहो! एवा साधु निरखी निरखी अंतर ठरे. —(५)

पद ॥ ६४ ॥

॥ सत्संगना महात्मविषे ॥

॥ उपजातिछंद ॥

सत्संगथी शास्त्र रुडां सुणाय,
सत्संगथी श्रीहरि ओळखाय;
सत्संगथी धर्म पळाय भाई,
न्है एहने तूल्य अमूल्य कांई. — (१)
सत्संगथी मोक्ष महा मळे छे,
वहु वहु वंधन तो टळे छे;
सत्संग तो सुरतॅरु समान,
इच्छित आपे फळने निदान. — (२)
गंगाविषे स्नान करे जईने,
गंगा करे पावन तोज तेने;
सत्संगनो तो गुण जेह लेछे,
तेने महा मोक्ष अमूल्य देछे. — (३)

---

१ परबोधे-ज्ञान आपे, २ सुरतरु-कल्पवृक्ष.

त्रिविधिना तो टळी जाय ताप,
त्रिविधिनां तो वळी जाय पाप;
त्रिविध माया गुणनो उथाप,
सत्संगनो छे महिमा अमाप. — (४)
सुधातणुं पान सुखी करे छे,
चिंतामणी इच्छित तो पूरे छे;
मणी अडे लोह सुवर्ण थाय,
सत्संगमांते गुण सौ समाय. — (५)
प्रल्हादने ध्रुव विभीषणादि,
पाम्या दिसे जेह महत्व गादी;
शशी तथा सूरज सुखीआछे,
सत्संगथी तेह सहु थयाछे. — (६)
जरूर ज्यां लाभ जरी जणाय,
वेपारी तो तुरत त्यांज जाय;
वणिक तूल्ये सुविवेकी जेछे,
सत्संगनो लाभ अपूर्व ले छे. —(७)
फणींद्रने तो मणी प्रिय लागे,
तजावतां तो कदिये न त्यागे;

---

१ त्रिविधिताप—अध्यात्म अधिभूत ने अधिदैव. (त्रिविधिनां तो वळी जाय पाप.) एटले कायिक, वाचिक ने मानसिक पाप. त्रिविध माया गुणनो उथाप. कहेतां. रजोगुण, सत्वगुण ने तमोगुण ए त्रण प्रकारनी माया. २ प्रल्हादजीने नारदमुनि मळ्या तथा ध्रुवजीने पण तेज ऋषीजीए उपदेश दीधो हतो. ३ फणींद्र—फणावाळामां श्रेष्ठ—मणिधर सर्प.

तेवी रीते सज्जन प्राणी जेह,
सतसंगनो त्याग करे न तेह. —(८)
जो नावनो आश्रय तो करे छे,
तो तुच्छ चिजो निधिमां तरे छे,
जो अल्प प्राणी सतसंग धारे,
संसार सिंधुथकी ते उतारे. —(९)

पद ॥ ६९ ॥

॥ श्रीजीमहाराजने अतिकष्टमां विज्ञप्ति ॥

" मीठडां गोरस ल्योरे गोरस ल्यो " ए रागप्रमाणे.

कोई श्रीजी समीपे जाओरे, कहेजो वातडीरे प्रेमनी;
कोई श्रीजी० — (टेक)

पहेली प्रीत जणावीने, वळवंते झाल्यां बांह्य;
तरछोड्यां पछी त्रिकमा, नाख्यां दुःख दरियानी मांह्यरे.
कहेजो वातडीरे० — (१)

प्रेमी केरा प्राणछो, प्रेमीना आधार;
प्रेमी होयते ओळखे, छो प्रेमीते धर्मकुमाररे.
कहेजो वातडीरे० — (२)

सदा संगाथे राखता, दीनने दीनानाथ;
रणवगडामां आ समे, मेली चाल्या अमारो साथरे.
कहेजो वातडीरे० — (३)

कुटिल हृदयनी कंसनी, दासी कुबजा नाम;
ते वश थई त्रिभुवन धणी, तमे त्याग्युं आ गोकुळ गामरे.
कहेजो वातडीरे)

केशव कुवजा वस तमे, वरतो छो दिनरात;
कोडिला वर कहानजी, तमे ना जोई जात कुजातरे.

कहेजो वातडी रे० — (५)

जेम जेम तम साथे अमे, प्रीतम जोडी प्रीत;
तेम तेम त्रिकमजी तमे, थया नाथा नमेरा खचित्रे.

कहेजो वातडीरे० — (६)

अमृत रसने पाईने, उछेर्यां अलबेल;
शाशुं जीवन शेरते, छेक पाओमां हवे छेलरे.

कहेजो वातडीरे० — (७)

फावे तेम तमे करो, मारो जीवाडो नाथ;
उरथी अळगा नहीं करुं, जेम मच्छने जळ सुखपाथरे.

कहेजो वातडीरे० — (८)

भगवत सुतने सांभरे, शामळिया तव स्नेह;
दिनदिन मत्ये देहमां, मुने उपज्यो व्याधि एहरे.

कहेजो वातडीरे० — (९)

पद ॥ ६६ ॥

॥ साचासंतनागुणविषे ॥

(उपजातिछंद)

मर्याद बांधेल स्वधर्मकेरी,
पाळे सदा प्रीत धरी घणेरी;
लोपे जराए नहीं निम जेह,
साचा प्रभूना शुभ संत तेह. — (१)

सूजे नहीं ग्राम्य[1] कथा प्रसंग,
अखंड भक्ति पथमां[2] उमंग;
मिथ्या गणे दुःखद निजदेह,
साचा प्रभुना शुभ संत तेह. —(२)
आत्मा तणो नित्य करे विचार,
असार संसार गणे अपार;
नारी थकी नित्यज निस्नेह,
साचा प्रभुना शुभ संत तेह. —॥ ३ ॥
मुमुक्षुने बोध अखंड आपे,
कंकासने क्लेश हमेश कापे;
पो'चाडी दे अक्षरधाम एह,
साचा प्रभुना शुभ संत तेह. —॥ ४ ॥
दयाळु ने दंभ रहित चित्त,
सुज्ञान विज्ञान क्षमा सहित्त;
सदैव नारायणमांज नेह,
साचा प्रभुना शुभ संत तेह. —(५)
पद ॥ ६७ ॥

॥ सच्छास्त्रना लक्षणविषे ॥

(वैताळियछंद)

सतशास्त्रनी विगति कहुं,
सुणजो स्नेह धरी तमे सहु;

---

१ ग्राम्यकथा=संसारिकवार्त्ता. २ पथमां=मार्गमां.

सुणीए सद्ग्रंथ सादरे,
उपजे ज्ञान अखंड अंतरे. — (१)

पशु घात कहीन जे विषे,
सुसदाचार लखेल तो दिसे;
बहु ज्ञान विनोद आणीए,
शुभ ते तो सतशास्त्र जाणीए. — (२)

लखी मोक्ष गति पवित्र छे,
हितकारी हरिनां चरित्र छे
श्रुतिमार्ग वळी वखाणीए,
शुभ ते तो सतशास्त्र जाणीए. — (३)

अगणित सुबोध उचर्या,
विनतानी नहीं वारता जरा;
हितते करता अनंतनुं,
सुणी राजी मन थाय संतनुं. — (४)

कदी प्राचीन ग्रंथ होयते,
कदी अर्वाचीन होय तोयते;
सर्वोपरि सर्व शास्त्रथी,
उरशांति उपजेज एहथी. — (५)

पद ॥ ६८ ॥

---

१ श्रुतिमार्ग–वेदमां कहेलो सनातनधर्म, जेमां वर्णवेलो होय ते. २ विनता–वनिता, स्त्री. ३ प्राचीन–मुनिकृत. ४ अर्वाचीन–हालना कविनो करेलो ग्रंथ.

॥ सर्वोपरि मुक्तिविषे ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्त)

त्यागी भौतिक देह अक्षरविषे, सुखे करीने जवुं,
राधा लक्ष्मी समान प्रेम धरीने, श्रीजी समीपे थवुं;
सेवा श्रीहरिनी सदैव करवी, त्यां दिव्य देहे करी,
मानी उद्धव पंथमां सुख थवा, ते मुक्ति सर्वोपरि. — (१)
आत्यंतिक सुमोक्षनी अति घणी, जो उर इच्छा धरो,
प्रीत्ये श्रीहरिने प्रसन्न करवा, सत्संगतो आशरो;
सत्संगेथी अनेक खामी टळशे, सौ सिद्धिने पामशो,
क्यारे संग कुसंगनो समजीने, शाणा नहि सेवशो. — (२)

पद ॥ ६९ ॥

॥ श्रीजी महाराजना वियोगविषे ॥

(स्वेच्छाराग)

सखी नटवर धरम कुमार,
मेळीने मने आज गयारे त्यागी दया; सखी० — (टेक)
थरथर काया थाय छे, खर खर आंसु धार;
चरचर उरमां हरघडी, दुःखनो वार न पार.
दरद दिल थाय, दिवस केम जाय? करुं शुं उपाय ?
हरिवर कठण थयारे त्यागी दया. सखी० — (१)

---

१ भौतिक देह–पंचमहाभूतथी थयेलुं आ शरीर २ आत्यंतिक मोक्ष–दिव्यभागवति शरीरथी अक्षरधाममां श्रीसहजानंदस्वामीनी सेवामां रहेवुं ते.

जेना पुण्य प्रतापथी, अगणित पाम्यां सुख;
ते आ वेळा कठण थई, दामोदर दे दुःख.
घटाड्युं हेत, तजीने निकेतै, सुस्नेह समेत,
राख्या नहीं नाथ रह्यारे त्यागी दया.

सखी नटवर० — (२)

अमृत पाई उछेरियां, घणां लडाव्यां लाड;
श्रीजी जतां शिर उगियां, झाझां दुःखनां झाड.
सखी घनशाम, करे शुं ? आम, तजी मुज धाम,
वेरणने संग वह्यारे त्यागी दया.

सखी नटवर० — (३)

अशरण शरणना चरणनी, अखंड मारे आश;
एहविना आ लोकथी, अंतर अधिक उदाश.
मळे महाराज, सरे सौ काज, हरे मुजदाझ,
जतां जे बोल कह्यारे त्यागी दया.

सखी नटवर० — (४)

विश्वविहारीलालजी, सकळ कळा गुण जाण;
ए मारा दुःखथी जरा, कदी नहीं होय अजाण.
दिवस अने रात, विनवि नरभ्रात, स्मरुं हुं साक्षात्,
गणवंत जाणी ग्रह्यारे त्यागी दया.

सखी नटवर० — (५)

पद ॥ ७० ॥

निकेत=स्थान. २ नरभ्रात=नरवीर=नरनारायण देव.

॥ सर्वोपरि मुक्तिविषे ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्त)

त्यागी भौतिक देह अक्षरविषे, सुखे करीने जवुं,
राधा लक्ष्मी समान प्रेम धरीने, श्रीजी समीपे थवुं;
सेवा श्रीहरिनी सदैव करवी, त्यां दिव्य देहे करी,
मानी उद्धव पंथमां सुख थवा, ते मुक्ति सर्वोपरि. — (१)
आत्यंतिक सुमोक्षनी अति घणी, जो उर इच्छा धरो,
प्रीत्ये श्रीहरिने प्रसन्न करवा, सत्संगतो आशरो;
सत्संगेथी अनेक खामी टळशे, सौ सिद्धिने पामशो,
क्यारे संग कुसंगनो समजीने, शाणा नहि सेवशो. —(२)

पद ॥ ६९ ॥

॥ श्रीजी महाराजना वियोगविषे ॥

(स्वेच्छाराग)

सखी नटवर धरम कुमार,
मेलीने मने आज गयारे त्यागी दया; सखी० — (टेक)
थरथर काया थाय छे, खर खर आंसु धार;
चरचर उरमां हरघडी, दुःखनो वार न पार.
दरद दिल्ल थाय, दिवस केम जाय? करुं शुं उपाय?
हरिवर कठण थयारे त्यागी दया. सखी० — (१)

---

१ भौतिक देह-पंचमहाभूतथी थयेलुं आ शरीर २ आत्यंतिक मोक्ष-दिव्यभागवति शरीरथी अक्षरधाममां श्रीसहजानंदस्वामीनी सेवामां रहेवुं ते.

जेना पुण्य प्रतापथी, अगणित पाम्यां सुख;
ते आ वेळा कठण थई, दामोदर दे दुःख.
घटाडयुं हेत, तजीने निकेतें, सुस्नेह समेत,
राख्या नहीं नाथ ख्हारे त्यागी दया.

सखी नटवर० — (२)

अमृत पाई उछेरियां, घणां लडाव्यां लाड;
श्रीजी जतां शिर उगियां, झाझां दुःखनां झाड.
सखी घनशाम, करे शुं ? आम, तजी मुज धाम,
वेरणने संग व्हारे त्यागी दया.

सखी नटवर० — (३)

अशरण शरणना चरणनी, अखंड मारे आश;
एहविना आ लोकथी, अंतर अधिक उदाश.
मळे महाराज, सरे सौ काज, हरे मुजदाझ,
जतां जे बोल कह्यारे त्यागी दया.

सखी नटवर० — (४)

विश्वविहारीलालजी, सकळ कळा गुण जाण;
ए मारा दुःखथी जरा, कदी नहीं होय अजाण.
दिवस अने रात, विनवि नरभ्रात, स्मरुं हुं साक्षात्,
गणवंत जाणी ग्रह्यारे त्यागी दया.

सखी नटवर० — (५)

पद ॥ ७० ॥

निकेत=स्थान. २ नरभ्रात=नरवीर=नरनारायण देव.

श्रीकृष्ण भगवान मथुरां गया त्यार पछी गोपना विलापविषे ॥

(राग कहेरवा)

" मोरा वलमा गवन लहे जायरे, करवदांकी छैयां छैयां "

ए राग प्रमाणे.

वृजवासीनो प्रेम अपाररे, सुणो स्नेह धारी धारी;
अविनाशी विषे एक ताररे, सुणो स्नेह धारी धारी. (टेक)
क्रूर अक्रुर श्रीकृष्णनेरे, लई चाल्या जे काळ;
वा'लो वळावीने सहु वळ्या, जेने नथी शरीरनी संभाळरे.
सुणो० — (१)

मूके निशासा मुखथीरे, आंखे आंसुडानी धार;
प्रेम वडे परवश थया, जातां मथुरां श्रीजगदाधाररे.
सुणो० — (२)

वृद्धने बाळक सहु मळीरे, बेठा गोकुळ मोझार;
वा'लो गया ए वारतानो, करवा लाग्या विचाररे.
सुणो० — (३)

वृद्ध गोप कहे आपणेरे, हती श्रीकृष्णनी सहाय;
ओचिंतु दुःख ज्यारे आवतुं, त्यारे अलबेलो रचता उपायरे.
सुणो० — (४)

वहु वहु बाळक मारतीरे, पूतना आवी प्रचंड;
पयेसाथे[१] प्राण काढीने, दीधो दामोदरे खूब दंडरे.
सुणो० — (५)

---

१ पय=दूध.

व्रज घेर्युं वंटोळियेरे, तेने हण्यो महाराज;
मौढ शिलामां पछाडियो, जेम तेतरने मारे बाजरे.
सुणो० — (६)

अजगरना उदर विषेरे, बाळक वच्छ वळीजात;
चीरी नाख्यो तेने चपटीमां, थई सहाय श्रीबळभद्र भ्रातरे.
सुणो० — (७)

गोकुळ बोळी नांखवारे, इंद्रे कर्यो घणो कोप;
करपर गिरिवरने धर्यो, साथे लई सखा गोपरे.
सुणो० — (८)

जमुनां जळनां झेरथीरे, आपण हता सहु अधीर;
काळीनागने काढीने, कर्युं निरमळ जमुनानुं नीररे.
सुणो० — (९)

वार्षिक कर लेतो घणोरे, कंस अतिशे क्रूर;
वा'ले ए दुःख विचारीने, तेने मारी कर्यो चकचूररे.
सुणो० — (१०)

एवां अगणित कष्टमांरे, आंसुं लो'तां अलबेल;
ते आपणने आसमे, छेक छोडी गया जुओ छेलरे.
सुणो० — (११)

वचन सुणी वृद्ध गोपनांरे, बाळक उचर्या बोल;
कृष्ण विना आनंदमां, अमे क्यां जई करशुं टोळरे.
सुणो० — (१२)

चकरडीने भमरडी लईरे, सघळां रमता साथ;
वापची कुंडामां अमे, वळथी भरता बाथरे.
सुणो० — (१३)

---

१ बाज-सिंचाणो एक पक्षि.

वाघ बकरीनी रमतमांरे, मारतो हुं कृष्णने मार;
दाव आवे मुज उपरे, ए पण थता असवाररे.
सुणो० --(१४)

एक कहे हुं कृष्णनीरे, साथे चरावतो ढोर;
बीजो कहे हुं बोरडीनां, वीणीने आपतो बोररे.
सुणो० —(१५)

गोवाळ मंडळीमां अमेरे, जमाडता रूडी पेर;
खाता पीता खूब खेलता, हती लाखेणी घणी लेहेररे.
सुणो० —(१६)

गमतुं नथी घरमां हवेरे, रात दिवस केम जाय;
वहालो गयाए विरहनो, अग्नि केम ओलायरे
सुणो० --(१७)

हरि चरित्र संभारतांरे, केटलोक गयो एम काळ;
शामनो संदेशो आव्यो नहीं, तेथीमनमां मुझाणागोवाळरे.
सुणो० —(१८)

गोप मळी मथुरां गयारे, श्रीमहाप्रभुजीनी पास;
अरजी मन मरजी तणी, कांई करवा पूरण प्रकाशरे.
सुणो० —(१९)

जईने नम्या जगदीशनेरे, करीने डंड प्रणाम;
उरनो आशय उचर्यो, पछी अलबेलो सुणतां आमरे.
सुणो० —(२०)

विश्वविहारीलालजीरे, छोजी गरीब निवाज;
स्नेह वचन संभळाववा, अमे आव्या छिये प्रभु आजरे.
सुणो० —(२१)

पद ॥ ७१ ॥

॥ गोपनी अरजी ॥

(राग उपर प्रमाणे)

बोल्या गोप मळीने गुणवंतरे, सुणो स्नेह आणी आणी;
थई दिलगीर दिलमां अत्यंतरे,
सुणो स्नेह आणी आणी.
प्रेम सहित प्रभु सांभळोरे, मित्र वचन महाराज;
अरजी करवा आपने, एक आव्या छिये अमे आजरे.
सुणो० — (१)

हे ! श्रीकृष्ण तमे घणारे, छोजी चतुर सुजाण;
आप अमारा छो सदा, प्रीतम जीवन प्राणरे.
सुणो० — (२)

बाळापणमांथी अमेरे, स्नेह कीधो तम साथ;
अंतर अर्प्युं आपने, नवलविहारीनाथरे.
सुणो० — (३)

निशदिन तम साथे फर्यारे, कर्युं मूकी घरकाम,
जेम कहो तेम करता अमे, काम तमारां तमामरे.
सुणो० — (४)

रमता जमता साथमारे, क्षण नहीं रहेता दूर;
घणा दिवसनो स्नेह ते, तमे जीवन तोड्यो जरूररे.
सुणो० — (५)

मथुरां नगरमां नाथजीरे, पाम्या रूडुं राज पाट;
ए कारण अमने तज्या, एथी थाय घणा उचाटरे.
सुणो० — (६)

आवुं करवुं हतुं तो हरिरे, पहेलां बांधी केम ? प्रीत;
मरजी अमारी साचवीने, चोरी लीधुं तमे चित्तरे.
सुणो० — (७)

मन अमारुं आपमांरे, ज्यारे थयुं एकतार;
हवे गरज नथी राखता, भलो भजाव्यो मित्राचाररे.
सुणो० — (८)

कपट वचन कहेता हतारे, स्नेहथी राखीश संग;
मथुरां नगरमां पेसतां, तमे जुदो धरी लीधो रंगरे.
सुणो० — (९)

अरजी करी ए मागीएरे, स्नेह राखो भरपूर;
राज पाट सुख साजनी, अवर न इच्छा उररे.
सुणो० — (१०)

हशी बोलावो हेतमांरे, वहालपथी करो वात;
मुख निरखीने आपनुं, अमे राजी रहेशुं दिन रातरे.
सुणो० — (११)

अम उपर कदी आपनोरे, स्नेह गयो होय शाम;
पण स्नेहे बोलावतां, कांई देवा पडे नहीं दामरे.
सुणो० — (१२)

नेह वडे नथी निरखतारे ज्यारे नंदकुमार;
त्यारे अमारा उरमां, उपजे अनेक विचाररे.
सुणो० — (१३)

चरचर दाझे चित्तडुंरे, खरखर आंसुं धार;
प्यारा प्रीति संभारतां, दुःखनो वारन पाररे.
सुणो० — (१४)

गुणवंत गोपना उपरेरे, दिन दिन रहेजो दयाळ;
विश्वविहारीलालजी, समे समेते लेजो संभाळरे.

सुणो० — (१९)

पद ॥ ७२ ॥

॥ वरतालपुरवासीश्रीहरीकृष्णमहाराज अक्षरपतिने विनतिविषे ॥

(पद राग सोरठी गजल)

वरतालवासीने विनवुं, हरिकृष्णजी महाराजने;— (टेक)
अक्षरपति लक्ष्मीपति, साधुपति सेवुं अति;
गोविंद गुण जहाजने, हरिकृष्णजी० — (१)
प्रगट्या श्रीभक्ति धर्मथी, उगारिया तो अधर्मथी;
सुखी कीधो संत समाजने, हरिकृष्णजी० — (२)
अमाप प्रौढ प्रतापछे, अवतारी आपो आपछे;
करे कोटी जनना काजने. हरिकृष्णजी० — (३)
वृषकुळ भाण सुजाणछे, जन प्राण सुखनी खाणछे;
श्रीभगवत सुत शिरताजने. हरिकृष्णजी० — (४)

पद ॥ ७३ ॥

(राग उपरप्रमाणे)

नित्य निरखुं नेणां भरी, छबी स्नेहे श्रीघनशामनी. —(टेक)
रवि कोटी तूल्य प्रकाश छे, अंगो अंगे अधिक उजासछे;
अक्षर मुक्तने छे आरामनी. छबी० — (१)

मुख पूर्णचंद्र समान छे, भगवान भीने वानछे;
शोभा शी ? कहुं सुखधामनी.   छबी० — (२)

जेम झळके मेघमां विजळी, एम आभरण छबी अंगे मळी;
प्यारी मूरति पूरणकामनी..   छबी० — (३)

विश्वेश्वर विश्वविहारीने, रहुं राजी उरमां धारीने;
रहुं माळा हरी गुणग्रामनी.   छबी० — (४)

पद ॥ ७४ ॥

॥ भरुचना ठाकोरजीविषे ॥

" सोनलसोवडनथी नृपजगमां " ए रागप्रमाणे.

भृगुपुर वासी श्रीहरिजी छे, सकळ जगत स्वामी. — (टेक)
शुभ सदगुरु आनंद मुनी,ख्याति सतसंग विषे जेनी;
कर्युं तेणे मंदिर मुद पामी.   भृगुपुर० — (१)
पछी रघुवीरजी महाराजे, देव स्थाप्या निजजनकाजे;
नाम कहुं तेनां शिरनामी.   भृगुपुर० — (२)
कृष्ण वळदेव जे परमाणो, श्रीजी राममतापजी जाणो;
रेवति सुवासनी नामी.   भृगुपुर० — (३)
मसादिनी प्रतिमा ए छे, दिव्य दरशनथी सुख देछे;
महा बळवंत छे बहु नामी.   भृगुपुर० — (४)
महाशंकर मन मुद आणी, बीजा मंदिरनी जुगति जाणी;
देव स्थाप्यानी रुची जामी.   भृगुपुर० — (५)
पछी ओगणी बावन साले, सुदी फागण दशमी काळे;
तेडया आचारज शुभगामी.   भृगुपुर० — (६)

रघुवीर सुत सुतनी पासें, स्थपावी मूरति शुभ आशे;
नाम कहुं-तेनां दुःख वामी. भृगुपुर० — (७)
धर्मने शुभ भक्ति देवी, सुखमळे हरिकृष्णसेवी;
एहछे अक्षरना धामी. भृगुपुर० — (८)
प्रगट परचा प्रभुजी आपे, कष्ट कोटी जननां कापे;
अहो ! अकळित अंतरजामी. भृगुपुर० — (९)
विश्वविहारीलाल तणां, टळे दर्शनथी दुःख घणां;
रहे नहीं चतुरवर्ग खामी. भृगुपुर० — (१०)

पद ॥ ७५ ॥

॥ उपदेशविषे ॥

(राग गजल)

"जगतमें जीवना थोरा; मभूले देखी तन गोरा." ए रागप्रमाणे.

प्रगट प्रभुजी मळ्या जेने; नथी खामी कशी तेने. (१)
कर्यो जगदीश जेणे राजी; तेणे सहु देव पूज्याजी. (२)
कर्यु हेत संतनी साथे; मरण दुःख ना रहे माथे. (३)
पामी नर देह आ रुडो; तज्यो कुसंगतो कुडो. (४)
धर्यो शुभ धर्म जो अंगे; थया ते शुद्ध सतसंगे. (५)
प्रगटनी भक्ति जो भावे, तेना गुण देव नित्य गावे. (६)
धर्यो वैराग्य दृढ जेणे, विषयसुख तुच्छ गण्युं तेणे. (७)
भजे नित्य विश्वविहारी, धन्य नरदेह ते धारी. (८)

पद ॥ ७६ ॥

---

१ चतुरवर्ग–धर्म, अर्थ, काम ने मोक्ष.

॥ गरवावळी ॥

॥ माणकी घोडीऊपर विराजमान श्रीहरिना वर्णनविषे ॥

"लटकाळा तारे लटकेरे, लहेरखडा हुं लोभाणी;" ए रागप्रमाणे.

माणकीए चढी वनमाळीरे, मनमोहन मंदिर आवो;
ग्रही हाथे लगाम रूपाळीरे,
लाडकडा मन ललचावो. —(टेक)
शिर पाघ धरी सोनेरीरे, छेगानी छबी अतिछाजे;
हेते फूल तोरा हेरीरे, आनंद उभराये आजे. (१)
शिरपेच कलंगी निरखीरे, अंतरमां शान्ति आणुं;
आंटानी छटा जोई सरखीरे, जनम सुफळ मारो जाणुं. (२)
रही वामेभागपर लटकीरे, पाघ प्रीतमजी पेचाळी;
एवी छबी उरमां अटकीरे, नेह वडे में निहाळी. (३)
आवो आवोने अलबेलारे, संग सखा लई असवारी;
भगवत सुतना रंग छेलारे, तन मन धन तम वारी. (४)

पद ॥ ७७ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

भरमाळा मूरति तमारीरे, जोई जोई मोहि रह्युं मनडुं;
छे जीवन दोरी अमारीरे, राढुं थाय मळी तनडुं. (टेक)
छे भाल विशाळ रुपाळुंरे, भृकुटी काम कमान घणी;
भूधरजी तिलक भाळुंरे, उपजे प्रीति उर घणी. —(१)

---

१ वामभाग—डाबो भाग ते उपर.

आंखडली वेउ अणीआळीरे, चपळ कमळ दळना जेवी;
निल्य निरखुं नेहे निहाळीरे, नथी उपमा बीजी एवी. (२)
छे गौर कपोळ अनोपमरे, श्रवण जुगल शोभे सारा;
फूलना गुच्छ काने उत्तमरे, धर्मकुंवर लागो प्यारा. (३)
छे दीपे शिखा अनुसारेरे, नाशिका शुक चंचसमी;
भगवत सुत उरमां धारेरे, गुणियल मूरति मनमां गमी.(४)

पद ॥ ७८ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

मोहन मन तम संग वळग्युंरे, प्रेमे पधारो प्रीतमजी;
कोई रीते नवथाय अळगुंरे, प्राणपती पुरुषोत्तमजी. (टेक)
वा'ला जोईने वदन तमारुंरे, क्षीण थई शशी गगन गयो.
वा'ला धन्य धन्य भाग्य अमारुंरे; ए सुखनो मेळाप थयो.
वा'ला हस्ता हस्ता हेतेरे, दंतछवी दरशावोछो;
आनंद उपजावी चित्तेरे, अलबेला घेर आवो छो. (२)
वा'ला अधरछबीने जोईरे, पेट विंधाव्युं परवाळे;
चिबुंक छबीमां चित्त मोईरे, मुनिजन नेहे निहाळे. (३)
गहेरे स्वरे गिरधर गातारे, सेज पधारो सोहागी;
भगवतसुतना सुख दातारे, तमसंग मुज लगनी लागी. (४)

पद ॥ ७९ ॥

---

१ श्रवण–कान. जुगल–बे. २ दीपशिखा–दीवानी जोति.
३ शुकचंच–पोपटनी चांच. ४ चिबुक–हडपची.

(राग उपरप्रमाणे)

जोई गुण सागर गिरधारीरे, नवल सनेही प्राणपति;
मनवृत्ति ठरे छे मारीरे, उपजे छे उर हरख अति. (टेक)
रुडी उपडती छे छातीरे, तारा सम स्तन शोभी रह्या;
भुज शोभा नथी वर्णवातीरे, आश्रितने अभेकारी थया. (१)
उदर उपर छे त्रिवळीरे, नाभी गोळ गंभीर घणी;
उपवीत धरी छे उजळीरे, उत्तम छवी छे एह तणी. (२)
कटी पितांबरथी शोभेरे, जुग जंघा रंभा[1] जेवी;
सायळ पिंडी मन लोभेरे, सुख लहु चरण कमळ सेवी. (३)
गिरधर खेलावी घोडीरे, वालम आंगणिये विचरो;
भगवत सुत कहे कर जोडीरे, मुज मंदिरमां वास करो. (४)

पद ॥ ८० ॥

॥ भृगुपुरना मंदिरमां मूर्त्तिना वर्णनविषे ॥

(दोहरो)

भाळ्युं श्रीभृगुपुरमां, धर्म तनु जनुं धाम;
जेमां प्रगट प्रभु वसे, श्रीहरी पूरणकाम. — (१)
मंदिरथी दक्षिण दिशे, वहे नर्मदा नीर;
निर्मळ जळ जेनुं अति, त्रिभुवन पावन तीर. — (२)

" सरवे सखी जीवन जोवाने चालोरे, " ए रागप्रमाणे.

भरुचमां जोया में भवभयहारीरे,
जे छे वा'लो अक्षरपति अवतारीरे. — (टेक)

---

१ रंभा–केळ

पूर्वतणुं मंदिर जेह अनूपरे,
तेमां शोभे श्रीजी धर्मकुळ भूपरे- —(१)
अंगो अंग शोभा अलौकिक जोईरे,
जन तणां मन रहे तेमां मोहिरे. —(२)
धर्या वा'ले वस्त्र अने अलंकाररे,
मंदमंद हसे छे धरमकुमाररे. —(३)
धर्म अने भक्ति माता सुखकारीरे,
जोडे उभा वा'लो श्रीविश्वविहारीरे. —(४)

पद ॥ ८१ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

मध्य तणुं मंदिर जे कहेवायरे.
तेमां शोभे श्रीकृष्ण बळदेवरायरे. —(टेक)
रेवतिजी राजे छे रूप रसाळरे,
जमणा करे धरी रूडी फूलमाळरे. —(१)
डावा कर विषे कंचननी झारीरे,
राजी करवा प्रभुजीने रह्या धारीरे. —(२)
बाळ हरिकृष्णजी केरुं स्वरूपरे.
शोभे लालजीनी जोडे सुखरूपरे, —(३)
बळभद्र शान्त स्वरूप छे शुद्धरे,
हाथ विषे हळ मुशळ आयुद्धरे. —(४)
शोभे छे श्रीकृष्णजी सदा किशोररे,
एछे वालो विश्वविहारी चित्त चोररे. —(५)

पद ॥ ८२ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

पश्चिमतुं जे मनोहर मंदिररे,
तेमां सुख सज्या राजेछे रुचिररे. — (टेक)
चांदी तणी चित्र प्रतिमा जेहरे,
धर्मपुत्र केरी अलौकिक एहरे. — (१)
तेज अंगो अंगमां दिसे अपाररे,
उभा आवी स्वयं अक्षर आधाररे. — (२)
बीजी चित्र मूरतियो तेमां रंगितरे,
तेह पण तेवीने तेवी शोभितरे. — (३)
दर्शन करतां पाप प्रलय थई जायरे,
रीझे वा'लो विश्वविहारीरायरे. — (४)

पद ॥ ८३ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

पश्चिमनी रूप चोकी जे रूपाळीरे,
देरियो त्यां बे नौतम निहाळीरे. — (टेक)
तेमां हरे हेरंबने हनुमानरे,
सामा सामी शोभी रह्या गुणवानरे. — (१)
उमियाजी नंदीश्वर रिद्धबुद्धरे,
वंदे जेने विनय आणी विबुद्धरे.

---

१ दक्षणादि देरीमां हर=शंकर, हेरंब-गणपतीजी तथा, उत्तरादि देरीमां श्रीहनमानजी.

घुमटमां सोनेरी रंगे रंगितरे,
श्रीजी तणां रूप शोभे अगणितरे. — (३)
जोई जोई मोहि रहे जनवृंदरे,
सदा विश्वविहारीजी सुखकंदरे. — (४)

पद ॥ ८४ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

भृगुपुरनुं शिखरबंध मंदिररे,
शोभा तेनी जोतां रहे जन स्थिररे. — (टेक)
जाणे हिमाचळनां शिखर जेहरे,
आव्यां अहीं प्रभुने सेववा एहरे. — (१)
सोना तणा कळश झळके अपाररे,
जाणे चंद्र सूरज तेज अंबाररे. — (२)
ध्वंज हाली बोलतो एम जणायरे,
मोक्ष माटे लोक आवो सहु आंयरे. — (३)
जाणी भृगु ऋपिनुं स्थळ सुखकारीरे,
वस्या अहीं वा लो श्रीविश्वविहारीरे. — (४)

पद ॥ ८५ ॥

(छपय छंद)

आनंदानंद जेह, अनोपम सदगुरु स्वामी,
तेणे शिखर एह, कर्युं पूरण मुद पामी;

१ ध्वज हाली बोलतो–शिखर उपरनो धजागरो वायुथी हाले छे. (ते एम जणावे छे के मोक्षने माटे सर्वे अहीं आवो)

श्रीहरिजीना पुत्र, रघुवीरजी महाराजे,
स्थाप्या तेमां देव, कोटीजनना सुख काजे;
धन्य भाग्य तेह नर नारीनां, जे जात्रा भृगुपुर करे,
भौतिक देह त्यागी सुखे, अक्षरधामे सचरे. — (१)

पद ॥ ८६ ॥

॥ हृदयरूपी मंदिरमां परमेश्वरने पधराववानी विनंति विषे ॥

(राग गरबी)

सखी लावोने कागळ एक लखीए हरिनेरे,
हरि शोछे ? हमारो वांक नाव्या फरीनेरे; ”
ए राग प्रमाणे.

सखी अंतरनी कहु वात, आज हरिनेरे;
आवो मंदिरमां महाराज, महेर करीनेरे. — (टेक)
तम विना त्रिभुवनराय, सुनां फरीएरे;
कहो अंतरमां केई पेर, धीरज धरीएरे. — (१)
नथी गमतुं घरनुं काम, अधिक उचाटेरे;
दया लावीने दीनानाथ, पधारो ते माटेरे. — (२)
तम विना सुंदर सेज, शूळी जेवीरे;
वगडाथी भुंडी भूख, हवली एवीरे. — (३)
छो वाल्ह सनेही नाथ, नहीं विसारोरे;
भगवत सुतना महाराज, महोले पधारोरे. — (४)

पद ॥ ८७ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

छुं पूरव जनमनी नाथ, दासी तमारीरे;
करो महेर वधारी माफ, चूक अमारीरे. — (टेक)
गुण अवगुण अबळा रांकना, नव गणीएरे;
उर मांहि वस्या छो आप, झाझुं शुं ? भणीएरे. — (१)
नथी तमथी नाथ अधिक, कांई अमारुंरे;
तन मन धन त्रिभुवनराय, सर्व तमारुंरे. — (२)
तमे मळवा मुने महाराज, वचन दीधेलुंरे;
माटे आवो हे ! अलबेल, अळगा नहीं मेलुंरे. — (३)
राखुं छातीउपर छेल, हार हजारीरे;
भगवतसुतना सुखकंद, स्नेह वधारीरे. — (४)

पद ॥ ८८ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

लटकाळा दिवस रात, छे रढ लागीरे;
नहीं जाशो त्रिभुवननाथ, अमने त्यागीरे. — (टेक)
वाला नेह भरेलां नेण, निरखुं ज्यारेरे;
मुने उपजे हरख अपार, अंतर त्यारेरे. — (१)
वा'ला हस्ता हस्ता नाथ, मंदिर आवोरे;
मने मर्म करी महाराज, हेते बोलावोरे. — (२)
ज्यारे चालोछो चंचळ चाल, पहेरी चाखडियुंरे;
त्यारे ठरे अमारी अपार, जोई आंखडियुंरे. — (३)

कहे भगवत सुत सुखकंद, बेउ कर जोडीरे;
नहीं छेटा जाशो छेल, मुज घर छोडीरे; — (४)

पद ॥ ८९ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

मारुं कहेवानुं कमळानाथ, उरमां आणोरे;
मुज मंदिरमां महाराज, मोजो माणोरे. — (टेक)
छे सर्व प्रकारे सुख, दुःख न कांई रे;
नित्य रीझावुं रसियाराज, गुण शुभगाईरे. — (१)
वा'ला भोजन करी बहु भात, जुगते जमांडुरे.
प्रभु प्रेमनी कहीने वात, आनंद पमांडुरे. — (२)
मुखमां मेलुं महाराज- बीडी वाळीरे;
प्रेमे पाथरुं सुवाने काज, सेजे[१] सुंवाळीरे. — (३)
सदा भगवतसुत भली भात, ए वर मागेरे;
रहो धर्मकुंवर महा धीर, नेणांनी आगेरे. — (४)

पद ॥ ९० ॥

॥ छपैयापुरमां श्रीहरिना जन्मविषे ।

(वधामणानी गरबी)

" माणकीए चड्यारे मोहन वनमाळी,
शोभे रूडी करमां लगाम रूपाळी; "
ए रागप्रमाणे.

अवतारी श्रीहरि अलबेलो,
छपैयामां प्रगट्या ते छेलछबीलो;
अवतारी० — (टेक)

१ सेज—शय्या.

चैत्रमास रामनवमी सुखधाम,
रात्री दश घडी जातां घनशाम;
प्रगट्या प्रेमवतिथी पूरणकाम. अवतारी—(१)
आनंद व्याप्यो चौद भुवनमां अतिशे,
शोक नहीं कोईना दिल्लमां दिसे;
विश्वपति प्रगट्या पृथ्वीने विषे. अवतारी० (२)
करे सुर गगनथी पुष्पनी वृष्टि,
जाणे करे हरि सुरपर कांई दृष्टि;
सुखी थई श्रीहरिथी सहु सृष्टि. अवतारी० —(३)
रुमझुम अप्सरा नाच करेछे,
तनननन तान आणी उचरे छे;
फररर फेर फूदडीए फरे छे. अवतारी० —(४)
धें धें धें धें दुंदभीना ध्वनि थाय,
चें चें चें चें शरणाईओ संभळाय;
गगनविषे गांधर्व हरिगुण गाय. अवतारी० —(५)
पुरवासी मानुनि मंगळ गाती.
धर्म घेर आवी मगन मन थाती;
हरिमुख हेरी हैडे हरखाती. अवतारी० —(६)
शशी जेम सोळ कळाथी प्रकाशे,
भलुं रूप बाळ प्रभु केरुं भासे;
कोटी काम नाम सुणी लाजी नासे. अवतारी० —(७)
धर्म भक्ति लाड लडावे अपार,
पूरण राखे पुत्र उपर नित्य प्यार;
गणे विश्वविहारी हैडाना हार. अवतारी० —(८)

पद ॥ ९१ ॥

॥ वधामणानी गीति ॥ (आर्याछंद)

धर्म तणे घेर सजनी, रजनी आजे आनंदनी जाणी;
प्रगटया श्रीपुरुषोत्तम,सुख देवा जनने सारंगपाणी. (१)
चालो दरशन करीए, प्रभु निरखीने पावनतो थईए;
आनंद उरमां आणी, स्नेह सहित गुणतो हरिना गईए. (२)
सुणी रीझी सहु सखीओ, सज्ज थई हरि दरशनने माटे;
हैडे हरख अतिशे, चाली वातो वहु करती वाटे. (३)
केश समारी वेश, वेश धर्यो निज तननो पण तेवो;
प्रेम धर्यो उर एवो, गोकुळवासी गोपीना जेवो. (४)
कर कंचननी थाळी, तेमां अक्षत चंदन फूल भरियां;
गज मुकताफळ भारे, धर्मकुंवरने वधाववा धरियां. (५)
टोळे मळी सहु सखियो, धर्म देवने आंगणे सहु आवी;
प्रेमे प्रभुने पूजी, लीधां मीठडां भाव अधिक लावी. (६)
प्रेमवतिनी पासे, मोहनजीनुं मुख सुंदर जोयुं;
भगवतसुत केह छे, हरि मूरतिमा मन सहुनुं मोह्युं. (७)

पद ॥ ९२ ॥

॥ वरतालना माहात्म्यविषे ॥

(पद राग गरबी)

" महा कोप थयो ते कळी काळमांजो, " ए राग प्रमाणे.

धन्य धाम शुभ गाम वरतालने जो;
वहु वहालुं छे दीनदयाळने जो. धन्य० — (टेक)

---

१ रजनी=रात्री.

लखी शिक्षापत्री वृत्तपुरमां रहीजो;
अक्षर तूल्य ते अमूल्य उपमा कहीजो.

धन्य० -- (१)

स्थाप्या करुणा करीने कमळापतिजो;
करे काज महाराज ए रूपे अतिजो.

धन्य० — (२)

कर्या आचारज वेड गादी आपीनेजो;
धन्य धन्य प्रभु प्रगट प्रतापीनेजो.

धन्य० — (३)

गुण सागर तीरथ कर्यां गोमतीजो;
जेमां न्हाय थाय अक्षरनी प्राप्तिजो.

धन्य० -- (४)

धर्म भक्ति राधाकृष्ण तणी जोड छेजो;
पूरे कोड एवा देव रणछोड छेजो.

धन्य० — (५)

मुनिनाथे हाथे स्थापी निजमूर्तिजो;
करे विनती सदैव जेनी सुरति जो.

धन्य० — (६)

विश्वविहारीने दरशने जे जायछेजो;
जीवनमुक्त भक्त तेहतो गणायछेजो.

धन्य० — (७)

पद ॥ ९३ ॥

---

१ कमळापती=श्रीलक्ष्मीनारायण देव. २ निजमूर्ति=श्रीहरिकृष्णजी महाराज. ३ सुरति=श्रुति=वेद.

(राग गरबी)

"रे ! सगपण हरिवरनुं साचुं, बीजुं सरवे क्षणभंगुर काचुं," ए राग प्रमाणे.

रे ! घनसम तन घनशाम तणुं,
जोई जोई मन मोह्युं मारुं घणुं. रे ! घनसम० — (टेक)
रे ! कोटीक काम छवी लाजे,
छवीलानी एवी छवी छाजे;
ए निरखीछवी सखी में आजे. रे ! घनसम० — (१)
रे ! मलक मलक मुख मंद हसे,
रे ! निरखतां दुःख खचित खसे;
ए मूरति मनोहर उर वसे. रे ! घनसम० — (२)
रे ! चाल रूडी जेनी गज जेवी,
रे ! हंसनो मद हरी ले एवी;
रे ! पामुं हुं सुख सखी पद सेवी. रे ! घनसम० — (३)
रे ! विश्वविहारीने उर धारी,
रे ! अभय पणुं पाम्यां भारी;
जीवन दोरी जीवन छे मारी. रे ! घनसम० — (४)
पद ॥ ९४ ॥

॥ आपत्काळमां धीरज धरवाविषे ॥

(राग गरबी)

" आज प्रगट हरि मुजने मळ्यारे लोल, "
"काई कह्यामां ना आवे वात मारी बेनी;" प्रगट० ए रागप्रमाणे.

तमे ढाल धीरजनी धींगी धरो रे लोल,
थई समय विषे सावधान; सत्संगी. ढाल० — (टेक)

---

१ घनसम तन=नवीन मेघना सरखुं शाम शरीर.

एथी पूरण सुखने पामीए रे लोल,
वळी रीझे श्रीभगवान. सत्संगी. ढाल०— (१)
ज्यारे आवे आपत्काळ कारमो रे लोल,
त्यारे संभारीए इष्टदेव; सत्संगी. ढाल धीरजनी०
गुण गाईए हरिना गणी गणीरे लोल,
टळे दुःख तेथी ततखेव. सत्संगी, ढाल०— (२)
ज्यारे आपत्काळ आवी पडेरे लोल,
थाय मित्र ते शत्रु समान; सत्संगी. ढाल धीरजनी०
सारा काळमां आवी जे सेवतारे लोल,
तेह अधिक करे अपमान. सत्संगी. ढाल०— (३)
जुओ रूडो हरिश्चंद्र राजवीरे लोल,
ते तो वेचायो चंडाळ घेर; सत्संगी. ढाल धीरजनी०
नळ दमयंतीए दुःख भोगव्यांरे लोल,
वस्यां वगडामां तजी शहेर. सत्संगी. ढाल०— (४)
जुओ दरिये हरिने दीधी दीकरीरे लोल,
दीधां देवने चौदे रत्न; सत्संगी. ढाल धीरजनी०
पण ज्यारे अगस्तजी पी गयारे लोल,
त्यारे कीधो न कोईए प्रयत्न. सत्संगी. ढाल ०— (५)
जुवो पांडव प्रभुने वा'ला अतिरे लोल,
ते पूरण थया दुःख पात्र; सत्संगी. ढाल धीरजनी०
एवा एवाने दुःख आवी पड्यांरे लोल,
त्यारे आपण ते कोण मात्र. सत्संगी. ढाल०— (६)

---

१ जुओ दरिये हरीने दीधी दीकरीरे लोल–मतलबके समुद्रे प्रभुने पुत्री परणावी तथा सर्वदेवने बाकीनां रत्न आप्यां; पण ("इल्वल नामे दैत्य) पोतामां ज्यारे संताणो, त्यारे अगस्तमुनि कोप करीने समुद्रनुं पान करीगया तेसमे कोईए सहाय करी नहीं.

रघुवीर सुत सुत एम उचरेरे लोल,
स्नेहे सांभळो सज्जन वृंद; सत्संगी. ढाल धीरजनी०
एवा आपत्काळमां धीरज धरीरे लोल,
सदा स्मरीए श्रीवृषकुळचंद, सत्संगी. ढाल०— (७)

पद ॥ ९५ ॥

॥ श्री वरताल धामनां गोमतीजीना माहात्म्यविषे ॥

(राग गरबी)

" ओधवजी संदेशो कहेजो शामने, " ए राग प्रमाणे.

गुणसागर तीरथ तुं गुणवंत गोमती,
नाह्या तुजमां भक्ति तनुज भगवानजो;
नाह्या संत अनंत प्रगट प्रभुजीतणा,
अन्य नहीं कोई तीरथ तुज समानजो. गुण० — (टेक)
निरमळ जळ तारुं निरखवा जोगछे,
आवी तुजमां वसियां तीर्थ अनंतजो;
गुण तारा गंगाधर[१] गान करे गणी,
संभोरे सनकादिक जेवा संतजो. गुण०— (१)
पतित तणी पावन करनारी स्पर्शथी,
दरशनथी दुःखडां करनारी दूरजो;
पान करे कोई जळ तारुं जो प्रीतथी,
जन पामे ते अक्षरधाम जरूरजो. गुण० — (२)

---

१ गंगाधर=गंगाजीना धरनार=सदाशिव.

रघुवीर सुत सुत एम उचोरेरे लोल,
स्नेहे सांभळो सज्जन वृंदः सत्संगी. ढाल धीरजनीं०
एवा आपत्काळमां धीरज धरीरे लोल,
सदा स्मरीए श्रीवृषकुळचंद, सत्संगी. ढाल०—(७)

पद ॥ ९९ ॥

॥ श्री वरताल धामनां गोमतीजीना माहात्म्यविषे ॥

(राग गरवी)

" ओधवजी संदेशो कहेजो शामने, " ए राग प्रमाणे.

गुणसागर तीरथ तुं गुणवंत गोमती,
नाह्या तुजमां भक्ति ततुज भगवानजो;
नाह्या संत अनंत प्रगट प्रभुजीतणा,
अन्य नहीं कोई तीरथ तुज समानजो. गुण० —(टेक)
निरमळ जळ ताहं निरखवा जोगछे,
आवी तुजमां वसियां तीर्थ अनंतजो;
गुण तारा गंगाधर[1] गान करे गणी,
संभारे सनकादिक जेवा संतजो. गुण०—(१)
पतित तणी पावन करनारी स्पर्शथी,
दरशनथी दुःखडां करनारी दूरजो;
पान करे कोई जळ ताहं जो प्रीतथी,
जन पामे ते अक्षरधाम जरूरजो. गुण० —(२)

---

१ गंगाधर=गंगाजीना धरनार=सदाशिव.

[१]जळजंतु तारा जळना तनने तजी,
स्वर्गविषे सुंदर पामेछे सुखजो;
तो तुजमां स्नेहे जे स्नान करे सदा,
क्यांथी ? तेने जन्म मरणनुं दुःखजो. गुण० — (३)
श्राद्ध करे कोई आवी तुजमां स्नेहथी,
पामे पूर्वज एना अति उद्धारजो;
माटे देश विदेश थकी नर नारियो,
श्राद्ध करे छे आवी तुजमां सारजो. गुण० — (४)
गया तीरथमां श्राद्ध करे जई स्नेहथी,
सरस्वतीमां श्राद्ध करे सिद्धपुरजो;
ते सरवेथी पुण्य अधिक ते पामशे,
करशे तुजमां जन जे श्राद्ध जरूरजो. गुण० — (५)
गंगाने जमुनारे सरज्यु सरस्वती,
महीसागरने साबरमती सुखरूपजो;
एथी अधिक गणाई गुणवंत गोमती,
नाह्या तुजमां कोटी भुवनना भूपजो. गुण० — (६)
सोना दान तथा कन्यानुं दानछे,
विद्यादान तथा गौदान गणायजो;
तुजमांहि ते स्नेहे स्नान कर्या थकी,
ए सरवेथी पुण्य अधिक पमायजो. गुण० — (७)
अक्षरपद्मां जावा जे इच्छा करे,
तेह करे तुज मांहि स्नान त्रिकाळजो;
पूनमने दिवसे जे प्रीते नहाय छे,
तेनी टळे छे जन्ममरणनी जाळजो. गुण० — (८)

---

१ जळजंतु=जळमां रहेनार मच्छादि.

दर्शन श्रीलक्ष्मी नारायण देवनां,
करीने जन जे लेछे प्रीते छापजो;
निरमळ जळ तारामां आवी नहाय छे,
प्रजळे ते प्राणीनां पाप अमाप जो. गुण० — (९)
पुरुषोत्तमना चरणकमळने सेववा,
द्वारामतीथी आव्यां हरवा दुःखजो;
धन्य धन्य छे तमनेरे गुणनिधि गोमती,
भागी जननी कोटी जनमनी भूखजो. गुण० — (१०)
बुंदेलखंड तणो ब्रह्मराक्षस[1] आवीने,
एतो पाम्यो आपविषे उद्धारजो;
अंतकाळे जळ तारुं जो मुखमां पडे,
नर थाशे तेतो नृपति निरधारजो. गुण० — (११)
अक्षरधाम तणा मुक्तो नित्य आवीने,
तुजमां स्नान करेछे ते त्रिकाळजो;
शारद नारद हारद जाणी हेतथी,
दरशन करवा आवे देव दयाळजो. गुण० — (१२)
सर्वोपरि अवतार प्रभुनो आसमे,
सर्वोपरि छे मोक्ष तणुं कंई दानजो;
दरशन छे सर्वोपरि श्रीपति देवना,
सर्वोपरि छे गोमतीजीमां स्नानजो. गुण० — (१३)

---

१ बुदेलखंडमां ग्वालियरना राज्यना कोई गाममां श्रीमंत वणीकना दीकराने (ब्रह्मराक्षस) वळग्यो हतो. ते वणीकपुत्रने महाप्रभुतनो वळगाड, श्रीवरतालधामनां गोमतीजीमां स्नानथी नाश थई गयो हतो. ने ब्रह्मराक्षस उद्धार पाम्यो. एवि वार्ता संतमुखेथी सांभळी छे.

जे नरदेह धरी तुजमां नहाता नथी,
देखी तुजने नमता नथी लगारजो;
ते पापीतो घोर नरक विषे पडे,
घणी रीते त्यां गोथां खाय गमारजो. गुण०—(१४)
धन्य धन्य आ धरणीने धन्य आ पुरने,
धन्य तमने उधार्यां वहु नर नारजो;
विश्वविहारीजीने छो वहालां अति,
भारे घाट कराव्यो भभकादारजो. गुण०—(१५)

पद ॥ ९६ ॥

॥ उन्मत्त गंगाना महात्मविषे ॥

(राग रामश्री)

" भुली भमेछ भामनी " ए राग.

उन्मत्त गंगा उत्तम अति, जेनुं निर्मळ नीर;
स्नान कर्युं जेमां स्नेहथी, श्रीघनशाम शरीर.
उन्मत्त गंगा०—(टेक)
अक्षर मुक्त आनंदथीरे, नहाय गंगामां नित्य;
शंभु धरे शिर उपरे, पूरण आणीने प्रीत.
उन्मत्त गंगा०—(१)
पुनित पतित पावनीरे, जेनो महिमा अगाध;
दर्शन इच्छे देवता, निश्चे थावा निरवाध.
उन्मत्त गंगा०—(२)
श्राद्ध करे जेमां स्नेहथी, जईने जे नरनार;
पित्री तेना परलोकमां, पामे तृप्ति अपार.
उन्मत्त गंगा०—(३)

जळचर ए गंगा तणांरे, तजे ज्यारे शरीर;
विमाने चढीने वैकुंठमां; जायछे ए अचिर[१].

उन्मत्त गंगा०—(४)

अक्षरपति नहाया एह्मां, मेम भरी भरपूर;
भगवतसुत कहे स्नेहथी, करजो जात्रा जरूर.

उन्मत्त गंगा०—(५)

पद ॥ ९७ ॥

(राग उपरप्रमाणे)

उन्मत्त गंगा आ लोकमां, गुणवंत गंगा गणाय;
अक्षरपति नाह्या एह्मां, महिमा वर्णव्यो न जाय.

उन्मत्त गंगा०—(टेक)

उज्वळ जेना तरंग छे, जोतां परम अनूप;
जाणे हरिजश गाईने, धार्यु धोळुं स्वरूप;

उन्मत्त गंगा०—(१)

गोलोक गढपुर गाम छे, गोपीनाथनुं धाम;
विरज्या आव्यां शुं ? गोलोकथी, पावन करवा तमाम.

उन्मत्त गंगा०—(२)

तट जेनो रळियामणो; निरमळ सुंदर नीर;
सुरगण सारस हंसनां, धारी विचरे शरीर.

उन्मत्त गंगा०—(३)

---

१ अचिर—तत्काळ.

जेम सतसंग प्रसंगथी, सहु जनने सुख थाय;
तेम ए गंगामां स्नानथी, तन मन ताप ओलाय.

उन्मत्त गंगा०—(४)

धन्य धन्य छे ए धरणीने, धन्य ज्यां विचर्या महाराज;
भगवतसुत गुण गायछे, धन्य ए तीरथराज..

उन्मत्त गंगा० —(५)

पद ॥ ९८ ॥

॥ श्रीजीमहाराजनी मूर्त्तिनुं ध्यान करतां अनन्यभक्तोए भगवानमां केवो प्रेम धारणकरवो तेविषे ॥

(राग गरबी)

" नारायण नाम लेने तुं प्राणीरे, " ए राग प्रमाणे.

घडी धन्य आजनी सुखकारीरे,
मळ्या अवतारना अवतारी; घडी धन्य०—(टेक)

जेनुं स्वामिनारायण नामरे,
अक्षरातीत पूरणकामरे;
वा'लो पधार्या ते मुजधाम. घडी धन्य०—(१)

गणी मुजने एकांतिक दासीरे,
आव्या महेर आणी अविनाशीरे;
जे छे विश्वसकळना विलासी. घडी धन्य०—(२)

सखी सन्मान में सारुं कीधुंरे,
पग धोई पादोदेक पीधुंरे;
मारुं धन्य भाग्य करी लीधुं. घडी धन्य०— (३)

पछी में हरिनो ग्रही हाथरे,
आण्या मंदिरमां मुनिनाथरे;
हस्या मोहन मुज संगाथ. घडी धन्य०— (४)

एक बाजठ रत्नजडितरे,
वेसार्यो ते उपर शुभरीतरे;
पछी थाळ पूर्यो करी प्रीत. घडी धन्य०— (५)

पकवान छपन प्रकाररे,
वळी व्यंजन छत्रीश साररे;
करी कंचन थाळमां हार. घडी धन्य०— (६)

भात भातनां जेह अथाणांरे,
भर्यो भारे मोरवानां भाणांरे;
वडी पापड जे वखणाणां. घडी धन्य०— (७)

गंगाजळिया कूवातणुं पाणीरे,
भर्यो कळश ते उत्तम आणीरे;
रीझे पीतामां सारंगपाणी. घडी धन्य०— (८)

पंखो एकते भरत भरेलरे,
घणी कारीगरीथी करेलरे;
रीझावा लीधो में रंगरेल. घडी धन्य०— (९)

---

१ पादोदक–चरणारविंदनु प्रसादि जळ. २ गंगाजळियो कूवो–गढपुरमां अक्षर ओरडीनी पासे छे ते.

धीरे धीरे ते जमे जीवनरे,
ढोळुं वायु हुं करी जतनरे;
वोलुं मधुर हसावा वचन. घडी धन्य० — (१०)
पछी जमी रह्या हरि ज्यारेरे,
मुख कर धोवराव्या मे त्यारेरे;
वा'लो उभा थया तेहवारे. घडी धन्य० — (११)
हतो सुंदर एक पलंगरे,
साव सोनानो जडियल नंगरे;
नहीं नीचो ने नहीं उत्तंग. घडी धन्य० — (१२)
तेना उपर रूनी भरेलीरे,
गादी मोहन सारुं मे मेलीरे;
काज्ञु श्वेत ओछाड करेली. घडी धन्य० — (१३)
रूडां ओसिकां तकियानी साथेरे,
पधराव्या हरि ग्रही हाथेरे;
जेछे राधा रमाजीना नाथ. घडी धन्य० — (१४)
पछी पाननी बीडीमें वाळीरे,
काथा चूना सहित रूपाळीरे;
वहु हेते जम्या वनमाळी. घडी धन्य० — (१५)
थया सेजमां शाम सुखाळारे;
दाब्या चरण में सरस सुंवाळारे;
सुख दीधां ते दीनदयाळा. घडी धन्य० — (१६)
भळे जे सुख असर धामरे,
पामी देह छतां ते तमामरे;
वस्या उरमां श्रीघनशाम. घडी धन्य० — (१७)

मारा जनमो जनमना ए साथीरे,
पामुं सुख सदा हुं एनाथीरे;
थाय अळगाए केम ? माराथी. घडी धन्य०—(१८)
सेवी श्रीभक्तिधर्मकुमाररे,
कर्यो सुफळ आ अवताररे;
करी खामी न राखी लगार. घडी धन्य०—(१९)
रघुवीर सुत सुतना स्वामीरे,
अखिलेश्वर अक्षरधामीरे;
प्रेमे आज हुं ए वर पामी. घडी धन्य०—(२०)

पद ॥ ९९ ॥

॥ श्रीजी महाराजनी प्रार्थनाविषे ॥

(राग ललित छंद)

अरर ओ प्रभु ! काज आ करो,
दुःख वियोगनुं दिलमां धरो;
तम विना अमे, दुःखीरे ! अति,
तमविना नथी, अन्यरे ! गति. —(१)
सुखद आपने, एक जाणिये,
अधिक स्नेहतो, उर आणिये;
तदपि हे हरि ! कठण शुं थया ?
दिलथकीज रे ! शुं ? तजी दया. —(२)
जळविना जुओ, मच्छ तरफडे,
तुज वियोगथी, दुःख बहु पडे;

कठण छातडी, नथीज फाटती,
घडी घडी अरे ! मुझाय छे मति. — (३)

सकळ विश्वना, जीवन रूपछो,
भुवन कोटीना, आप भूप छो;
विश्वविहारीजी, सुख सर्वदा,
आपो स्नेहथी टाळी आपदा. — (४)

पद ॥ १०० ॥

(राग कल्याण)

" विश्वना पति, तुज गहन छे गति; " ए रागप्रमाणे.

हे ! हरि ! हरि ! प्रभु करुणाकरी;
नरनारी उगारवाने, नरतनु धरि. हे हरि० — (टेक)

अक्षरधामी छो बहु नामी, स्वतंत्र सर्वाधार;
कळिमळ वळ जे प्रवळ थयो, हरि तेना छो हरनार.
हे हरि० — (१)

असुर अधर्मी महाकुकर्मी, देता जनने दुःख;
मूळथी तेनां कुळ उखाडी, संतने दीधां सुख.
हे हरि० — (२)

वादी[1] हराव्या वंध कराव्या, हिंसा मय बहु जाग[2];
दारु माटी चोरी अवेरी, तेह कराव्यां त्याग.
हे हरि० — (३)

---

१ वादी=प्रश्न पुछनार. २ जाग=जगन=यज्ञ.

पाज धर्मनी आज ड्डबांधी, लीधी अैरिनी लाज;
धन त्रिय त्यागी साधु कीधा, सर्वोपरि महाराज.
हे हरि० — (४)

विश्वविहारी अज अविकारी, अवतारी अलबेल;
कल्पतरु छो सुख देवामां, छोगाळा रंगछेल.
हे हरि० — (५)
पद ॥ १०१ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणना वियोगविषे ॥

(राग गजल)

" दशा आशी थई मारी, करमनी छे गति न्यारी "
ए रागप्रमाणे.

सुणो सखी दिलमां धारी, बहु मुज वेदना भारी;
वा'लो व्रजचंद संभारी, हृदय मुज जायछे हारी.
सुणो सखी० — (टेक)

अलबेलो सुख आपता, नवां नवां बहु नित्य;
ए संभारी आ समे, चरचर दाझे चित्त.
गया दई घा उरेकारी; मति मुझायछे मारी.
सुणो सखी-० — (१)

विरह तणी आ वेदना, सर्पना डंश समान;
झेर चढ्याथी झूरीए, भूली सघळुं भान.
वहे दग वेउमां वारी; कहुं केने हुं पोकारी.
सुणो सखी०— (२)

---

१ अरिनी-शत्रूनी-अंतर शत्रूनी.

विरह रोग मुजने वध्यो, हरि मळवानी होंस;
आज्ञा तजी जवाय नहीं, छेटा छे त्रण कोश.
थयो अति जीव आजारी; लेता नथी नाथ उगारी.
सुणो सखी० — (३)

वृंदावननी कुंजमां, रमाडता बहु रास;
ते आटाणे कठण थई, करे अधिक उदास.
झूरु दिन रात संभारी; वळे शुं? दुःख उचारी.
सुणो सखी० — (४)

परने वश मन जेहतुं, शो? एनो विश्वास;
विश्वविहारीलालजी, देछे अमने त्रास.
नथी उगर्यो तणी वारी; कहुं शुं? दुःख विस्तारी.
सुणो सखी० — (५)

पद ॥ १०२ ॥

॥ परमेश्वरने उपालंभ ॥

" सोन समोवड नथी नृप जगमां; " ए राग प्रमाणे.

उद्धव कृष्ण धूतारे अमने, छळ करी छेतरियां;
उद्धव० — (टेक)

मीठुं मीठुं मुखथी बोली, हैयामां सळगावी होळी;
कपटथी काळज कोतरियां. उद्धव० — (१)

कृष्णना अंतरमां काती, कठणछे वज्रजेवी छाती;
धकेली कूवामां धरियां. उद्धव० — (२)

कदी विश्वास नहीं करजो, उद्धवजी एह थकी डरजो;
कोण एनाथी उगरियां. उद्धव० — (३)

बोल खोटा उरमां लावी. उद्धव तरछोडयां बोलावी;
नवां जोई जुनां परहरियां. उद्धव० — (४)

आंसु कल्याथी जे पडियां,कृष्णना चरणविषे अडियां;
रोष तजो एवुं उचरियां उद्धव० — (५)

जुओ विश्वविहारीलाले, कपट कर्युं प्रगट ते आ काळे;
डाम उपर भरियां मरियां. उद्धव० — (६)

पद ॥ १०३ ॥

(राग गरबी) सामेरी,

" ओधा व्रजना प्राण आधार, मोहन वनमाळीरे; "
" अमने छेलछबीलाजीने संग, लागेल द्दढ ताळीरे. "
ओधा० ए राग प्रमाणे.

हांरे ! जाण्या जाण्यारे धूतारानां ढंग, उद्धव जई कहेजोरे;
हांरे ! बन्या कपटी ए कुबजाने संग, राखे तेम रहेजोरे.
— (टेक)

भोळी अमे सहु भामनीरे, स्वारथिया जदुनाथ;
स्वारथ सुधी सगाई छे, पछी त्यागे ए सहुनो साथ.
उद्धव० — (१)

घडी घडी पळ पळ विषेरे, जुदा जुदा छे रंग;
कटको कागळ मेलतां, एने आवी आळस अंग.
उद्धव० — (२)

मीठुं मीठुं मुख कहेरे, घाट घणी घटमांय;
आवे भरोसो न अंतरे, जे एह पधारे आंय.
उद्धव० — (३)

कृष्ण थकी तो अम तणीरे, सो घणी दृढता अपार;
भूधरने भावे करी, अमे किधा एक भरतार.

उद्धव० — (४)

मा¹शीने मारी मामाँने² मार्यो, एवा छे निर्दय एह;
ए अबळाने पाळशे, अमने आवे एमां संदेह.

उद्धव० — (५)

मोटा घणा छे मावजी, पण चोकश नमळे चित्त;
वारे वारे शुं ? बोलिये, एनी पीतळ जेवी प्रीत.

उद्धव० — (६)

वा'ला विना अमे विश्वमांरे, अन्यनी करिये न आश;
पण विश्वविहारीलालजीनो, ओधा आवे केम ? विश्वास.

उद्धव० — (७)

पद ॥ १०४ ॥

॥ श्रीजीमहाराजविषे ॥

(राग उपरप्रमाणे)

वा'ला अवळा उपर अलबेल, शीदने रीसायारे;
अमने छोगाळा रंगछेल, लागी तुज मायारे. — (टेक)

मुज हैडाना हार छोरे, नेणां तणा शणगार;
प्रीतम जीवन प्राण छो, सुंदर धर्मकुमार

शीदने० — (१)

---

१ माशी–पूतना माशी. २ मामाने–कंसमामाने.

हालेर केरी लाकडीरे, तजतां त्यागे देह;
आप संगाते ए रीतेरे, में शामळा बांध्यो छे स्नेह.

शीदने० — (२)

जुरॉफनी जोडी जुदीरे, पडतां पाडे प्राण;
क्षण पण अळगा ना थशो, श्रीहरि शाम सुजाण.

शीदने० — (३)

एक तमारे कारणेरे, वहाला थई छुं वेचाण;
आप साथे आवी मळी, एतो आगळनी ओळखाण.

शीदने० — (४)

सुख आपो नित्य शामळारे, दूर करो सहु दुःख;
हेडुं हरखे हेतमां, जीवन जोई तमारुं मुख.

शीदने० — (५)

अवगुणने गुण अम तणारे, अळगा करी अलबेल,
विश्वविहारीलालजी, आवो छोगाळा रंगछेल.

शीदने० — (६)

पद ॥ १०६ ॥

॥ श्रीजीमहाराजनावियोगविषे ॥

" डूबी दुःख तणां दरियावमारे, " अथवा " उद्धव अमने हरि वहु सांभरेरे " ए रागप्रमाणे.

सजनी श्रीजी तजी अमने गयारे,
रजनी दिन करीए पोकारजो; सजनी० — (टेक)

---

१ हालर-ए पक्षीछे तेने इंडियळकाठी कहे छे, तेनुं बच्चुं उडवा शिखे छे त्यारे माळामांथी काष्टनो कडको पगमां राखे छे. तेने मरणसुधी मूकतुं नथी. २ जुराफ-ए एक जातनुं पक्षी होय छे तेनो जन्म नरमादानी साथे थाय छे; तेओना पगना आंकडा बेडना एकेक साथे जोडायछे. तेमनुं जोडुं छुटुं पाडतां, बेउ प्राणनो त्याग करे छे; माटे दृष्टांत आप्युं छे.

(गद्य)—हती अमने आशं, मळशे श्री अविनाश,
खोटो दई विश्वास, गया करीने उदास.
सजनी मथुरांमां वसे मावजीरे;
एथी दुःखनो वारन पारजो. सजनी० — (१)
(गद्य)— एना पेटतणा परपंच, अमने खबर न रंच,
कपट करीने आम, तजी गया घनशाम.
अमने नोधारां मूकी गयारे;
आंसु चोमासु चोधारजो. सजनी० — (२)
(गद्य)—सिंह चरे नहीं घास, कदी पडे सो उपवास,
धरति तजे न शेष, कदी आवे दुःख अशेष.
दृढता एवी धरी हरिने विषेरे;
रटिये रसना वारंवारजो. सजनी० — (३)
(गद्य)—मळशे ज्यारे नाथ, मेली माथे हाथ,
त्यारे थाशुं सनाथ, रहीने हरि संगाथ.
भगवत सुतना स्वामीने भेटशुंरे;
थाशे उरमां त्यारे करारजो. सजनी० — (४)

पद ॥ १०६ ॥

॥ श्रीजी महाराजमां अनन्य भक्तिविषे ॥

" जा जा दुराचारी " ए रागप्रमाणे.

प्रेमे पूजुं प्रभु प्यारा, चारु चरण तमारा;
क्षण करुं नहीं न्यारा, मुज आंखडलीना तारा.
प्रेमे पूजुं० — (टेक)
मुज प्राणना आधार, मुज हैडातणा हार;
मुज नेण शणगार, मुने सुखना देनार.

रातदी संभारुं प्रेमवतीना कुमारने;
तुच्छ गणुं तम सारुं मायिक संसारने.

प्रेमे पूजुं० — (१)

देह गेहनो सनेह, तोडयो तम सारुं तेह;
अति जोरे करी जेह, आपे अपमृत्यु एह.
साचा सगा जाण्या एक अनूपम आपने;
परहर्यो पाखंडि प्रपंचना संतापने.

प्रेमे पूजुं० — (२)

जेम शेकेल जे अन्न, तेनुं भावशे भोजन;
पण वावे कोई दिन, उगे नहीं एक कण.
तेम वासनाओ करी दूर स्मरुं सुखकारीने;
विश्वनाविहारी अवतारी अविकारीने.

प्रेमे पूजुं० — (३)

पद ॥ १०७ ॥

॥ परमेश्वरने आंटीथी अरजी पूछवाविषे ॥

(राग दक्षिणी लावणी)

प्रभुजी सांभळो अरजी एक मारीरे;
प्रीतम प्राण, सुखनी खाण, छो सुजाण, जगत प्राण,
कहुं छुं आज पोकारीरे. प्रभुजी सांभळो० — (टेक)
आपनी आगळे वेश धर्या में अनेकरे;
नट समान, थई निदान, धरीने वेश, आव्यो हमेश,
वा'लाजी जुओ विचारीरे. प्रभुजी० — (१)

नवा पोशागने धरी जुना उतारीरे;
खेल अनेक, धरीने टेक, आणी विवेक, कर्या प्रत्येक,
जुदा जुदा सुधारीरे. प्रभुजी० — (२)

कंईक खेलतो उंधे माथे रह्यानारे;
जे नवमास, गरभवास, मां प्रयास, कर्यो में खास,
रीझववा मोरारीरे. प्रभुजी० — (३)

वाणी विचित्रना कंई पोशाग विचित्रे;
तोतळा बोल, बोल्यो अमोल, उत्तम अंग, कंई प्रसंग,
खेलो कर्या भारी भारीरे. प्रभुजी० — (४)

विश्वरूपी जुओ आ रंग भूमि विशाळरे;
ऋतुओ भिन्न, पडदा नविन्न, चर अचर, पात्र निडर,
सुत्रधार सुखकारीरे. प्रभुजी० — (५)

मुज प्रयत्नथी आप राजी थया अपाररे;
तो निज पास, धरीने आश, इच्छुं निवास, थईने दास,
आपो ए करुणाकारीरे. प्रभुजी० — (६)

विश्वविहारीजी जो न रीझ्या हो आपरे;
तो कहो एम, धरीने प्रेम, फरीथी वेश, नहीं लावीश,
ए पणे मंगळकारीरे. प्रभुजी० — (७)

पद ॥ १०८ ॥

---

१ प्रभनी आंटीः—जो मारा खेलथी राजी थया हो तो मोक्ष आपो ने खुशी न थया हो तो कहो के, हवेथी विश्वरंग भूमीमा वेश न लावीश.

रातदी संभारुं प्रेमवतीना कुमारने;
तुच्छ गणुं तम सारुं मायिक संसारने.

प्रेमे पूजुं० — (१)

देह गेहनो सनेह, तोडयो तम सारुं तेह;
अति जोरे करी जेह, आपे अपमृत्यु एह.
साचा सगा जाण्या एक अनूपम आपने;
परहर्या पाखंडि प्रपंचना संतापने.

प्रेमे पूजुं० — (२)

जेम शेकेल जे अन्न, तेनुं भावशे भोजन;
पण वावे कोई दिन, उगे नहीं एक कण.
तेम वासनाओ करी दूर स्मरुं सुखकारीने;
विश्वनाविहारी अवतारी अविकारीने.

प्रेमे पूजुं० — (३)

पद ॥ १०७ ॥

॥ परमेश्वरने आंटीथी अरजी पूछवाविषे ॥

(राग दक्षिणी लावणी)

प्रभुजी सांभळो अरजी एक मारीरे;
प्रीतम प्राण, सुखनी खाण, छो सुजाण, जगत भाण,
कहुं छुं आज पोकारीरे. प्रभुजी सांभळो० — (टेक)
आपनी आगळे वेश धर्या में अनेकरे;
नट समान, थई निदान, धरीने वेश, आव्यो हमेश,
वा'लाजी जुओ विचारीरे. प्रभुजी० — (१)

नवा पोशागने धरी जुना उतार्यारे;
खेल अनेक, धरीने टेक, आणी विवेक, कर्या मत्येक,
जुदा जुदा सुधारीरे. प्रभुजी० — (२)

कंईक खेलतो उंधे माथे रह्यानारे;
जे नवमास, गरभवास, मां प्रयास, कर्यो में खास,
रीझववा मोरारीरे. प्रभुजी० — (३)

वाणी विचित्रना कंई पोशाग विचित्ररे;
तोतळा बोल, वोल्यो अमोल, उत्तम अंग, कंई प्रसंग,
खेलो कर्या भारी भारीरे. प्रभुजी० — (४)

विश्वरूपी जुओ आ रंग भूमि विशाळरे;
ऋतुओ भिन्न, पडदा नविन्न, चर अचर, पात्र निडर,
सुत्रधार सुखकारीरे. प्रभुजी० — (५)

मुज प्रयत्नथी आप राजी थया अपाररे;
तो निज पास, धरीने आश, इच्छुं निवास, थईने दास,
आपो ए करुणाकारीरे. प्रभुजी० — (६)

विश्वविहारीजी जो न रीझ्याहो आपरे;
तो कहो एम, धरीने प्रेम, फरीथी वेश, नहीं लावीश,
ए पणे मंगळकारीरे. प्रभुजी० — (७)

पद ॥ १०८ ॥

---

१ प्रभनी आंटीः—जो मारा खेलथी राजी थया हो तो मोक्ष आपो ने खुशी न थया हो तो कहो के, हवेथी विश्वरंग भूमीमां वेश न लावीश.

॥ उपदेशविषे ॥

(राग इंग्रेजी ढबनो वणजारो)

"अब चले (३) न मोहनतेरा ले चलुं गुरुमें मेरा;" ए रागप्रमाणे

हरिभजो (३) भावथी भाई, चारु धरी चित्त चतुराई; (टेक)

छे मोंघो मनुष्यादेह,
एळे नव खोशो एह,
खूब सजी श्रीजीमां स्नेह;

सत्य आ वात, सुणो सहु भ्रात, थई रळियात;
करो हरखाई. चारु० — (१)

सुख थशे (३) तजो अवळाई, ईर्षा तेमज अदेखाई;

सारानी सारप जोई,
इर्षा करशो नहीं कोई
तेथी रहेशो मीथ्या रोई;

भजो भगवान्, थई गुणवान्, तजो अभिमान;
न राखो राई. चारु० — (२)

खूब तजो (३) कपट कुटिलाई, गोविंद तणा गुणगाई;

साधन भवसागर तरवा,
करो अति संकटथी उगरवा;
ईश्वर आज्ञा अनुसरवा;

धरी उर भाव, देखी निजदाव, लहो शुभलाव;
स्मरो सुखदाई. चारु० — (३)

गुणतणी (३) धरो सरसाई, मनमांथी तजी मुरखाई;

रघुवीर सुत सुतनी वाणी,

सज्जन सहु उरमां आणी,
करो मोक्षनी शुभ कमाणी;
सदा सुखधाम, स्मरो घनशाम, कुडां सहु काम;
थीकरो अळगाई. चारु० — (४)

पद ॥ १०९ ॥

(राग कल्याण)

" देख विचारी दिलमां तेरा कौंन सगावे " ए रागप्रमाणे.

मनुष्य देह पामी पामर, जो विचारीने;
जो विचारीने, जनम शीद जाय हारीने.
मनुष्य देह पामी० — (टेक)

विषयमां थई लुब्ध दीधा, प्रभु विसारीने;
अंतसमे कोण तने, लेशे उगारीने
मनुष्य० — (१)

धर्म तणो मर्म नहीं, लीधो धारिने;
कुकर्मनो भार भर्यो, शिर वधारीने.
मनुष्य० — (२)

मरण पछी अधिक दुःख, अनाचारीने;
जमना किंकर जोर करे, मार मारीने.
मनुष्य० — (३)

विश्वनाथ तेथी भजो, विश्वना विहारीने;
आपशे अक्षरधाम अचळ, सुखकारीने.
मनुष्य० — (४)

पद ॥ ११० ॥

॥ श्रीजी महाराजविषे ॥

(राग गिरधारीनी गरबीनो)

मनमोहनरे, सुंदर मूरति तमारी,
छे जीवनदोरी अमारी;
हरखुंछुंरे, अंतर मांहि उतारी,
वा'ला स्नेह वडे संभारी; छे जीवन० — (टेक)

शिर पाघ प्रीतमजी पेचाली,
छोगानी छटा रुपाळी,
तोरे फूलतणे हद्‌वाळी;
नटवरजीरे, रीझुं हृदयामां धारी. छे जीवन० — (१)

मुखडानीरे, छवी छे चंद्र समान,
करे जोतामां गुलतान;
आंखडलीरे, जाणे पदमनुंपान,
रंगीली रुप निधान;
मुख हास्य करो हरि ज्यारे,
दिसे दंत दाडम कळी त्यारे,
मने मनमां मोद वधारे;
छे भृकुटीरे, काजु कामणगारी. छे जीवन० — (२)

रेशमनोरे, रातो जामो पहेरी,
खभे शेलुं धर्युं सोनेरी;
वनी शोभारे, हारनी कंठे घणेरी,
हरखुंछुं तेने हेरी;

वांह्ये वाजु जडियल नंग,
हाथे हेमकडां सोरंग,
उर उपजे जोई उछरंग;
कटी शेलुंरे, वांध्युं शाम समारी. छे जीवन०— (३)
भरगचीनोरे, सरस धर्यो सुरवाळ,
तेमां रेशम नाडी रसाळ;
पद झांझररे, झळके झाक झमाळ,
गति जोईने लाजे मराळ;
उर्ध्वरेखा चरणे जोई.
दुःख नांखुं सघळां खोई,
राखुं चित्तविषे नित्य मोई;
आवो मळवारे, वेगथी विश्वविहारी. छे जीवन०— (४)

पद ॥ १११ ॥

॥ श्रीजीमहाराजविषे ॥

(राग केरवा)

वागे वागे वागेरे, हरि बेठाछे लक्ष्मी वागे; — (टेक)
आसो पालवना वृक्षनी हेठे,
अवलोक्या में अनुरागेरे. हरि०— (१)
मुक्त तणां मंडळनी वचे,
भाळीने दुःखडां भागेरे. हरि०— (२)
छत्रीश राग अने रागणियोमां,
वाजां त्यां अगणित वागेरे. हरि० — (३)

अद्भुत अंग छवी निरखतां,
गरव रतिपति त्यागेरे हरि०—(४)
भगवत सुत कहे वास करो उर,
ए वर मुखथी मागेरे. हरि०—(५)
पद ॥ ११२ ॥

(राग उपरप्रमाणे)

धारी धारी धारीरे. हरि मूरति उरमां धारी; —(टेक)
शिश सुमननी पाघ विराजे;
छोगा सहित सुखकारीरे. हरि०—(१)
फूल तणी प्रभु ओढी पछेडी;
कंठमां हार हजारीरे. हरि०—(२)
फूल तणो सुरवाळ श्रीजीने;
आपेछे अदभूतकारीरे. हरि०—(३)
फूल तणा गजरा बाजुबंध;
धार्यो श्रीगिरधारीरे. हरि०—(४)
विश्वविहारीलालजी उपर;
नांखुं सरवस वारीरे. हरि०—(५)
पद ॥ ११३ ॥

॥ श्रीजी महाराजनो आश्रयकरवाविषे ॥
(राग इंद्रसभानी गजलनो)

कारज शुभ करवारे, अमारां कारज शुभ करवा;
मोहनजी मुज महोले पधारो, कारज शुभ करवा. (टेक)

निज जन जाणी, दया उर आणी, हरकत सौ हरवा;
भाव सहित भूधरजी आवो, अमृत रस झरवा.

कारज० — (१)

अशरण शरण छे चरण तमारां, ठीक थई ठरवा;
बीरद तमारुं नाव अमारुं, भवजळ उतरवा.

कारज० — (२)

आप. मळ्यासी ताप टळ्या, वळी गुण मळ्या गरवा;
वंका शिर डंका प्रभु दीधा, आश्रय अनुसरवा.

कारज० — (३)

शोभा धाम अकाम तमोने, अंतरमां धरवा;
रात दिवस रटना लागीछे, विठ्ठल वर वरवा.

कारज० — (४)

अंग उमंगथी रंग चडयो छे, सनमुख डग भरवा;
काम, क्रोध, मद, मोह विचारा, शुं ? करशे खरवा.

कारज० — (५)

आप रूपी प्रभु अखुट धनछे, मारे वावरवा;
रघुवीरजीछुत श्रुत तमारी, सेवा आचरवा.

कारज० — (६)

पद ॥ ११४ ॥

॥ गर्व निषेधविषे ॥

(राग उपर प्रमाणे)

गरव नथी गमतोरे' हरिने, गरव नथी गमतो;
विवेक उर जोनुं विचारी, गरव नथी गमतो. — (टेक)

नीचुं कांध करी साधुने, कदी नथी नमतो;
मुंडाईनो भार भरी शिर, भवमांहि भमतो

गरव० — (१)

हीरण्यकशीपु गरव धरीने, देवने नित्य दमतो;
नरसिंहरूपे प्रगट थई, कर्यो रणमांहिं रमतो.

गरव० — (२)

रावण रॉव करीने धरतो, उरमां उजमतो;
राम थई तेनी करी नाथे, वेळा वीशमतो.

गरव० — (३)

कंस तथा शिशुपाळ ते करता, गरव धरी गमतो;
कृष्णरूपे थई काढ्यो असुरनो, अधिको उद्यमतो.

गरव० — (४)

गरव करो नहीं कोय कदी एम, उच्चरे आगम तो;
रघुवीरसुत सुत श्रीहरि शरणे, विनयथी विरमतो.

गरव० — (५)

पद ॥ ११९ ॥

॥ हृदयरूपी मंदिरमां श्रीजीमहाराजने पधरावबाविषे ॥

(राग खमाच)

" सजन सुखडा बतलाजारे, " ए राग प्रमाणे.

मोहन मारे मंदिर आवोरे,
चटक चटक हे! चतुरवर चाली
आनंद उपजावोरे, मोहन मारे मंदिर आवोरे. — (टेक)

मनमोहन मन महेर धारी,
परम स्नेहि मुज महोले पधारी;
गुणसागर गिरधरजीहो, तन ताप बुजावोरे.
मोहन०— (१)

आंगणिये आवी अलबेला,
नीतम सुख आपो रंगछेला;
मधुरे मधुरे वचने मुजने, बहुनामी बोलावोरे.
मोहन०— (२)

विश्वपति छो अधिक विलासी,
जाणी मुजने एकांतिक दासी;
मरम वचन मुखथी बोली, हेतेथी हसावोरे.
मोहन— (३)

हेते हरिवर हार पहेरावुं,
गुण गोविंद तमारा गाउं;
फूल तोरा प्रभु पायविशे, लेईने लटकावोरे.
मोहन०— (४)

भगवत सुतने आनंद दाता,
राजीवलोचन छो रसराता;
नित्य नित्य नेह नवल मुजने, जीवणजी जणावोरे,
मोहन०— (५)
पद || ११६ ||

॥ श्रीजी महाराजनी प्रार्थनाविषे ॥

(राग जंगली, झींझोटीनी ठुमरी)

"वे दरदी यार कनैया, गयो छांडके निरदैयां;" ए राग प्रमाणे.

शुध लेजो शाम अमारी,
पुरुषोत्तम महोले पधारी; शुध लेजो. — (टेक)

प्रभु जननी तननी मननी,
आ अरजी छे निश दननी;
सुखसदन घनशाम तमे छो,
वा'ला जीवन दोरी गिरधारी. शुध० — (१)

दुःख जाणी प्रेम प्रमाणी,
स्नेहे आवो शारंगपाणी;
जो तजी जाशो (तो) कपटी के'वाशो,
माटे आवोजी महेर वधारी. शुध० — (२)

वनमाळी भाळी मरमाळी,
तव वाणीथी भ्रमणा टाळी;
ए मुख देखुं सुख हुं लेखुं,
छे अमने आश तमारी. शुध० — (३)

सुखदाता त्राता गणाता,
छो कमळावर रसराता,
छेलछबीला रुडा रंगीला,
आवो वेगथी विश्वविहारी. शुध० — (४)

पद ॥ ११७ ॥

मरमाळी छवी नाथ निहाळी
उठेछे प्रेम फुआरा. जोईने० — (२)
चटक रंगीली शिर पाघ पेचाळी;
नेणांमां कामणगारा. जोईने० — (३)
हसता हसता मंदिर आवो;
अमृतरस झरनारा. जोईने० — (४)
वदनकमळ वाला नित्य निरखावो;
अलबेला आंखना तारा. जोईने० — (५)
भगवतप्रुत घनशामनी साथे;
परवश प्राण अमारा. जोईने० — (६)

पद ॥ ११९ ॥

(राग त्रिविक्रमनो माढ)

" मारी निरमळा प्राणनीप्यारी, " ए राग प्रमाणे.

मारा प्राणजीवन घनशामरे, वा'ला वहेला आवजो; —(टेक)
भक्ति धरमना पुत्र तमारी, अरज करुं आवार;
नेणां थकी क्षणूं दूरन मेलुं, नेणां तणा शणगार.
हांरे प्यारा प्रेम आणीने मारा प्रीतम पधारो.
मारा० — (१)

कौरव पांडवनी सभामां, बहुनामी बळवीर;
गरुड उपर गोविंद चढीने, पूर्यां पंचाळीनां चीर.
हांरे वा'ला एवी रीते तमे आज पधारो.
मारा० — (२)

वदनकमळ वा'ला जोई तमारुं, ऊपजे सुख अपार;
मनना मनोरथ पूरा करवा, आवोजी धरमकुमार.
हांरे अति प्रेम धरीने वा'ला विनती करुंछुं.
मारा०— (३)

गौ ब्राह्मण प्रतिपाळछो प्यारा, संत तणा शिरताज;
आज पधारो राज रसिला, गोविंद गरीबनिवाज.
हांरे वा'ला दीनबंधुछो दीनानाथ दयाळु.
मारा०— (४)

भगवतसुतना शाम सलुणा, कमळानाथ कृपाळ;
अनंत कोटी ब्रह्मांड तणाछो, रसियाजी रखवाळ.
हांरे वा'ला प्रेम धरीने नित्य क्षेम करोजी.
मारा०—(५)

पद ॥ १२० ॥

॥ श्रीकृष्ण नारायणविषे ॥

(राग पूरवी)

" हमकु छांड चले बन माधो, राधा शोच करे वनमेंरे;"
ए राग प्रमाणे.

उद्धवजी माधवने कहेजो,
अरजी आ एकांतजईरे; उद्धवजी० — (टेक)
प्राणनाथजी वहेला पधारो,
हे ! घनशाम हवे घणी थईरे;
त्रिभुवननाथ तमारा विजोगे,

विरह व्यथा नहीं जाय सहीरे;   उद्धवजी०—(१)

जळ सघळं जो जाय सुकाई,
मच्छ जुओ जेम प्राण तजेरे;
तेम जशे मुज प्राण पछीथी,
भावथी आपने कोण भजेरे.   उद्धवजी०—(२)

मोरने रटना जेम मेघनी,
जेम कोयलने वसंतऋतुरे;
रात दिवस तेम रटना लागी,
आपविना नथी सुख थतुंरे   उद्धवजी०—(३)

मळवानुं तमे वचन दीधेलुं,
वा'ला केम ते विसरी गयारे;
कमळानाथ केम कठण थयाछो,
दीनबंधु दिलधारो दयारे.   उद्धवजी०—(४)

जळरे विना जेम कमळ सुकाये,
चंद्रविना छे चकोर दुःखीरे;
धर्मकुंवर तव दरशन विना,
सेवक कहो केम थाय सुखीरे.   उद्धवजी०—(५)

अवगुणने गुण अळगा त्यागी,
जीवन जीव तणी जाणीरे;
रघुवीर सुत सुत कहे करजोडी,
शुध लेजो शारंगपाणी.   उद्धवजी०—(६)

पद ॥ १२१ ॥

(राग वणजारो)

वा'ला विनती वांचीने वहेला आवो,
मारा तनना ताप बुझावो; — (टेक)
छो विश्वसकळना त्राता, तमे शामसुंदर सुखदातारे;
आवी मंदिर मुजने बोलावो. मारा० — (१)
मारे एक आधार तमारो, माटे वालम मनमां विचारोरे;
दुःख दारिद्र आवी दबावो· मारा० — (२)
देव दिल्लमां थईने दयाळ, लीधी सीतानी तमे संभाळरे;
धर्मपुत्र एवी रीते धाओरे. मारा० — (३)
द्रौपदीनी सभामां राखी लाज, पूर्यां वस्त्र तमे महाराजरे;
एम आ आपदाथी मूकावो. मारा० — (४)
पांडवोए जो तमने संभार्या, लाक्षाग्रहथी वळता उगार्यारे;
एम आज आ ताप ओलावो. मारा० — (५)
भगवत सुतना सुखकंद, जय जय जय सहजानंदरे;
हरि आवीने आज हसावो. मारा० — (६)
पद ॥ १२२ ॥

॥ श्रीजी महाराजनी प्रार्थनाविषे ॥

(राग सिंहानो कनडो)

प्रीतम प्यारा आज पधारो,
स्नेह धरीने विनती स्वीकारो· प्रीतम० — (टेक)
विश्वविलासी छो सुखराशी,
त्रिकम मुजने गणीने तमारो. प्रीतम० — (१)

परमेश्वर सरवेश्वर स्वामी,
अति दुःखमांथी आज उगारो. प्रीतम० — (२)
जीवन मारा धर्म दुलारा,
स्नेह पूरवनो श्रीजी संभारो. प्रीतम० — (३)
रघुवीरजीने जळथी तार्या,
तेमज आ संकटमांथी तारो. प्रीतम० — (४)
नाजाभक्तने लीधा उगारी,
हे ! हरि तेम ग्रहो करमारो. प्रीतम० — (५)
पंचाळीनी पेठे पधारी,
सुफळ करो मारो जनमारो, प्रीतम० — (६)
काळ कसाई केडे पड्यो छे,
श्रीपति तेहने सद्य संहारो. प्रीतम० — (७)
नावना काग समान थयुंछे,
अन्य नथी उगर्यातणो आंरो. प्रीतम० — (८)
गौब्राह्मण प्रतिपाळ तमेछो,
दुःख दारिद्र दयाळु विदारो. प्रीतम० — (९)
भगवतसुत कहे करजोडी,
अलबेला अरजी उर धारो प्रीतम० — (१०)

पद ॥ १२३ ॥

(भुजंगी छंद)

कृपाळु तमे छो कृपा धारनारा,
सदा श्रीपति सुमति आपनारा;
हरि तें ग्रहो हेतथी मुज हाथ,
सदा आपने वंदीए विश्वनाथ. — (१)

तमारा थकी सृष्टि सारी सृजाय,
तमे पाळनारा प्रजाने सदाय;
तमे दुष्ट मारी उगारो अनाथ,
सदा आपने वंदिये विश्वनाथ. — (२)
तमारा गुणो वाणी देवी विचारे,
उमा ने उमानाथ नित्ये उच्चारे;
गणुं आपना गुणनी शुभगाथ,
सदा आपने वंदिये विश्वनाथ. — (३)
नथी आपनो पार छो जी अपार,
तमारुं नथी माप क्यारे थनार;
भरे कोणते आभनी साथ बाथ,
सदा आपने वंदिये विश्वनाथ. — (४)
कळी ना शके वेद लीला तमारी,
कहो दृष्टि त्यां केम पूगे अमारी;
उपास्य अमो जाणीने सुखपाथ,
सदा आपने वंदिये विश्वनाथ. — (५)
करीछे स्तुति आ रुची एम आणी,
रीझावा तमोने प्रभु पद्मपाणी;
गणी आपनो बाळ राखोजी साथ,
सदा आपने वंदिये विश्वनाथ. — (६)

पद ॥ १२४ ॥

(वसंततिलका छंद)

विश्वेश छो सकळ विश्वतणा विधाता,
त्राता तमे सकळ मंगळशान्तिदाता;

माटे तमारुं करुणा निधि सत्य नाम,
साष्टांग नाथ तमने करुं हुं प्रणाम. — (१)
अज्ञान पास करुणा करी कापीनांखो,
नित्ये प्रभु तव पदे मनवृत्ति राखो;
भक्तोनुं पालन करो प्रभु सर्वयाम,
साष्टांग नाथ तमने करुं हुं प्रणाम. — (२)
पद ॥ १२५

उपजातिछंद

जेणे रची चित्र विचित्र सृष्टि,
जेनी करुणामय दिव्यदृष्टि;
जेणे कर्यां छे अद्भूत काम,
प्रेमे करुं ते प्रभुने प्रणाम. — (१)
छे काळना काळ दयाळ एह,
जनो तणा छे प्रतिपाळ जेह;
कल्याणदाता करुं नित्य सेव,
श्रीस्वामिनारायण इष्ट देव. — (२)
पद ॥ १२६ ॥

॥ श्रीजीमहाराजविषे ॥

(राग जंगलानी ठुमरी)

" जाओ जाओ छबीला छेलरे, मोरी रसिया गेल न रोको;"
ए राग प्रमाणे.

उभा उभा धरमकुळ चंदरे;
सखी उन्मत्तगंगा किनारे. उभा० — (टेक)

श्वेत वस्त्र धर्या निजशरीरे;
साथे मुनिजनवृंदरे सखी० — (१)
शिरपर शोभे पाघ पेचाळी;
मुखे हसे मंदमंदरे. सखी० — (२)
निज सखाने नवलविहारी;
आपे अधिक आनंदरे. सखी० — (३)
खळखळियाने जोई खळकतो;
गावा लाग्या गोविंदरे सखी० — (४)
विश्वविहारीलालनी मूरति;
सदैव छे सुखकंदरे. सखी० — (५)

पद ॥ १२७ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

(राग उपर प्रमाणे)

जोया जोया रसिक नंदलालरे;
सखी तटजमुनाने आरे. जोया० — (टेक)
शिश कलंगी छे नवरंगी;
निरखीने थई छुं निहालरे. सखी० — (१)
नेह सहित मुज सामुं निहाळे;
करी अलौकिक ख्यालरे. सखी० — (२)
आंख तणा सखी करी अणसारा;
चाले चटकती चालरे. सखी० — (३)

भाळीने नवल छवी भूधरनी;
घनी गई छुं घेहालरे. सखी० — (४)
विश्वविहारीलालने जाण्या;
प्रणत जन प्रतिपाळरे. सखी० — (५)

पद ॥ १२८ ॥

॥ उन्मत्त गंगाविषे ॥

(राग पीलु)

" कहुं शुं नशीबे दुःखीओ कीधो छे, " ए रागप्रमाणे.

उभा सखी श्रीजी सुखकारी;
उन्मत्तगंगा किनारे मोरारी. उभा० — (टेक)
निरमळ जळ उन्मत्त गंगानुं;
उभा शरदऋतुने विचारी. उन्मत्तगंगा० — (१)
श्वेतांबर सुंदर तन शोभे;
नौतम पाघ तणी छवी न्यारी. उन्मत्तगंगा० — (२)
कुसुमनी माळा कंठे विराजे;
फूलना गजरा धर्या गिरधारी. उन्मत्तगंगा० — (३)
शुभ छवी शोभे जन मन लोभे;
साथे संत सखा ब्रह्मचारी. उन्मत्तगंगा० — (४)
भगवतसुतने सुख देनारा;
अखिलेश्वर सखी आ अवतारी, उन्मत्तगंगा० — (५)

पद ॥ १२९ ॥

॥ सारंगपुरमां सद्गुरु श्री गोपाळानंदजी स्वामिना पधरावेला श्रीकष्टभंजन हनुमानजीनी ॥

(लावणी)

" मारे मंदिर पधार्या शाम थई वडभागी," ए राग.

हनुमंत महा बळवंत हरो दुःख मारुं;
जय सारंगपुरना शाम सदा संभारुं.

हनुमंत० — (टेक)

गुणनिधि गोपाळानंदजी सद्गुरु स्वामी;
पधराव्या तमने प्रीतथी महा निष्कामी.
तव चारु चरित्र पवित्र ध्यानमां धारुं;
जय सारंगपुर० — (१)

छो कष्टहरण सुख करण कपीश्वर वंका;
तव हाक सुणी हनुमान शत्रु धरे शंका.
कर जोडी विनती आपतणी उचारुं;
जय सारंगपुर० — (२)

थई राम सहायक सीतानी सुध लीधी;
बळवंत तमे लंकाने बाळी दीधी.
लाव्या संजीवनी औषधि लक्ष्मण सारुं;
जय सारंगपुर० — (३)

सहु भूत प्रेत भूतडियो भडकी भागे;
विकाळ महा वैताळ आवे नहीं आगे.
होय जवरुं जो कदी झोड जरुर जानारुं;
जय सारंगपुर० — (४)

नवखंड प्रचंड प्रताप रह्योछे गाजी;
नरनारी निरखी थाय हृदयमां राजी.
आवे देश विदेशथी दर्शने लोक हजारुं;
जय सारंगपुर० — (५)

छो विश्वविहारीलालने पूरण प्यारा;
महा प्रौढ पराक्रमी पेरल्या पवनकुमारा[१].

---

१ पवनकुमार–वायुपुत्र–श्रीहनुमानजी.

छे ठीक ठरवातुं ठाम आ शरण तमारुं;

जय सारंगपुर० — (६)

पद ॥ १३० ॥

॥ श्री वरतालवासी ॥

(श्री भीडभंजन हनुमानजीनी आरती)

जयदेव जयदेव, जय कपि सुखकारी (२)
भयहारी हितकारी, दृढ धीरज धारी.

जयदेव० — (टेक)

जय वरतालविलासी, शुभमति सुखराशी; (२)
प्रगट रूप उपासी, सिद्धी सकळ दासी.

जयदेव० — (१)

बुद्धि प्रवळ वहु निरमळ, बळवंतछो वंका; (२)
हाक सुणी हनुमंता, शत्रु धरे शंका.

जयदेव० — (२)

राम तणा थई दूत, सीता सुध लीधी; (२)
लंका बाळी दीधी, कपिरक्षा कीधी.

जयदेव० — (३)

सुणी नाम तमारुं, शत्रु सुख त्यागे; (२)
भूत प्रेत ब्रह्मराक्षस, भडकीने भागे.

जयदेव० — (४)

१ श्रीभीडभंजनहनुमानजी प्रसादीनाछे.

धर्मदेवने घेर, भीड समय भाळी; (२)
कृत्याओ काळीने, पगथी पडताळी.
जयदेव० — (५)

भगवत सुतना शाम, कपि मळशो क्यारे; (२)
भीडभंजन भवतारण, भीड हरो भारे.
जयदेव० — (६)

पद ॥ १३१ ॥

॥ श्रीजी महाराजनी प्रार्थना ॥

(राग धन्यासरी)

कृपा करो भगवान, भक्तपति कृपा करो भगवान; (टेक)
मातने तातने तुल्य तमे छो;
सेवक बाळसमान. भक्तपति० — (१)
बाळकना गुन्हा सामुं न जोशो;
तमे छो करुणानिधान. भक्तपति० — (२)
बाळक होयछे बाळक सरखुं;
अल्पमति नादान. भक्तपति० — (३)
जनुनि तेने जरुर जाळवे;
खूब आपे खानपान. भक्तपति० — (४)
अन्य जो कोई बाळने दुभे;
तेनुं करे खेदान मेदान. भक्तपति० — (५)
कडवुं औषध माताजी पाई;
थावा न दे हेरान. भक्तपति० — (६)

हरकत हरीने हरेक प्रकारे;
गुणनिधि आपो छो ज्ञान. भक्तपति० — (७)
भगवत सुतना सदा तव सेवक;
धरे तमारुं नित्य ध्यान. भक्तपति० — (८)

पद ॥ १३२ ॥

(वसंततिलकावृत्त)

श्री ब्रह्मपुर पर नाथ स्वयं सदाछो,
साकार मुक्तजनसेवित सुखदाछो;
ते आपने जगत ईश्वर एक जाणी,
वंदु निरंतर पदांबुज प्रेम आणी. — (१)
हे दीनबंधु ! जगदीश्वर दिव्यरूप,
आनंदकंद अघहारी तमे अनूप;
प्रीते सुमंगळ स्वरुपी सदा प्रमाणी,
वंदु निरंतर पदांबुज प्रेम आणी. — (२)
हे ! नाथ हे ! जगत मंगळ हे ! मुरारी,
कारुण्यकोश कमलापति कष्टहारी;
वृंदार्कवंद्य अरपो सुवितर्कवाणी,
वंदु निरंतर पदांबुज प्रेम आणी. — (३)
श्रीधर्मनंदन दयालय दीनबंधो,
संसारसागर सुधारण सुख सिंधो;
विघ्नोविदार्ण विभु वल्लभता वखाणी,
वंदु निरंतर पदांबुज प्रेम आणी. — (४)

पद ॥ १३३ ॥

---

१ वृंदार्क–देव.

॥ दशावताररूपे श्रीजी-महाराजनी स्तुति ॥

(राग क्षत्रीकलंक)

जयजय धरमकुळचंद; ईश्वर अवतारी हरिरे.
सुखकारी श्री सहजानंद. ईश्वर० — (टेक)
सदा कोमळ हृदय कृपाळ; ईश्वर०
बहु नामीछो भक्तिना बाळ. ईश्वर० — (१)
तमे मच्छनुं धरीने स्वरूप; ईश्वर०
मार्यो शंखासुर दैत भूप. ईश्वर० — (२)
धरी कच्छनो स्वच्छ अवतार; ईश्वर०
धार्यो मंद्राचळ तणो भार. ईश्वर० — (३)
वा'ला धरी वाराहनो वेश; ईश्वर०
लाव्या पृथ्वी तमे परमेश. ईश्वर० — (४)
नाथ नरसिंहनुं धरी तन; ईश्वर०
मार्यो हिरण्यकशिपु राजन. ईश्वर० — (५)
तमे वामन थई महाराज; ईश्वर०
बळिने छळि कर्युं देवकाज. ईश्वर० — (६)
परशुरामनो लई अवतार; ईश्वर०
हणी क्षत्री हर्यो भूमिभार. ईश्वर० — (७)
थई सीतापति रुडा राम; ईश्वर०
मार्यो रावण दुःखनुं धाम. ईश्वर० — (८)
थई मोहन बाळमुकुंद ईश्वर०
आप्यो व्रजवासीने आनंद. ईश्वर० — (९)

बुद्ध रूपे थई हरि शुद्ध; ईश्वर०
आपे मोह पमाड्या अशुद्ध. ईश्वर० — (१०)
कलकी रूप धरीने रमेश; ईश्वर०
तमे मारशो म्लेच्छ नरेश. ईश्वर० — (११)
दश रूपनो कह्यो में विवेक; ईश्वर०
पण आप धरोछो अनेक. ईश्वर० — (१२)
जय धर्मधुरंधर धीर; ईश्वर०
सुखदायक शामशरीर. ईश्वर० — (१३)
विश्वव्यापक विहारीलाल; ईश्वर०
सदा प्रणतजनप्रतिपाळ. ईश्वर० — (१४)

पद ॥ १३४ ॥

॥ श्रीजी महाराजनी प्रार्थना ॥

"थयां मातपितावेरी, करी जींदगी आ झेरी;" ए रागप्रमाणे.

भक्ति सुतछे भय हारी,
लेछे जनने उगारी;—भक्ति० — (टेक)

महा संकटमां जनने जोईने, थायछे दिलमां दयाळ;
लेछे स्नेह धरीने संभाळ,
परम प्रतिपाळ, हरे जंजा—ळ. भक्ति० — (१)

धर्मने थापी अधर्म उथाप्यो, आप्यां सुख अखंड;
अति कळिने जोई उदंड,
दीधो बहु दंड, प्रताप प्रचं—ड. भक्ति० — (२)

मातपिता जेवा मनमोहन, हरकतने हरनार;
आपे सुंदर सुख अपार,
जगत आधार, पमाडी प्या—र. भक्ति० —(३)
विश्वविहारीलालजी जननुं, करे सदैव कल्याण;
धन्य धन्य धरमकुळभाण,
प्रेमीना प्राण, सदाछे सुजा—ण. भक्ति० —(४)
पद ॥ १३५ ॥

॥ सत्संगविषे ॥

(शार्दूलविक्रीडितछंद)

सत्संगे सद्बुद्धि थाय सहुनी, सत्संगथी सुखछे,
टाळे ताप अमाप पाप पथनां, दूरे करे दुःखछे;
राखे जो सत्संगमां दृढमति, रीझे सदा श्रीहरि,
माटे सज्जन छे सदैव सहुथी, सत्संग सर्वोपरि. —(१)
सत्संगेथी अनेक शास्त्र सुणिये, अज्ञानने टाळिये,
सत्संगेथी उमंग अंग धरीने, सुज्ञान संभाळिये;
विवेकादि अनेक गुण उरमां, एथी रहेछे ठरी,
माटे सज्जन छे सदैव सहुथी, सत्संग सर्वोपरि. —(२)
आ संसार अपार अर्णव[१]तणुं, नक्की वडुं नावछे,
छे चिंतामणि तुल्य भक्त जनने, भारे उरे भावछे,
एना सेवनथी अनेक जनते, से'जे गया उधरी,
माटे सज्जन छे सदैव सहुथी, सतसंग सर्वोपरि. —(३)

१ अर्णव=समुद्र.

जे इंद्रादिक देवने शशी रवि, अग्नि मजाना पति,
सत्संगेथी महत्त्वता सुजनता, पाम्या दिसे छे अति;
ब्रह्मा, शेष, महेशने, गणपति, गिरा, वखाणे खरी,
माटे सज्जन छे सदैव सहुथी, सत्संग सर्वोपरि. — (४)

पाम्या ध्रुवजा अपार मोटप जुओ, सत्संग सेवा थकी,
प्रल्हादादि अनेक जेह सुधर्या, सत्संगथी ते नकी;
पामे ईश्वरधाम सिद्धि मळशे, सत्संग सेवा करी,
माटे सज्जन छे सदैव सहुथी, सत्संग सर्वोपरि. — (५)

पद ॥ १३६ ॥

॥ गढपुरवासी श्री गोपीनाथजी महाराजविषे ॥

(फरीने गावानो वडसावित्रिनो गरबो)

में निरख्या श्री गढपुरमां, सुखकारीरे,
महा गुणियल गोपीनाथ, भवभयहारीरे;
छे शाम शरीरे शोभता, सुखकारीरे,
रासेश्वरी[१] राधा साथ, भवभयहारीरे. — (टेक)

---

१ रासेश्वरी=रासमां नियंता=श्रीकृष्णचंद्रसाथे सदा विनोद करनार श्रीराधाजी.

शिश मुगटमणीए जड्यो, कुंडळ मकराकार;
नंग जडित झळकी रह्यां, हैडा उपर हार. हरिवर हसियारे;
मुज हृदयकमळनी मांह्य, मोहन वसियारे.
में निरख्या० — (१)

जामो जरियानी धर्यो, सोनेरी सुरवाळ;
शेलुं बुरानपुरनुं, शोभे खभे रसाळ. पहोंची हाथेरे;
दश आंगळियोमां वेढ, धरिया नाथेरे.
में निरख्या० — (२)

फूलदडो उछाळता, लटकां करीने लाल;
डाबा करमां रेशमी, राजे एक रुमाल. वंशी वगाडेरे;
प्रेमी जनने आनंद, पूर्ण पमाडेरे.
में निरख्या० — (३)

केडे छे कटीमेखळा, रेशम नाडी अनूप;
चारु झांझर चरणमां, शोभी रह्यां रसरुप. पगआंगळियुंरे;
जाणे चळकेछे नख तेज, चंद्रमंडळियुंरे.
में निरख्या० — (४)

मरमाळी छे मूरति, नटवर नंदकिशोर;
विश्वविहारीलालजी. कोटीक जन चित्तचोर. मंगळकारीरे;
हरो आपत्ति अलबेल, एह अमारीरे.
में निरख्या०— (५)
पद ॥ १३७ ॥

॥ श्रीगोमतीजीनामाहात्मविषे ॥

" पाटणना नृप नथी तुज महोले " ए राग प्रमाणे.

गुणसागर तीरथ अति उत्तम, गोमतीजी आजे;
गुण० — (टेक)

घणो उत्तम छे जेनो घाट, पगथियांनो शोभे ठीक ठाठ;
मानसर जोई मनमां लाजे. गुण० — (१)

अति निरमळ जळ छे एमां, जगतपति नाह्या बहु जेमां;
कोटीजन उधारवा काजे. गुण० — (२)

द्वारिकांथी अत्रे आव्यां, तीरथो साथ घणां लाव्यां;
भभकती शोभाथी भ्राजे. गुण० — (३)

सरस्वती रेवा गंगाजी, जोई आ तीरथ थाय राजी;
दर्शने पाप सहु दाझे. गुण० — (४)

रघुवीर सुत सुत बलिहारी, मगन मन महिमा संभारी;
सर्वथी अधिकपणे राजे. गुण० — (५)

पद ॥ १३८ ॥

॥ गदाधर ॥

(बाळमुकुंद)

॥ श्रीजीमहाराजविषे ॥

॥ हिंदुस्थानी भाषामां ॥

(प्रातःकाळना उत्थापन संबंधी)

(राग भैरव ध्रुपद) चोताळ.

भयोहै प्रभात प्यारे, जागो धर्मके दुलारे,
आपके दर्शहित, आये जन वृंदहै; भयोहै० — (टेक)
ध्यानी जन धरे ध्यान, गुणीजन करे गान,
मानके समान गनै, जो महा मुनिंदहै;
भयोहै० — (१)

प्रेमवती[1] मात वली जात, आप मुखपर,
नैनसुं निहारती, चकोर जीमीं चंदहै;
विश्वके विहारी सुखकारी, प्रभु जागे तब,
जनके समुह बोले, जय जय जगद्वंदहै.
भयोहै० — (२)
पद ॥ १३९ ॥

॥ गढपुरमां सभाभरीनेश्रीजीमहा-राजविराजमान हताते समयके ॥

(राग भैरवी ध्रुपद) चौताळ.

आज गढपुरमें विराजत, है गिरधारी,
अक्षरके मुक्त ढीग, और धर्मकुलहै; आज० —(टेक)
आभूपण अंग अंग, राजत जडित नंग,
प्रेम आनी पहिरे, सब रेशमी दुकुलहै[2]; आज० — (१)
प्रेमानंदस्वामि आदि,श्रीहरि रीझावनकुं,
भैरवीमें आलापत, राग अनुकूलहै;
सुनीके सयाने शाम, रीझके ईनाम देत,
विश्वके विहारी जयकारी, सुखमूलहै. आज० — (२)
पद ॥ १४० ॥

---

१ प्रेमवती माता=श्रीभक्तिमाताजी. २ दुकूल=वस्त्र.

(राग भैरवी)

याना बजावो शाम, मुरलियां वारे; याना० — (टेक)
वंसीकी धून सुनी, भईहुं दिवानी;
निकसा जात मोरा मान. मुरलियां० — (१)
जब तुम शाम, बजावत वंसी;
हियरा होत हैरान. मुरलियां० — (२)
मोह करत मन, छेदत छतियां;
भूल गई तन भान. मुरलियां० — (३)
विश्वविहारी तुम, जानत जियकी;
क्यौं नहीं सुनत कान. मुरलियां० — (४)

पद ॥ १४१ ॥

(राग भैरवी)

निरखी नेणां ठरे, हरिमुख; निरखी० — (टेक)
प्रसन्न वदन प्रफुल्लित कोमल;
जनमन रंजन करेहै. हरिमुख० — (१)
भाल विशाल तिलक केशरको;
भृकुटीमें करुणा भरेहै. हरिमुख० — (२)
नविन कमलदल लोचन सोहत;
हेरी भवरोग जरेहै. हरिमुख० — (३)
विश्वविहारी वदन विधु[१] हेरी;
कोटी काम दर्प हरेहै. हरिमुख० — (४)

पद ॥ १४२ ॥

---

१ विधु-चंद्र.

(राग उपर प्रमाणे)

हेरी हरि वृषलाल, मगनमन; हेरी० — (टेक)
जरकशी अंग शृंगार अनोपम;
निरखी होत निहाल. मगनमन० — (१)
जरकशी पाघ छोगाजुत राजत;
शोभित भाल विशाल. मगनमन० — (२)
कनक कडां पहोंची कर सुंदर;
धरी छडी कनक रसाल. मगनमन० — (३)
विश्वविहारी मंदगति हेरी;
लाजे गजेंद्र मराल. मगनमन० — (४)

पद ॥ १४३ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

हरिवर धरम किशोर, बसे उर; हरिवर० — (टेक)
जरकशी आंटादार अनोखी;
बांधत पाघ मरोर. बसे उर० — (१)
जरकशी अंबर तनपर सुंदर;
चटक चलत चित्तचोर. बसे उर० — (२)
पुष्पहार गजरा धरे गिरधर;
भालमें चंदन खोर. बसे उर० — (३)
भगवतसुत धनशामकुं निरखत;
जैसे चंद्रचकोर. बसे उर० — (४)

पद ॥ १४४ ॥

---

१ मराल—हंस. २ खोर—चंदन अरचा.

(राग उपर प्रमाणे)

देखो जन घनशाम, पूरण ब्रह्म; देखो जन० — (टेक)
नटवर नागर सुखके सागर;
अकल गति अभिराम. पूरण० -- (१)
षोडश चिन्ह चरणतल राजत;
तन मन करत आराम. पूरण० -- (२)
जानु जुगल कटी उदर अनूपम;
हृदय मुख सुखधाम. पूरण० -- (३)
भगवतसुत सकल सुख त्यागी;
उर धारत आठु जाम. पूरण० — (४)
पद ॥ १४५ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

चपल चलत गतियां, हरिवर; चपल० -- (टेक)
गलित भई गज हंसकी गतियां;
मोद करत मतियां. हरिवर० — (१)
चालचपल निरखत उर हरखत;
छकित भई छतियां. हरिवर० — (२)
मूरति मन वसी मनमोहनकी;
कहा कहुं सुखवतियां हरिवर० -- (३)
भगवतसुतसुखकंदकुं निरखी;
लजत रतिपति अतियां. हरिवर० — (४)
पद ॥ १४६ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

उर मोरे अटकी, नवल छबी; उर मोरे० —(टेक)
जादुकी नेन सेन मोहे डारी;
चडगई चित्त चटकी. नवल छबी० — (१)
मंदिर आय बुलायके मोहन;
घात कीनी वे घटकी. नवल छबी० — (२)
शोभाधाम काम मदगंजन;
नर नागर नटकी. नवल छबी० — (३)
विश्वविहारीलालके कारन;
लोक लाज पटकी. नवल छबी०—(४)
पद ॥ १४७ ॥

(राग बिलावर ध्रुपद) चौताळ.

आजतो सिंगारकी, छटा बनीहै और कछुं,
बरनी न जाय ऐसी, शोभा घनशामकी;
आजतो० — (टेक)
नविन जरीकी पाघ, झूक रही वामभाग,
छोगेकी छटा बनीहै, अंतर आरामकी;
आजतो० — (१)
जामोहै नविन शेलुं, कंधमें नविन सोहै,
दीपतहै कान्ति गले; दिव्यमणी दामकी;

---

१ दाम–माळा.

नयो सुरवाल अंगोअंगमें भूषण कान्ति,
विश्वके विहारी वलिहारी जाऊं नामकी.

आजतो० — (२)

पद ॥ १४८ ॥

(राग धनाश्री ध्रुपद) चौताळ.

आज राधा वागमें विराजतहे रमानाथ,
फूलको सिंगार लियो अंगमें सुधारीजी;

आज राधा० — (टेक)

फूलनकी टोपी शिर फूलनके कुंडल कान,
फूलनको वाघो सुरवाल सुखकारीजी;

आज राधा० — (१)

फूलनके हार तोरा गजरा रु वाजुवंध,
फूलनमे फूले जीमी फूली फूलवारीजी;
अक्षरके मुक्त पास मंद मंद करी हास,
विविध करे विलास विश्वके विहारीजी.

आज राधा० — (२)

पद ॥ १४९ ॥

(राग कल्याण ध्रुपद) चौताळ.

संध्यासमे "महाराज" शोभित विराजे आज,
मुक्तनकी मंडली विनतीकुं उचारती;

संध्यासमे० — (टेक)

भूषण वसन तन सोहे और सिंहासन,
सुरत्रिय सुमनकी माल गले डारती;
संध्यासमे० — (१)
दीपतहै दीपमाल मानहु नक्षत्र माल,
किंवा धरा नेत्र करी नाथकुं निहारती;
विश्वके विहारीलाल बोलत बानी रसाल,
इंद्र चंद्र देव आईकें उतारे आरती.
संध्यासमे० — (२)
पद ॥ १५० ॥

॥ शयनविषे ॥

(राग विहाग ध्रुपद) चौताळ.

सजीके सिंगार प्यार आनीके अपार उर,
प्रभुकुं जीमाई दीनी पान बीरी रंगमें;
सजीके सिंगार० — (टेक)
सेज पुष्पकी बिछाई बहुत विधि बनाई,
चरणकुं चांपती मैं स्नेहके तरंगमें;
सजीके सिंगार० — (१)
प्रेमहुकी प्यासी दासी जानी अविनाशी मोहे,
राधा औ रमासी सुखी कीनी निज संगमें;

---

१ दीपतहै दीपमाल=दीवानी पंकि शोभे छे, ते आकाशनां छे ! नक्षत्र छे के तारा छे, के आते धरा ? —पृथ्वी दीपकरूपी नेत्रथी श्रीहरीनां दर्शन करेछे.

विश्वके विहारी सुखकारी अविकारी आप,
प्रेम आनी पोढे प्रभु प्रेमके पलंगमें.
सजीके सिंगार०— (२)

पद ॥ १५१ ॥

(राग मल्हार ध्रुपद)चौताळ.

घनके समान घनशाम जो पूरनकाम,
आईके विराजे आली आज मोरी अटारी[१];
घनके समान० — (टेक)
गुनी मोर करे गान गाज विज गगनमें,
घन घोर चढी आई घनहुकी घटारी;
घनके समान० — (१)
देखीके रसीक रंग प्रीतम प्यारीके संग,
मारतहे नेन सेन मेन मोह कटारी;
विश्वके विहारी मेघ निहारी रीझत अति,
छबीले छोगारेकी मैं कहा कहुं छटारी.
घनके समान० — (२)[२]

पद ॥ १५२ ॥

(राग सोरठ मल्हार) त्रिताल.

रे–तुं, वरसेजा, वरसेजा, वरसेजा.—रे–तुं; — (टेक)

---

१ अटारी=बारी. २ आ पद द्वीअर्थी छे. एक मेघने अने बीजुं श्री-जीमहाराज तेमना संबंधी छे.

उमंड घुमंड बादल दल छाई;
चमक चमक चपला चमकाई;
दादुर धूनि दरसेजा. —रे—तुं वरसेजा० — (१)
मोर म्होर चित्तचोर कराई,
नौतम अधिको नेह जनाई;
प्रिय मोकुं परसेजा. —रे—तुं वरसेजा० — (२)
बंसीधरनको शाम वरनहै,
शामवरन तुम सुखकरनहै;
हियराकुं हरपेजा. —रे—तुं वरसेजा० — (३)
सननन सननन पवन प्रसारी,
विसरी जायो मत विश्वविहारी;
वरसन ऋतु वरसेजा. —रे—तुं वरसेजा० — (४)
पद ॥ १९३ ॥

(राग मल्हार हींडोर) ताल अडेल.

रसीक छेल झूलत वन घनरंग,
घोर घटा वीच चमकत चपला;
राधा हरि ज्युंके संग. रसीक छेल० — (टेक)
फूलन हींडोरेमें प्रफुल्लित शामा,
झूलावती शाम सुरंग;
सखीगन सरस मल्हार आलापत,
उपजत प्रभुकुं उमंग. रसीक छेल० — (१)

---

१ घनरंग—मेघसरखा वर्णवाळा.

वनवेली वन वनिता फूले,
फूले चतुर जन अंग
फूली माधवी मालती मल्लिका,
सुमन सुमन मतिभृंग. रसीक छेल०— (२)
नविन ऋतु वरखा घन वरखत,
सरस कमल जलगंग;
वोलत दादुर मोर चपैया,
विचरत विचित्र विहंग. रसीक छेल०— (३)
श्रीव्रजचंद हींडोरेमें झूलत,
थकित कुरंग[1] तरंग;
विश्वविहारी मगन मन पुलकित.
जयजय मदनमदभंग. रसीक छेल०— (४)

पद ॥ १५४ ॥

(राग तिलानो)

" नजरा गयो वालम मोरे अंगना, " ए रागप्रमाणे.

धुमी कट तक मृदंग वाज रही,
वाज रही, सोगाज रही; धुमी कट०— (टेक)
कीट धीलांग धा धुमी कट धी, धी, कट;
द्रिकट धौंकट साज रही. धुमी कट०— (१)
धोमी, धोमी, धोमी, धोमी, दधीगन धाधा;
थोंग थोंग सो अवाज रही. धुमी कट०— (२)

पद ॥ १५५ ॥

---

१ कुरंग—हरीण.

॥ श्रीकृष्ण नारायणविषे ॥

(दक्षिणी भाषामां)

(राग भैरवी)

कृष्णारे, मुखचंद्र पाहुंदे,
मुखचंद्र पाहुंदे, कृष्णारे; — (टेक)
मुख पाहुन सुख, वाटतें मजला;
जवळ तुझे येउंदे. कृष्णारे० — (१)
गाल तुझे जसे, पुष्प गुलाबी;
मुखचुंबन घेउंदे. कृष्णारे० — (२)
कमळा सारिखे, कर तुझे कृष्णा;
कंठा मधिं ठेउंदे. कृष्णारे० — (३)
भगवतसुत, ह्मणते असें राधा;
चरणकमळ शिवुंदे कृष्णारे० — (४)
॥ १९६ ॥

(राग धनाश्री)

वंदुनी मी त्या कृष्णाला,
मी त्या कृष्णाला; वंदुनी०— (टेक)
प्रेम धरुन नित्य सेवन करिती,
लक्ष्मीचरणाला. वंदुनी०—(१)
मंगळचरणी मंगळधामा,
मंगळ–दात्याला. वंदुनी०— (२)

विहार करितां यमुने तीरीं,
घेउन व्रजवाळां. वंदुनी० --(३)
भगवतसुत हरिमहिम्याने,
अधम उद्धरीला. वंदुनी० —(४)

पद ॥ १९७ ॥

॥ श्रीजीमहाराजविषे ॥

(राग अभंग) तुकारामना अभंग प्रमाणे.

अहो ! प्राणी मतिहीन, जगीं म्हटले हरी जाण;
नाव स्वामिनारायण, भय हारी भक्तांचें. —(१)
जसा सूर्य निघाला, तो न दिसे घुवडाला;
तसा प्रभु म्हटला, नाहीं ओळख मूर्खाला. —(२)
जा शरण हरीतेंहो, मीटेल भय यमाचेंहो;
वाढेल गुण बुद्धीचाहो, सोडुन घा मोहाला. —(३)
तुझा सांगुं वरें कीती, वागवा धर्म आणि नीति;
सदुपदेश धरा चित्तीं, जोडा सदा सत्संगती. —(४)
विश्वविहारीची संगती, तुझी होईल निर्मल मती;
घडील ज्ञानचक्षुची गती, हा ! महिमा देवाचा. —(५)

(ओव्या)

आतां वंदुं घनश्यामा, मंगलमूर्ती मंगलधामा;
या सृष्टीचे पूर्णकामा, भक्तांचे वरद तुम्हीं. —(६)
देउं नको दुष्ट संग, या प्रपंचीं नको रंग,
करूं नको माझा त्याग, तुमची भक्ती देउनी. —(७)

(आर्या–गीति)

दैत्यखलांतक देवा, पुराणपुरुषा दयाळु तूं त्राता;
अल्पमति मी यास्तव, उद्धरिं देवा दुजा नसे पाता. (८)

पद ॥ १५८ ॥

एक समये वरताळमां चामणोली गामना एक पगी ठाकोरना दीकराए, पोतार्डु मन जीतीने श्रीजीमहाराजने सभामां चिभडानी काकडी भेट करी. जेथी तेनुं नाम सत्संगमां " मनजीत " एवुं प्रसिद्ध छे.

अने आ पदमां ए छोकराए श्रीजीमहाराजने पोतानी गामडीआ भाषामां (हास्यजनक) अरजी करी ने चिभडांनी भेट करी ते संबंधी वर्णन.

(राग भोजाभगतनाचाबखानो)

हांभळो भगतपति भगवांन
कउंछु अरजी धरजो कान; हांभळो० — (टेक)
मारा छेतरमां चिभडीनो वेलो, वाव्योतो मारे काज;
खातर नांछीने पाणी टोयाथी, मोटो थयो महाराज.
हांभळो० — (१)

शांखरां झेंटीने वाड करीती, मुंघो गणीने माल;
वकरांना डरथी हुं वापजी, रोज करतो रखवाळ.
हांभळो० — (२)

ताची ताचीने जोतो तेमां हुं, फूल वेहवाने रोज;
फुल वेठुं में दीठुं त्यारेतो, करवा लाग्यो मोज.
हांभळो० — (३)

एकवार धुंनना दीचराए कीधुं, खाताता रोटलो ने शाक;
आ चिभडीनुं चिभडुं हुं लईश, में मारी तेने लपडाक.
हांभळो० — (४)

जे कोई चिभडुं मागे तो कहेतो हुं, शीदने मने हंतापो;
खबर एवामां में हांभलीजे, वडताल आव्यासे वापो.
हांभळो० — (५)

कुणुं माखण जेवुं चिभडुं मारुं, तोडीने चालियो वाटे;
घाट थाय मनमें हुं खई जउंके, लई जउं वापाने माटे.
हांभळो० — (६)

पछीतो में मनसुवो कर्यो जे; आपणे तो नहीं खावुं;
जरुर आ मने जीवथी वा,लुं' वापा माटे लई जावुं.
हांभळो० — (७)

शवरी वईनां घोर आरोज्या, एम चिभडुं आ चाखो;
रांक गणीने वांक गणो नई, पगनी पाहळ राखो.
हांभळो० — (८)

भगत सदामे आप्याता आपने, मूठीक तांदळ मेवा;
कंसन घर तेनां करी आप्यां, पछी सापरुं न मळे रे'वा.
हांभळो० — (९)

वाक्यो सुणी पगी पुत्रनों एवां, हास्य रसनी हदवाळी;
विश्वविहारीलालते रीझ्या, एनां पाप नांख्यां परजाळी.
हांभळो०—(१०)
पद ॥ १९९ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

(मारवाडी भाषामां)

(राग सोहणीनों महाड; ताळ दीपचंदी)

चतर मारु रंग वरसावो मा'राराज,
थारो अधर सुधारस पावो राज;
चतर मारु०—(टेक)

हाथां जोडी काछां थाने नंदरा विहारीजी;
अबळाने राज काई तरसावो मा'राराज.
थारो अधर०—(१)

में थांकी दासी वारी, विना मॉलरी;
अवगुण मांका दूर गुमावो मा'राराज.
थारो अधर०—(२)

दरश विना माने मदडो सतावे राज;
जगरा जीवन ताप बूझावो मा' राराज.
थारो अधर०—(३)

सुमनरी सेज सवारी सुखकारीजी;
मारुजी मांको हियो हरपावो मा'राराज.
थारो अधर०—(४)

विश्वविहारीनाथ नवल लाखांरीजी;
चरण थारां उर परशावो मा'राराज.
थारो अधर०—(५)
पद ॥ १६० ॥

(राग सोरठ मल्हार) ताळ दीपचंदी.

रसीक राज मानत नाहीं मांको वरजो.
मानत नाहीं माको वरजो. रसीकराज०—(टेक)
घन वरखत वरखा ऋतु आई;
गुडुडुडुडु घन गरजो. रसीक राज०—(१)
रेन अंधियारी कारी विजुरीसी चमकत;
मदडो न छांडे मद दरजो. रसीक राज०—(२)
माने अवळाने अठे उपजे न सुखडो;
थरररररर दिल डरजो. रसीक राज०—(३)
विश्वविहारी मारुजी महोल पधारी;
चरण हजुरी माने करजो. रसीक राज०—(४)
पद ॥ १६१ ॥

॥ श्रीवुरानपुरवासीलक्ष्मीनारायण देवनी प्रार्थना ॥

" जय शिवाजी भूमिपाळनो थजो, वंदे सर्व गर्व छोडी भूपने प्रजा."
" रा-जा-नां-शिव, कष्ट कापजो." ए रागप्रमाणे.

जय–बुरानपुरवासी श्रीपति; जय बुरानपुर० —(टेक)

रीझो तजी रीस, नामुं शिश स्नेहथी;
वा–ला–जी–मुज, सुणी विनती.
जय बुरानपुर० — (१)

हेत आणी हरिकृष्णजी मळ्या तमे,
सुफळ भाग्य अति अथाग जाणियुं अमे;
शा–न्ति–ने फेलावो, विश्वना पति.
जय बुरानपुर० — (२)

रमासंग धरी उमंग रंगथी रमो,
जीवन प्राण प्रेमी तणा उरमां गमो;
शो–भे–छे–शी ? जुगल आकृति.
जय बुरानपुर० — (३)

अति अजाणमां कदी अपराध जो थया,
माफ करो साफ दिलथी धरी दया;
चि–त्ते–थी–हुं, अनुसर्यो अति.
जय बुरानपुर० — (४)

प्रभुजी गणी बाळ प्रतिपाळना करो,
काळ विकराळ तणी वेदना हरो;
प्रे–मे–थी–रहो, तव पदे रति.
जय बुरानपुर० — (५)

गणी अनाथनाथ शिर हाथ थापिये,
अचळ सुख दुःख कापी आप आपिये;
न्है–था–वा–द्यो, कीर्तिनी क्षति.
जय बुरानपुर० — (६)

अचळ धरी टेक एक छेक उरमां,
स्मरण करुं सदा वसु देश दूरमां;
दि[१]-रा-ते-रहो, आपमां मति.

जय बुरानपुर० — (७)

विश्वना विहारी धारी जोउं ध्यानमां,
खान पान गान गुण गाउं तानमां;
आ-वो-जी-करी, गरूडथी गति.

जय बुरानपुर० — (८)

पद ॥ १६२ ॥

(शार्दूलविक्रीडितछंद)

वंदु स्नेह धरी बुरानपुरना, वासी सदा श्रीहरी,
जे छे विश्व धणी मुने दीनगणी, कोटी करुणा करी;
श्री लक्ष्मीपति देव सेव करतां, सिद्धि मळे सर्वदा,
ते नाथे मुज शिर हाथ धरीने, हेते हरी आपदा.—(१)

(उपजातिछंद)

बुरानपुरवासी दयाळु देव,
जेनी करी में खुब सारी सेव;
ते श्रीहरि संकट सर्व कापो,
ते लक्ष्मीनारायण सुख आपो. — (२)

---

१ दि-दिवस.

(दोहरो)

जेने वस्त्र धरावतो, जेनुं धरतो ध्यान;
ते संकटमां श्रीहरि, साह्य करो भगवान. —(३)
विश्व सकळना छे पति, अकळगति अभिराम;
जीवन प्राण गणी सदा, प्रेमे करुं प्रणाम. —(४)

पद ॥ १६३ ॥

" जय शिवाजी भूमिपालनो थजो, " ए रागप्रमाणे.

विश्वना पतिने नित्य वंदना करुं,
विश्वना पतिने०—(टेक)

धर्मपुत्र अतिपवित्र प्राणना पति;
धा–री–ने–नित्य, ध्यानमां धरुं.
विश्वना पतिने०—(१)

सृष्टिने रचे छे निज दृष्टिए करी,
कष्ट हरे स्पष्ट हरि भक्तनां हरि;
ते–श्री–जी–ने हुं, अनुसरुं.
विश्वना पतिने०—(२)

तत्व तणा तत्वने समत्वता धरे,
शरणागतनी घणी ममत्वता करे;
ते–स्वा–मी–थीआ, भवाब्धिने तरुं.
विश्वना पतिने०—(३)

विश्वमां विहारी अविकारी छो हरि,
नारी नर उगारी लीधां बहु दया करी;
आ–णी–ने प्रेम, वचन उचरुं.
विश्वना पतिने०—(४)

पद ॥ १६४ ॥

॥ सद्गुरुनी षट्नामावळी ॥

(दोहरो)

आ अक्षरना मुक्तनां, निर्मळ छे षट्नाम;
करशे पाठ प्रभातमां, टळशे दुःख तमाम. —(१)

(शार्दूलविक्रीडित छंद)

मुक्तानंद मुनींद्रने नित्य नमुं, जे मुक्त सर्वोपरि,
जेणे काव्य रसे करी उरधरी, हेते रीझाव्या हरि;
वर्णी वर्य मुकुन्दजी तणी सदा, सेवा हरिने गमे,
एवा अक्षर मुक्त मुज उपरे, राजी रहो सौसमे.—(२)
वंदु व्यापक आख्यजी सदगुरु, गोपाळ आनंदजी,
जेणे स्नेह धरी सदा वश कर्या, श्रीधर्मना नंदजी;
जेना योग प्रभावथी नृपवडा, निर्मानी थईने नमे,
एवा अक्षर मुक्त मुज उपरे, राजी रहो सौसमे.—(३)
कृष्णानंद मुनीजी सुव्रतमुनी, सदगुणना जे निधि,
ज्ञानीध्यानी तपस्वी ने दूर करी, छे वासनाओ बधी;
तोए श्रीहरिने प्रसन्न करवा, देहेंद्रियोने दमे,
एवा अक्षर मुक्त मुज उपरे, राजी रहो सौसमे.—(४)

(भुजंगी)

मुनी मुक्त वर्णी मुकुन्दा अनूप,
वळी व्यापकानंदजीने स्वरूप;
गुणातीतने श्रेष्ठ गोपाळस्वामी,
नमुं मुक्तए सर्वने शिश नामी. — (५)

पद ॥ १६९ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

" अमे जोवाने जाशुंरे, बंध किल्लो वापुछे शुं काम?" ए राग.

अमे कहीए उद्धवजीरे, तमे कुबजाने कहेजो जई आम ?
अमे० — (टेक)

वश कर्या तें व्रजराजविहारी, सहेजे सारी लीधुं काम ?
हांरे वाई ! सहेजे सारी लीधुं काम. अमे० — (१)

एक घडी अळगा नथी थाता, तारुं तजीने हरिधाम;
हांरे वाई ! तारुं तजीने हरिधाम. अमे० — (२)

कोणजाणे कामणशुं ! कर्युं तें कुबजा, भूलाव्युं गोकुळगाम;
हांरे वाई ! भूलाव्युं गोकुळ गाम. अमे० — (३)

भली रीते मारा स्वामींने भणावजे, तारी विद्याओ तमाम;
हांरे वाई ! तारी विद्याओ तमाम. अमे० — (४)

भणतां पडेजो भूल कदापि, सोटीनुं लेती न नाम;
हांरे वाई ! सोटीनुं लेती न नाम. अमे० — (५)

माखण जमाडीने मोटा कर्या छे, घणा वा'लाछे घनशाम;
हांरे वाई ! घणा वा'ला छे घनशाम. अमे० — (६)

भोळा स्वामीने रखे भरमावती, तुं तो कपटनुं छे ठाम;
हांरे वाई ! तुं तो कपटनुं छे ठाम. अमे० — (७)

घेली रखे तुं घर काम करावती, तो गणशुं बुद्धि वे बदाम;
हांरे वाई ! तो गणशुं बुद्धि वे बदाम. अमे० — (८)

विश्वविहारीलालजीने सेवजे, हैडे धरीने खूब हाम;
हांरे वाई ! हैडे धरीने खूब हाम. अमे० — (९)

पद ॥ १६६ ॥

॥ श्री भक्ति माताजीनो विलाप ॥

(राग मरशियानो)

थाय थायरे कोण सहाय आ वारे,
मारा सुतने आ कृत्याओ मारेरे; थाय० —(टेक)

काळिदत्त घणो छे जुओ क्रोधी,
बुद्धि उंधीने वडो विरोधी;
तेणे कृत्याओ मोकली आ शोधीरे. थाय० — (१)

मारो बाळ कोमळ अति अंगे,
तेने कृत्याओ मारशे उमंगे;
मारो भव बगाड्यो उडधंगेरे. थाय० — (२)

जुओ कृत्याओ उंची ताड जेवी,
भयंकर भूतडियो तेवी;
महा राक्षसियो नहीं अन्य एवीरे. थाय० — (३)

हरिजीवन दोरी छे एक मारी,
तेने शंखणियो देशे जो संहारी;
तो हुं प्राण तजीश पोकारीरे. थाय० — (४)

जेम वत्स विनानी झूरे गाय,
मणी जातां फणी पछाड खाय;
तेम भक्तिमाताजी अकळायरे. थाय० — (५)

एवे सभे आव्या छे कपि बंका,
जेनुं नाम सुणी शत्रु धरे शंका;
जेणे जयना वगाडियाछे डंकारे. थाय०— (७)
जईने कपिये कृत्याओने काढी;
एनां नाक केश लीधां छे वाढी;
लाव्या प्रभुने आणीने मीत गाढीरे. थाय०— (८)
विश्वविहारीलालजीने जोई,
भक्तिमाता रह्यां छे मन मोहि;
लीधी वक्रीने दुःख नांख्यां खोईरे. थाय-- (९)
पद ॥ १६७ ॥

॥ श्रीछपैया पुरमां श्रीजीमहाराजना जन्मसमये स्वर्गमां रहीने देवताओए आपेलो आशिरवाद ॥

" सोन समोवड नथी नृप जगमा, " ए रागप्रमाणे.

अमर रहो महाराज अमरनां कारज सरव करो;
अमर०—(टेक)
रवि शशी करे पूरण परकाश,
ज्यां सुधी अवनी काळ आकाश;
शेषजी धरा शिशपर धरो. अमर०— (१)
ज्यांसुधी मेरुनुं मंडाण,
ज्यांसुधी उगे पूर्वमां भाण;
त्यांसुधी हरकत कोटीक हरो. अमर०— (२)

ज्यांसुधी सिंधु धरे मरजाद,
वसुधामां वरसे वरसाद;
त्यांसुधी कीर्त्ति स्थिर थई ठरो. अमर०—(३)

ज्यांसुधी विणा नारद हाथ,
रमाजी रमे रमापति साथ;
त्यांसुधी सुखशान्तिमां फरो. अमर०—(४)

धरणीपर परम धरम थापो,
दासने अचळ सुख आपो;
प्रबळ कळिकाळ आपथी डरो. अमर०—(५)

विश्वमां विश्वविहारीलाल,
समे समे ल्यो जननी संभाळ;
विमळ नित्य विजय विजय विस्तरो. अमर०—(६)
पद ॥ १६८ ॥

॥ श्रीजी महाराजने जनोई आप्यानुं घोळ ॥

"सुरत शहेरनी गुजरी, समी सांजे भरायरे;" अथवा "पाटण टोपी अवनवी, जुनागढनां छे मोती;" ए राग प्रमाणे.

(राग वडवानी टोपीनो)

छपैयापुरनी सुंदरी, गाय मंगळ गीत;
उत्सव जोवा टोळे मळी, थई मनमां मुदित;

धरी फूल माळा, लागेछे रुपाळा;
हरिजीने जोई, पहेरावे जनोई;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० —(टेक)

धर्मदेवने आंगणे, रची वेदी रुपाळी;
मोतीडे चोक पूरावियां, जन हरखे निहाळी;
वाजां घणां वाजे, जाणे मेघ गाजे;
आनंद वधाई, चहु दिशे छाई;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (१)

विप्र उच्चारे वेदने, लई मंत्रोनां नाम;
बाजठपर बेसारिया, प्रभु पूरण काम;
आव्यां भक्तिमाता, थई रळियाता;
पिता धर्मदेव, आव्या ततखेव;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (२)

मर्म वचन वदे मानुनी, जगजीवन जोई;
पे'रो पे'रो ब्रह्मचारी पातळा, आपे पिता जनोई;
भाभी भेटलावी, उभां जुओ आवी;
जाणो जेष्ठ भ्राता, उभा हरखाता;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (३)

मामो पे'रावे प्रेमशुं, पे'रो टोपी रुपाळी;
फरके रुडां घणां फूमतां, मामी हरखेछे भाळी;

ज्यांसुधी सिंधु धरे मरजाद,
वसुधामां वरसे वरसाद;
त्यांसुधी कीर्त्ति स्थिर थई ठरो. अमर०—(३)

ज्यांसुधी विणा नारद हाथ,
रमाजी रमे रमापति साथ;
त्यांसुधी सुखशान्तिमां फरो. अमर०—(४)

धरणीपर परम धरम थापो,
दासने अचळ सुख आपो;
प्रबळ कळिकाल आपथी डरो. अमर०—(५)

विश्वमां विश्वविहारीलाल,
समे समे ल्यो जननी संभाळ;
विमल नित्य विजय विजय विस्तरो. अमर०—(६)

पद ॥ १६८ ॥

॥ श्रीजी महाराजने जनोई आप्यानुं धोळ ॥

"सुरत शहेरनी गुजरी, समी सांजे भरायरे;" अथवा "पाटण टोपी अवनवी, जुनागढनां छे मोती;" ए रागप्रमाणे.

(राग वडवानी टोपीनो)

छपैयापुरनी सुंदरी, गाय मंगळ गीत;
उत्सव जोवा टोळे मळी, थई मनमां मुदित;

धरी फूल माळा, लागेछे रुपाळा;
हरिजीने जोई, पहेरावे जनोई;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० —(टेक)

धर्मदेवने आंगणे, रची वेदी रुपाळी;
मोतीडे चोक पूराविया, जन हरखे निहाळी;
वाजां घणां वाजे, जाणे मेघ गाजे;
आनंद वधाई, चहु दिशे छाई;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (१)

विप्र उचारे वेदने, लई मंत्रोनां नाम;
बाजठपर बेसारिया, प्रभु पूरण काम;
आव्यां भक्तिमाता, थई रळियाता;
पिता धर्मदेव, आव्या ततखेव;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (२)

मर्म वचन वदे मानुनी, जगजीवन जोई;
पे'रो पे'रो ब्रह्मचारी पातळा, आपे पिता जनोई;
भाभी भेटलावी, उभां जुओ आवी;
जाणो जेष्ट भ्राता, उभा हरखाता;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (३)

मामो पे'रावे प्रेमशुं, पे'रो टोपी रुपाळी;
फरके रुडां घणां फूमतां, मामी हरखेछे भाळी;

मोती ले'री लटके, जोई मन अटके;
विचित्रछे चित्र, टोपीमां पवित्र;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (४)

पे'री जनोई उभा थया, पुरुषोत्तम पोते;
तेज देखाडियुं तनमां, सहु जनने जोते;
कोटी रविचंद्र, जोई वर्णींद्र;
लाजे कोटी काम, एवा घनशाम;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (५)

मुगट माथे झळहळे, काने कुंडळ ळळके;
कौस्तुभमाळा कंठमां, चारे आयुध चळके;
एवुं विष्णुरूप, देखाड्युं अनूप;
पछी तेज पोते, कर्युं लीन जोते;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (६)

भिक्षा मातापासे मागीने, आपी गुरुने आवी;
गुरुनी आज्ञाथी आरोगिया, भाव अंतरे लावी;
पछी वटु वेशे, चाल्या परदेशे;
मामो पछवाडे, घणुं घणुं दोडे;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ० — (७)

मामो थाक्या पछी ते समे, लाग्या स्तुति उचरवा;
पाछा वळो प्रभु आसमे, सहुने सुख करवा;

पिता अने माता, तेने जगत्राता;
तमारा वियोगे, थशे दुःख अंगे;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ०—(८)

आणी दया पछी अंतरे, उभा अंतरजामी;
मामे तेड्या महाराजने, आव्या घेर अकामी;
करी लीला ले'र, प्रभु रुडी पेर;
जनो हरखाव्यां ऐश्वर्य जणाव्यां;
जुओ जुओ टोपी झगमगे; धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ०—(९)

अक्षरना वासी आविया, आसमे सुखकारी;
विश्वविहारीलालजी, जगमां जयकारी;
शीखे सुणे गाय, हरि महिमाय;
थई निष्काम, पामे प्रभु धाम;
जुओ जुओ टोपी झगमगे, धरी धर्मकुमाररे.
जुओ जुओ०—(१०)
पद ॥ १६९ ॥

॥ ब्रह्मचर्यव्रत पाळवाविषे ॥

(पद राग धोळ)

" संत पारस चंदन बावना, " ए रागप्रमाणे.

सरवे साधुजी शांभळो स्नेहथी.
सर्वोपरि सत्संग गणाय; शियळ साचुं पाळिये.

श्रीजी सर्वोपरि इष्ट आपणा,
तेनी पूर्ण प्रसन्नता प्रमाय. शियळ साचुं पाळिये०—(टेक)
दुःख जाय जाणो घणा दिनलुं,
जेम रवि उगे अंधकार; शियळ०
टळे आपतिकाळ अति घणो,
वधे सज्जनमां सतकार. शियळ०—(१)
नारी मात्र नक्की जाणो नागणी,
खरे खीजी रीझी तेतो खाय; शियळ०
चढे विष तेनुं अंगोअंगमां,
जेथी जीवने जोखम थाय. शियळ०—(२)
माटे एथी रहो सहु वेगळा,
एज उगरवानो उपाय; शियळ०
कदी उन्मत्त थईने सेवन करे,
खरी रीते खत्ता तेतो खाय. शियळ०—(३)
जेने होय श्रीजीने रीझाववा,
तेंतो वरतो वचनने प्रमाण; शियळ०
श्रीजी रक्षा करे तेनी सर्वदा,
थई रहिये प्रभुना वेचाण. शियळ०—(४)
भगवतसुत कहे संत सर्वने,
रुडो अवसर जाणीने आज; शियळ०
थाय पूर्ण मनोरथ शियळथी,
सदा रीझे श्रीजीमहाराज. शियळ०—(५)

पद ॥ १७० ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणना वियोगविषे बारमास ॥

(पद राग वेराडी)

"सखी कारतक मासे कंथ, पीयु गया परहरी;" ए राग प्रमाणे.

सखी चैतरे चतुर सुजाण, प्रभुए परहर्यां;
पियु तजी गया परदेश, रोतां अमने कर्यां. — (टेक)
सखी वैशाखे विरहव्याकुळ, पोकारे कामनी;
सखी अंतरे दुःख उभराय, वेरण थई जामनी. — (१)
सखी जेष्ठ मासे जगदीश, विना झूरती रहुं;
सखी आ दुःखडानी वात, केने जईने कहुं. — (२)
सखी अशाडे आवी आकाश, घटा घननी चढी;
घनशाम विना सखी आज, सुनी पडी सेजडी — (३)
सखी श्रावण मासे सर्व, पूजे जई शिवने;
सखी जदुपतिविना जरूर, झाझुं दुःख जीवने. — (४)
सखी भादरवे भरपूर, सरिता जळनी भरी;
सखी कृष्णे कठण थई छेक, कंगाळ मुने करी. — (५)
सखी आसो ए चंद्र आकाश, पूरण किरण थयो;
मारो वाळ सनेही नाथ, विदेशे वसी रह्यो. — (६)
सखी कारतक मासे कृष्ण, मेली मथुरां गया;
सखी निरदय नंदकुमार, दिलेथी तजी दया. — (७)
सखी मागशर महिना मांय, मळुं क्यांथी मावने;
करुं हैडानी पूरण हाम, भेटुं धरी भावने. — (८)

सखी पोष मासे पडे टाढ, हिमाळो हलहले;
सखी पासे नहीं सुखधाम, तेथी पिंड परजळे. —(९)
सखी माघ मासे सुवसंत, वधावे साहेलडी;
सखी मारी भागी भवभांय, बळवंतनी वेलडी. —(१०)
सखी फागण फूल्यो अपार, फूली वनवेलियो;
सखी हुं करमाणी नार, संदेशो न मेलियो. —(११)
सखी अधिक मासे अधिक, उरे आनंदजी;
मळीआ भगवतसुतना शाम, श्रीव्रजचंदजी. —(१२)

पद ॥ १७१ ॥

॥ सिद्धानंदस्वामीने श्रीजीना हेतविषे ॥

(पद राग वेराडी)

"सखी कारतक मासे कंथ, पियु गया परहरी;" ए राग प्रमाणे.

स्नेहे वंदीने श्रीघनशाम, गाउं गुण संतना;
जेनुं स्वामी सिद्धानंद नाम, वा'ला भगवंतना. —(टेक)
जेणे श्रीजीने मळवा कष्ट, सह्यां अति तनमां;
जेणे बांध्यो नहीं क्यांरे स्नेह, समजीने स्वजनमां. —(१)
ज्यारे हता पोताने घेर, विचार उरे थयो;
भावे भेट्या नहीं भगवान, जनम एळे गयो. —(२)
एम अतिशे थई उदास, गया शिवमंदिरे;
करवा कमळ पूजा अभिषेक, विचारे अंतरे. —(३)

थई आकाशवाणी एम, तजीश नही तनने;
तने मळशे प्रगट महाराज, करजे जई भजनने. —(४)
पछी आविया संघो पटेल, पाछा निज पुरमां;
मळिया भगवतसुतना शाम, प्रभु गढपुरमां. —(५)
पद ॥ १७२ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

स्वामी सिद्धानंद सुखधाम, थया संत श्रीजीना;
तज्या अवगुण तनथी तमाम, जुठी जग बाजीना. — (टेक)
दृढ बांध्यो श्री हरिमां स्नेह, बीजुं कांई नव गमे;
हरिना चरणकमळमां मन, भ्रमर पेरे भमे; —(१)
एक समे श्रीजी वरताल, समैयो करवा रह्या;
मूक्या स्वामीने वरताल मांय, प्रभु गढपुर गया. —(२)
जेणे क्षण पण नव वेठाय, वियोग वा'ला तणो;
तेने ओचिंतो अतिशे अंग, विजोग पड्यो घणो. —(३)
चाले आंसु चोधारां आंख, भराई आवी छातडी;
थतां श्रीजी तणो विजोग, विपतडी बधी पडी. —(४)
थई अतिशे शोकातुर, मुखे एम उच्चरे;
क्यारे भगवतसुतना शाम, आवी आ पीडा हरे. —(५)
पद ॥ १७३ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

ओ ! प्रीतम प्राण आधार, केम ? तजीने गया;
वा'ला विसारी दीधो विशेष, कठण दिलशुं ? थया.—(टेक)

हुंछुं अवगुणवाळो आप, गुणना निधान छो;
वा'ला भक्तवत्सल भगवान, तमे भिने वानछो. —(१)

वा'ला नेह भरेलां नेण, ज्यारे मने सांभरे;
मारी थरथर कंपे काय, आंखे आंसुडां खरे. —(२)

वा'ला वदन उपर वारंवार, जाउं हुंतो वारणे;
करुणा करीनेहो ! कमळानाथ, आवो मारे कारणे. —(३)

वा'ला चपळ तमारी चाल, चोरे मारा चित्तने;
कयारे मळशो मोहन करी महेर, पूरण आणी प्रीतने. —(४)

वा'ला सुनो लागे आ संसार, सउ सुख विसरे;
मळशो भगवतसुतना शाम, त्यारे आ हैडूं ठरे. —(५)

पद ॥ १७४ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

कोई अरजी मारी आज, जीवनने कहो जई;
आपो दरशन दीनानाथ, हवे हरि बहु थई. —(टेक)

जेम पहेलां बांधी कोई प्रीत, पछी तेने परहरे;
तेम मूकी गया महाराज, दया नहीं दिल्ल धरे. —(१)

आपी अंगे नहीं मने पांख, विधातानो वांकछे;
नहीं तो हरिने मळत जरूर, राख्यो मने रांकछे. —(२)

मारी कायानी ब्रह्मा केम ? बनावी ना मोजडी;
जईने रहत हरिने हजुर, प्रीतेथी पाये पडी. —(३)

एम तलफे दिवस रात, दिले दिलगीर रही;
आंखे आंसु वहेछे अपार, भोजन भावे नहीं. —(४)

भगवतसुतना शामे ए वात, जाणी गढपुरमां;
राख्या स्वामीने आणी स्नेह, श्रीहरिए हजुरमां. — (९)

पद ॥ १७९ ॥

॥ सच्चिदानंद स्वामीने श्रीजीना वियोगविषे ॥

(राग रामग्री)

" कारतक मासे का'नजीरे मेलीजाओमां, महाराज रुदन करे राणी राधिका; " ए राग प्रमाणे.

स्वामी सच्चिदानंदजी, जेनो स्नेह अपार;
पळ पण प्रभुविना कदी, रही शकेना लगार.
स्वामी० — (टेक)

बाळा वयथी ग्रह तजी, थया श्रीजीना संत;
श्रीजीमां दृढ स्नेह बांधियो, धन्य धन्य धीमंत.
स्वामी० — (१)

एक समे गढपुरथी, वालो करीने विचार;
धरमपुरे धर्मसुत गया, साथे संत अपार.
स्वामी० — (२)

संत सच्चिदानंदने, मूकया गढपुर मांय;
विरह वा'लाना विजोगनो, वाध्यो स्वामीने त्यांय.
स्वामी० — (३)

भूल्या स्वामी तन भानने, पड्या पृथ्वी मोझार;
हे हरि ! हे हरि ! ! उच्चरे, आंखे आंसुनी धार.
स्वामी० — (४)

खवाय नहीं मुखे अन्नने, नहीं पीए ते नीर;
वेदना हरिना वियोगनी, रोमे रोमे रुधीर.

स्वामी० — (५)

जळरे विना जेम माछलुं, तेम तरफडे प्राण;
दुःखनो दरियो रेलियो, जातां शाम सुजाण.

स्वामी० — (६)

केतुं कठण होय काळजुं, धारी शके त्यां धीर;
स्वामीनो स्नेह निहाळीने, नेणे आवियां नीर.

स्वामी० — (७)

भगवतसुत कहे स्नेहनी, मूरति समजो ते संत;
दूर जातां ते घनशामजी, उपज्यो विरह अत्यंत.

स्वामी० — (८)

पद ॥ १७६ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

संत सच्चिदानंदजी, उन्मत्तगंगाने तीर;
स्नानने अर्थे सिधाविया, स्मरता शामशरीर.

संत० — (टेक)

स्नान करीने उभा रह्या, मुखे श्रीजीनुं नाम;
प्रेमथी गंगाने पुछता, देख्या तें घनशाम.

संत० — (१)

खळखळीआ[1] तुं खळके घणो, हरख्यो हरिने शुं? जोई;
नक्की देखाड मारा नाथने, खरे कपटने खोई.

संत० — (२)

---

१ खळखळीयो–उन्मत्तगंगानो घाट–ए स्थळे श्रीहरिए अनेक जळ लीला करी छे, तेथी महाप्रसादीनुं तीर्थ छे.

बावळने वळी बोरडी, आवळ फूली अपार;
कोईरे ! देखाडो घनशामने, प्रीतम प्राण आधार.

संत० — (३)

उडतां पक्षी जोईने कहे, कहेजो जई जीवन पास;
दास तमारो दरशन विना, नाखे मुखथी निश्वास.

संत० — (४)

ओ प्रभु ! केम तजी गया, दया त्यागीने दूर;
वा'ला तमारा वियोगथी, जाशे जीव जरूर.

संत० — (५)

एम गदगद कंठे उच्चरे, आंखे आंसुनी धार;
छेक भराई आवी छातडी, करतां प्रभुने पोकार.

संत० — (६)

देखीने स्वामीना दुःखने, झूरवा लाग्यां झाड;
धरणी धीरजना धरी शकी, पीगळिया सहु पहाड.

संत० — (७)

भगवतसुत कहे श्रीहरि, दिव्य रूपे दयाळ;
आवीने दरशन आपियां, करुणा करीने कृपाळ.

संत० — (८)

पद ॥ १७७ ॥

॥ उपदेशविषे ॥

(राग जंगलो)

" जनुनी जीवोरे गोपीचंदनी, " ए रागप्रमाणे.

डडा डहापण धर दिलमां, थई आ जगमांथी उदासजी;
काळ भमे शिर उपरे, गणी ते तणो त्रासजी.

डडा० — (टेक)

धनपति मोटा शेठिया, मोटा राजकुमार;
आ अवनी उपरे रही, उठी गया अपारजी.

डडा० — (१)

आयुष्य अर्युत हजारजे, जीवता जगमांयजी;
काळे करी गया केटला, भळ्या भूमिनी मांयजी.

डडा० — (२)

छत्रपति नृपति भला, भाग्यशाळी भूपाळजी;
मजळ्यां पिंड तेनां पावके, झलाया काळ झाळजी.

डडा० — (३)

स्वप्न समान संसार छे, भोग भडका समानजी;
जाणजे विख जेवा विषयो, धन्य ते वैराग्यवानजी.

डडा० — (४)

नारी सारी गणे नागणी, जाणे धन जेवुं धूळजी;
देहमां स्नेह सजे नहीं, सरे हरी सुख मूळजी.

डडा० — (५)

मृगतृष्णा जळ भाळीने, पीवा दे कोई दोटजी;
मळे नहीं जळ ते कदी, मथे मर वरस कोटिजी.

डडा० — (६)

आकाश अँभ्र समानछे, आ तन तणुं आयुष्यजी;
तेमां मोटा मोटा करे, मनसुबा आ मनुष्यजी.

डडा० — (७)

---

१ अयुत–दश हजार. २ आकाशअभ्र–आकाशनां वादळां.

कुंभे काचो जळ विजळी, परपोटाने महाराजी;
धन जोवनने आवरदा, नहीं क्षण ठरनारजी.

इडा० — (८)

वैभव भोगमां वासना, टाळी धरजे वैरागजी;
भगवतसुत कहे श्रीहरी, थशे राजी अथागजी.

इडा० — (९)

पद ॥ १७८ ॥

(पद राग परज)

"सगु तारुं कोण साचुंरे, संसारियामा;" ए राग प्रमाणे.

जाणजे जगत जुठुंरे, जंजाळी जीव; जाणजे० — (टेक)

मोटा महीपति थया, गुणवंता पण गया;
अचळ आंहीं नही रयारे. जंजाळी जीव,

जाणजे० — (१)

कायानी मायाछे कुडी, तेने तुं मानेछे रुडी;
गांठनी गुमावी मूडीरे. जंजाळी जीव,

जाणजे० — (२)

संसारीनां सुख केवां, झांझवाना जळ जेवां;
इच्छे तुं अधिक एवांरे. जंजाळी जीव,

जाणजे० — (३)

---

१ कुंभकाचो जळ=काचा मृत्तिकाना घडामांथी पाणी जेम पलकमां निकळी जाय. तथा जेम विजळीनो झबकारो, तेमज पाणीनो परपोटो जेम क्षणवार ठरता नथी तेम धन जोवनने आवरदानी चपळ गति छे.

पाणीपर परपोटा, खरी रीतें जेवा खोटा;
एवा मनसुवा मोटारे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (४)

तृष्णा नदीमां तणाता, हता मोटा मदमाता;
गया घणा गोथां खातारे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (५)

जुठो देह जुठो गेह, जुठो संगानो सनेह;
साचो तुं मानेछे तेहरे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (६)

झाझाके दिवस डंके, मृत्यु नहीं केनेमूके;
वेळा पण नहीं चूकेरे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (७)

मेली धन माल मेडी, हाली गई तारी हेडी[१];
गया जमदूत तेडीरे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (८)

वादळीनी छाया केवी, जोतां जोतां जाय जेवी;
तननी आयुष्य तेवीरे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (९)

ममतामां रह्यो मा'ली, जमडा लई जशे झाली;
ठाले हाथे जइश खालीरे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (१०)

जीव ज्यारे उडी जाशे, कायाना शा हाल थाशे;
बहु काष्टमां बळाशेरे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (११)

१ हेडी=बरोबर वयना.

जगना पतिने जाणी, भावे तुं भजीले माणी;
सुतो केम सोड ताणीरे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (१२)
भगवतसुत साचुं कहेछे, दया आणी शीख देछे;
अमृतने तूल्य एछेरे. जंजाळी जीव,
जाणजे० — (१३)
पद ॥ १७९ ॥

॥ वचन विवेकनी गरबी ॥
(दोहरो)

वचन वडे आ विश्वमां, वडो थाय व्यवहार;
माटे सज्जन वचनने. उच्चरो करी विचार. — (१)

" सारुं सारुं रे सुरत शहेर, मुंबई अलबेली " ए रागप्रमाणे.

विनयमां नम्र विशेष, वाणी मधुर खरी;
वदीए हरि धरी हमेश; वाणी मधुर खरी. — (टेक)
वचनथकी सुख संपत्ति पामे, जामे जश विस्ताररे;
वचनथकी मनमां दुःख मटशे, आनंद थाय अपार.
वाणी० — (१)
वचनथकी सहु कारज वणसे, वसशे जनमां वेररे;
कडवां कथन कहाथी जगमां, झाझुं उपजे झेर.
वाणी० — (२)
वशीकरण विद्या वाणीमां; बोली जाणो जेहरे;
विनय वडे विवेकथी बोले धन्य धन्य जनछे तेह.
वाणी० — (३)

सारां वचन सुणी सुख उपजे, वांकां विख वखारेरे;
वचनथकी मळे मान मनुष्यमां, मुरख खाये मार.
वाणी० — (४)

वचने वगडे कारज परनुं, वचने पर उपकाररे;
छेदे छाती छेक वचनते, करडो जेम कटार.
वाणी० — (५)

कुवचन घाव कदी नवरुझे, साले सांज सवाररे;
माटे मधुर वचन मुख बोलो, पूरण धरीने प्यार.
वाणी० — (६)

मोर मधुरो स्वर उचारे, थकित घणा जन थायेरे;
श्रवणमात्रथी सुख उपजावे, अंतर ताप ऑलाय.
वाणी० — (७)

काळा रंगी कोयलडी पण, बोले मधुरा बोलरे;
मिष्ट वचन मुखमां बोल्याथी, आनंद करे अतोल.
वाणी० — (८)

मीठी वाणी मेना बोले, कुवचननो करी त्यागरे;
तेथी पाळे मेना पोपट, कोय न पाळे काग.
वाणी० — (९)

हरिरस अमृत जे वाणीमां, जुगते करी जणायरे;
ते वाणी गंगोदक सरखी, तन मन पावन थाय.
वाणी० — (१०)

घुवडतो घुघवाट करीने, काढे वचन कठोररे;
ज्यां बेसे त्यांथी उडाडे, जन सहु करीने जोर.
वाणी० — (११)

गरधव ज्यारे गान करेछे, बोले कडवा बोलरे;
बोलतणो तजी तोलज बोले, ते नरखरने तोल.
वाणी० — (१२)

जगकर्ताए आ जगमांहि, निरम्युं एक निशानरे;
हलका वेणे हलकाई मळशे, मिष्ट वचनथी मान.
वाणी० — (१३)

विवेकी जन हंस सरीखा, वचने करे विचाररे;
पयथी पाणी त्याग करीने, संग्रह करीले सार.
वाणी० — (१४)

कोमळ सारां कथन कह्याथी, मन जपजे मीठाशरे;
सारी वाणी श्रवण कर्याथी, अंतर टळे उदास.
वाणी० — (१५)

माटे सत्यवचन मुख बोलो, राखी उत्तम रीतरे;
भगवतसुत कहे सज्जनने, पूरण आणी प्रीत.
वाणी० — (१६)

पद ॥ १८० ॥

॥ श्रीजी महाराजना जन्म समयना वधामणानुं धोळ ॥

" भमरा पहेलो वधावो मारे आवियो, " ए राग प्रमाणे.

सखीरे आज आनंद वधामणां,
धर्मने घेर प्रगट्या कुमार; अक्षरपति आविया — (टेक)
जेने निगम नेति नेति कहे,
जेना महिमानो चारन पार. अक्षर पति० — (१)

धन्य भाग्य धरमदेव आ समे,
फळ्यां पूर्वनां पुण्य अपार; अक्षर पति०
माता भक्तिने पण धन्य धन्यछे,
जेना पुत्र अखिल आधार. अक्षर पति० — (२)
आज विक्रम वर्षे अढारसो,
वळी साडत्रिशानी शुभ साल; अक्षर पति०
रुडो रामनवमीनो दिन आजनो,
शोभे ऋतु वसंत रसाळ. अक्षर पति० — (३)
योग कर्णने वृश्चिक लग्नछे,
पुष्य नक्षत्रने सोमवार; अक्षर पति०
दश घडी रुडी जातां जामनी,
थया प्रगट श्रीभक्तिकुमार. अक्षर पति० — (४)
व्योमे देव वजाडे छे दुंदुभी,
नाचे अप्सराओ लई तान; अक्षर पति०
पुष्पवृष्टि करे पूरा प्रेमथी,
गाय गांधर्व हरिगुण गान. अक्षर पति० — (५)
आपे आशिषो घणी ऋषीश्वरो,
आणी अंतरमां घणुं वहाल; अक्षर पति०
घणुं जीवो घणुं सुख भोगवो,
वा'ला विश्वविहारीजी लाल. अक्षर पति० — (६)
पद ॥ १८१ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

हरख्यां मातपिता जोई पुत्रने,
जेना अंगमां तेज अपार; आनंद वधामणां० — (टेक)

शंख, चक्र, गदा, पद्म हाथमां,
कंठे हीरामोती तणा हार. आनंद० — (१)
मोर मुगट कुंडळ कानमां,
मुख शरद पुनम तणो चंद्र; आनंद०
पहेर्युं पीळुं पीतांवर प्रेमथी,
शोभे अदभुत आनंदकंद. आनंद० — (२)
एवुं रूप जोई वेउ रीझियां,
करी स्तुति थई प्रेमातुर; आनंद०
अहो ! भाग्य अहो ! भाग्य आ समे,
वसो आवाने आवाज उर. आनंद० — (३)
हशी हळवे वोल्या हरिकृष्णजी,
सुणो स्नेह धरी माततात; आनंद०
मारां जाणीने असुरे संतापियां,
हवे एनो करीश हुं घात. आनंद० — (४)
वृंदावनमां दर्शनमें आप्यां हतां,
तेनुं थवाने तमने ज्ञान; आनंद०
आप्युं दर्शन आ मूळ स्वरूपनुं,
हवे करुं छुं अंतर ध्यान. आनंद० — (५)
एम कही वाळरूप पोते बन्या,
माताए लीधा खोळामां माव; आनंद०
धर्मदेवे महोत्सव जाणीने,
दीधां दान आणी घणो भाव. आनंद० — (६)
वाळरूप प्रभु अक्षरपति,
आवे मातपिताने आनंद; आनंद०

विश्वविहारीलालना मुखने,
जुए माता चकोरी जेम चंद. आनंद० — (७)

पद ॥ १८२ ॥

॥ श्रीनरनारायणदेवनी स्तुति ॥

(पद राग धोळ)

" धर्मकुंवरहरिकृष्णनीरे, मूर्ति मारे मनमानी जोवन जोया लागछेरे; " ए रागप्रमाणे.

श्रीपुरस्वामी श्रीहरिरे,
नरनारायणदेव; वा'ला सुणो विनतीरे०
भला भरतखंड भूपछोरे,
देव करे सहु सेव. वा'ला सुणो विनतीरे० — (टेक)
बद्रिकाश्रममां वसो सदारे,
तप करो तपधाम; वा'ला सुणो०
सुख देवा निज दासनेरे,
कष्ट सहोछो तमाम. वा'ला सुणो० — (१)
प्रजा पीडाती जाणीनेरे,
धर्मथी प्रकटया धीमंत; वा'ला सुणो०
सुंदर सत्संग थापीनेरे,
उधार्या जीव अनंत. वा'ला सुणो० — (२)
श्रीपुरमां वसो सर्वदारे,
गुणिपल गरीब निवाज; वा'ला सुणो०
दीन जाणी निज दासनेरे,
स्नेह धरो शिरताज. वा'ला सुणो० — (३)

कठण थशो आम काळजेरे,
शी रीते धरिये धीर; वा'ला सुणो०
विश्वासे वळगी रह्योरे,
नित्य नित्य हे ! नरवीर. वा'ला सुणो० — (४)
करुणाळु आप कृपा वडेरे,
मुगो बने वाचाळ; वा'ला सुणो०
पांगळो परवते चढेरे,
कष्ट न रहे कोई काळ. वा'ला सुणो० — (५)
ज्यां ज्यां विजय पामुं जोईतोरे,
जाणुं ए तव प्रताप; वा'ला सुणो०
विश्वविहारीलालजीरे,
टाळजो सर्व संताप. वा'ला सुणो० — (६)
पद ॥ १८३ ॥

(दोहरो)

सुखकर श्रीपुरमां वसो, नरनारायण वीर;
पदरज वंदु प्रेमथी, धर्मधुरंधर धीर. — (१)

॥ उत्सवामृत ॥

॥ आचार्येंद्र श्रीरघुवीरजी महाराजना जन्मोत्सवनां पद ॥

(राग आशावरी) ॥ चोसर ॥

वंदु प्रगट प्रभु पुरुषोत्तम, अक्षरपति अवतारीहो;
श्रीरघुवीरजी आचारजनो, जन्म कहुं सुखकारीहो.
वंदु प्रगट० — (टेक)

संवत अष्टादश अडसठमां, शिशिर ऋतु श्रीकारहो;
फाल्गुन कृष्णपक्षनी पुनित, पंचमी मंगळवारहो.
वंदु प्रगट० — (१)

शोभित कोशळ देश अयोध्या, पासे आम्लकी[१] ग्रामहो;
त्यां वसे पांडेद्विज सरवरिया, इच्छारामजी नामहो.
वंदु प्रगट० — (२)

पत्नी तेनां विमळ वरियाळी, सति शिरोमणी सारहो;
तेथी लीधो श्रीरघुवीरजीए, अवनींमां अवतारहो.
वंदु प्रगट० — (३)

विश्वविहारीलालजी केरी, पामशे गादी पुनितहो;
एम जाणी आकाशमां उभा, अमर मळी अगणितहो.
वंदु प्रगट० — (४)

पद ॥ १८४ ॥

---

१ आम्लकी=आमळिया गाम.

(राग उपर प्रमाणे)

श्रीरघुवीरजी आचारजनो, जन्म महोत्सव जाणीहो;
देव वगाडे दुंदुभी वाजां, आनंद तनमन आणीहो.

श्रीरघुवीरजी०—(टेक)

नाचे नभमां सुरनारीका, गांधर्व मळी गुण गायहो;
पुष्पतणी वृष्टि सृष्टिमां, जोईने जन हरखायहो.

श्रीरघुवीरजी०—(१)

शीतळ मंद सुगंध भरेलो, वाय त्रिविध समीरहो;
चौद भुवनमां मंगळ वर्त्युं, जन्म्या गोपाळजी वीरहो.

श्रीरघुवीरजी०—(२)

धूम्ररहित थया होमना अग्नि, दिवस अलौकिक धारीहो;
काष्ट अने घृतहोम कर्या विण, ज्वाळा विमळ वधारीहो.

श्रीरघुवीरजी०—(३)

सज्जननां मन थयां संतोषित, अधर्मी पाम्या उत्पातहो;
विश्वविहारीलालने वहाला, ए सुत विश्वविख्यातहो.

श्रीरघुवीरजी०—(४)

पद ॥ १८९ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

पांडे इच्छारामजीने घेर, आज आनंद वधाईहो;
मानुनी पुरनी गाय मळीने, मंगळ गीत हरखाईहो.

पांडे इच्छा रामजी०—(टेक)

वाजां वागे छत्रीश रागे, ढोल भेरी शरणाईहो;
मातपिताए विप्र सरवने, दान दीधां मुद पाईहो.

पांडे इच्छा रामजी०—(१)

नाम धर्युं सुंदर रघुवीरजी, द्विजे करी संस्कारहो;
मातपिता नित्य लाड लडावे, झूलावे करी प्यारहो.

पांडे इच्छा रामजी०—(२)

शुक्ल पक्षनो चंद्र वधे जेम, बाळ वधे नित्य तेमहो;
रामचंद्र सम गुण निरखीने, सहुने उपजे प्रेमहो.

पांडे इच्छा रामजी०—(३)

पामी पिता पासे शुभ उपवीत, शीख्या वेद पुराणहो;
विश्वविहारीलालने वहाला, लाग्या चतुर सुजाणहो.

पांडे इच्छा रामजी०—(४)

पद ॥ १८६ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

भक्ति धरमसुत श्रीपुरुषोत्तम, भुवन कोटीना भूपहो;
तेणे जन उधारवा माटे, धार्युं मनुष्य स्वरूपहो.

भक्ति धरम०—(टेक)

अगणित जनने आश्रित कीधां, स्थाप्यो उद्धव पंथहो;
मंदिर करी मतिमाओ स्थापी, गुंथ्या गुणमय ग्रंथहो;

भक्ति धरम०—(१)

निज गादी लायक शुभ जाणी, रघुवीर गुणगंभीरहो;
गादी वृत्तपुरनी बेसार्या, धर्मधुरंधर धीरहो.

भक्ति धरम०—(२)

उत्तम आचारज पद पामी, कीधां उत्तम कामहो;
अगणित जीव उधार्यां फरीने, देशोदेश तमामहो.
भक्ति धरम०— (३)
भगवतसुतने लाड लडाव्यां, राखी निज संगातहो;
आ जगमां उज्ज्वल यश एनो, वधजो दिवस रातहो.
भक्ति धरम०— (४)
पद ॥ १८७ ॥

॥ पारणानुं पद ॥
(राग कहेरवा)

"सोनाना घोर झूले नंदकिशोर, प्याराने पारणे सोनानां बोर;"
ए रागप्रमाणे.

श्रीरघुवीर महागुणगंभीर;
झूले पारणिये श्रीरघुवीर. —(टेक)
हीर दोरी ग्रही घरियाळी माता;
हेते झुलावे आणी नेणामां नीर. झूले पारणिये०—(१)
मुखडुं जुए छे माता चंद्रसरीखडुं;
शोभे अधिक वळी जेनुं शरीर. झूले पारणिये०—(२)
टोपी शिरे शोभे रुडी कीनखावनी;
माळा मोतीनी कंठे राजे रुचीर. झूले पारणिये०—(३)
झळक झळक थाय झभलुं जीवननुं;
सुंथणलीमां भर्युं पचरंगी हीर. झूले पारणिये०—(४)
हसे त्यारे दिसे मुखमां दंतुडियुं;
जोतां माताजी बनी जायछे स्थिर. झूले पारणिये०—(५)

भात भातनां आगे मुकयां रमकडां;
हंस, मेनाने मोर, कोयल, कीरे. झूले पारणिये०—(६)
खोळे बेसारी माता खूब खेलावे;
पान करावे प्रेमे स्तननुं क्षीरे. झूले पारणिये०—(७)
चुंबन करीने माता छाती संग चांपे;
वारे वारे निरखे थईने अधीर. झूले पारणिये०—(८)
ज्यारे पोढे निज बाळ पारणिये;
गाय मधुर गीत माता मंदिर. झूले पारणिये०—(९)
विश्वविहारीने वा'लो अधिक छे;
भरशे धरम धुर जाणी महाधीर. झूले पारणिये०—(१०)

पद ॥ १८८ ॥

---

१ कीर=पोपट. २ क्षीर=दूध.

॥ श्रीगणपतिना उत्सवनां कीर्त्तन ॥

(राग आशावरी)

आज महोत्सव गणपतिजीनो, आनंद उत्सव थायहो;
उमयाजीना पुत्र अनूपम, प्रेम सहित पूजायहो· — (टेक)
भाद्र शुक्ल चतुर्थी तणो दिन, विश्वमां मंगळकारीहो;
व्रत करी पूजे विघ्नविनाशक, नियम धरी नरनारीहो.
आज० — (१)
आसन पाद्य अर्घ्य आपीने, पंचामृते नवरावेहो;
शुद्धोदकथी स्नान करावी, विविध वस्त्र धरावेहो.
आज० — (२)
चंदन धरची हार पहेरावे, पूजे अक्षतथी प्रीतेहो;
धूप दीप नैवेद्य धरीने, जळ पाये शुभ रीतेहो.
आज० — (३)

पूजे गणपतिने परमाणे, सिद्धि बुद्धि बेउ नारीहो;
लाभ, लक्ष्मी लक्ष घरीने, पूजे प्रेम वधारीहो.
आज० — (४)

आरती करीने स्तवन उचारे, प्रेमे प्रदक्षिणा थायहो;
दंडवत करतां दुरित नाशे, मोटोछे महिमायहो.
आज० — (५)

मंगळ करे अमंगळनुं छे, पनी एवी टेवहो;
अवळानुं सवळुं करी आपे, एवो दुंदळ देवहो.
आज० — (६)

रघुवीरसुत सुत कहेछे जे नर, गजमुख सन्मुख थाशेहो;
परणमां पूजा करवाथी, विघन विमुख जणाशेहो.
आज० — (७)
पद ॥ १८९ ॥

॥ आरती ॥

जयदेव जयदेव, जय गणपति प्यारा; (२)
जय जय विघ्नविनायक, सुखदायक सारा.
जयदेव जयदेव० — (टेक)

जय जय शंभुकुमार, शोक सहु हरता; (२)
आप विशेष विचक्षण, रक्षणना करता.
जयदेव० — (१)

गौरीपुत्र गणेश. वंदु कर जोडी, (२)
छो शरणागत पाळक, नांखो दुःख त्रोडी.
जयदेव० —(२)

उज्ज्वळछे एकदंत, अति उत्तम शोभे; (२)
वस्त्राभुषण अंगे, जोई जनमन लोभे.
जयदेव० — (३)

लचपचता लाडुनुं, भोजन बहु भावे; (२)
ज्यां जई आप विराजो, संकट नहीं आवे.
जयदेव० — (४)

सिद्धि बुद्धि-तमारी, शुभ पत्नीसंगे; (२)
शुभ कामे विचरोछो, अति उर उछरंगे.
जयदेव० — (५)

सुरनर मुनिवर सरवे, सेवेछे तमने; (२)
मंगळकारी मूरति, आपो सुख अमने.
जयदेव० — (६)

जय संकटहर सुखकर, अरजी उर धरजो; (२)
विश्वविहारी केरो अभ्युदय करजो;
जयदेव० — (७)

पद ॥ १९० ॥

॥ उद्धवपंथनां सर्वधामना मुख्य देवनुं स्मरण ॥

(राग कल्याण)

"नटवर नंदलाल रूप देखीके लोभानी," "देखीके लोभानी रंग छेलडो गुमानी; नटवर०" ए रागप्रमाणे.

वंदु उद्धव पंथ धाम, देवने संभारी;
देवने संभारी, नाखुं तन मन धन वारी.
वंदु उद्धव० — (टेक)

प्रथम वंदु मुख्य धाम, वृत्तालय जेनुं नाम;
लक्ष्मीपति मुख्य देव, विश्व मंगळकारी.
वंदु उद्धव० —(१)

भुवन कोटी तणा भूप, श्रीहरिकृष्णजी अनूप;
धर्मभक्ति वासुदेव, वृंदावनविहारी.
वंदु उद्धव — (२)

राजे श्रीरणछोडराय, जोई जोई आनंद थाय;
दर्शनथी पाप जाय, एवा ए अघहारी.
वंदु उद्धव० —(३)

वंदु धाम दुरगपूर, धारुं गोपीनाथ उर;
राधाजी साथे जरूर, सुंदर सुखकारी.
वंदु उद्धव० —(४)

जीर्णनगर करुं सेव, राजे राधारमण देव;
माणावदर वाळमुकुंद, छवी छटा भारी.
वंदु उद्धव० — (५)

ऊनामां शोभे अनूप, श्रीहरिकृष्णजी स्वरूप;
कोटी भुवन भूप जेह, अधिक उपकारी.
वंदु उद्धव० — (६)

गोंडळमां सुखधाम, धर्मभक्ति घनश्याम;
धोळेरामां मदनमोहन, मनोहर मोरारी.
वंदु उद्धव० — (७)

---

१ श्रीलक्ष्मीनारायणदेव. २ जीर्णनगर—जुनागढ.

श्रीहरिकृष्णजी दयाळ, राजे स्तंभपुर रसाळ;
वटपुरे श्रीपति छबी, विश्वथकी न्यारी.

वंदु उद्धव०— (८)

हलधर हरिकृष्ण नाम, राजे भृगुपूर धाम;
धर्मभक्ति रेवतीजी, ओपे आनंदकारी.

वंदु उद्धव०— (९)

नारायणमुनि आप, सुरत विषे निष्पाप;
मुंबईमां गुणवंत, गौलोकविहारी.

वंदु उद्धव०— (१०)

श्रीपति बुरानपुर, हरिकृष्णजी हजुर;
विश्वमां प्रताप जेनो, विमळ विजयकारी.

वंदु उद्धव०— (११)

उत्तम सहु धाम एह, पाठ करे प्राणी जेह;
तेना उपर रीझे सदा, विश्वना विहारी.

वंदु उद्धव०— (१२)

पद ॥ १९१ ॥

(राग कल्याण)

"मेरो मन हर लीनो राजा रणछोड;"
आसपास रत्नागर सागर, गोमती करत कीलोल." ए रागप्रमाणे.

श्रीनगर राजे सदा; श्रीनरवीर. श्रीनगर०— (टेक)
भुज विषे नरवीर विराजे; सुंदर शाम शरीर.

श्रीनगर०— (१)

मांडवीमां राधाकृष्ण जुगल छबी; जोतां जनरहे स्थिर.

श्रीनगर०— (२)

मूळीमां श्रीकृष्णराधाजी; हरिकृष्ण हरे पीर.

श्रीनगर०— (३)

कृष्णराधाजी राजे कराची; धर्मतनुज महाधीर.

श्रीनगर०— (४)

चराढवे रैाधाधव श्रीजी; आपे सुख अचीर.

श्रीनगर०— (५)

कृष्ण अने बळदेव जेतलपूर; रेवति राजे रुचीर.

श्रीनगर०— (६)

धर्मदेव भक्तिसिद्धपुरमां; निजसुत गुणगंभीर.

श्रीनगर०— (७)

विश्वविहारीलालने स्मरतां; अंतर टळे तिमिर.

श्रीनगर०— (८)

पद ॥ १९२ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

वारे वारे वंदु हुं तो; प्रगटनां धाम. वारेवारे०—(टेक)

शारद शेष जेनुं जाणे न हारद; ते मळ्या पूरणकाम.

वारेवारे०— (१)

छपैयामां राजे कुंजविहारी; राधाजीने घनशाम.

वारेवारे०— (२)

---

१ राधाधव–राधिकाजीने धव–स्वामी श्रीकृष्ण.

ईडरमां हरिकृष्ण विराजे; श्रीगोपीनाथ सुखधाम.

वारेवारे० — (३)

धर्मभक्ति हरिकृष्ण परांतीज; जे जन मन आराम.

वारेवारे० — (४)

श्रीहरिकृष्ण वंदु माणसामां; राधाकृष्ण शुभनाम.

वारेवारे० — (५)

धोळकामा जोई मोरली मनोहर; प्रेमथी करुं प्रणाम.

वारेवारे० — (६)

आ सौ देवनां धाम संभारी; गाशे जे हरिगुणग्राम.

वारेवारे० — (७)

विश्वविहारीलालजी तेनां; हरशे दुःख तमाम.

वारेवारे० — (८)

पद ॥ १९३ ॥

॥ उत्सवनी आरती ॥

(राग सिंहानो कनडो)

आरती धर्मकिशोरकी कीजे;
भावथी लांच अलौकिक लीजे. आरती० — (टेक)

कंचन थाळी कपूरनी वाटी;
ओवाळु रसियाजी रीझे. आरती० — (१)

धूप दीप नैवेद्य प्रभुने;
दिल उत्साह धरीने दीजे. आरती० — (२)

प्रार्थनाने प्रदक्षिणा करीए;
दंडवतथी सहु दुःख दळिजे. आरती० — (३)
नखशिख मूरति निरखी हरखी;
प्रभुथी प्रेम सुधारस पीजे. आरती० — (४)
दश अवतार तणा अवतारी;
तेनी चरण रज शिश धरीजे. आरती० — (५)
अक्षरधामी प्रभु बहु नामी;
तेना दासना दास बनीजे. आरती० — (६)
लक्ष्मीवर राधावर श्रीजी;
विमळ भाव सहित वरीजे. आरती० — (७)
विश्वविहारीलालजी अमने;
दुःखहारी दर्शन नित्य दीजे. आरती० — (८)

पद ॥ १९४ ॥

॥ अथ चारुत्तर वर्णन ॥
अने वृत्तालय माहात्म्य
(हरिगीत छंद)

गुणवंत शुभ गुजरातमां, चारु चरोत्तर देशछे,
ज्यां विविध भातितणां विनोदक, वृक्ष सघन विशेषछे;
अगणित अंब तरु अनामत, जंबूतरु रळियामणा,
सुकदंब केसु केतकी, तरु जातमां नमळे मणा. —(१)
सीताफळी ने जामफळी, कदळीफळी सुलळी रही,
खरसाणी अरणी पीडा हरणी, तरु तणी गणती नहि;

फळ पुष्पना भारे करी, ज्यां झाड वहु झूकी रह्यां,
जाणे झुताप निवारवा, शोभित शिर छत्रो थयां. —(२)
तरु उपर घणी जाति तणी, फेली रही ज्यां वेलियो,
सुगंधमां थई अंधने, भमरा करे त्यां केळियो;
मधूमालतीने मल्लिकानी, लताओ लटकी रहे,
शुं? सुमन हरि शिरे वधावा, ज्ञान निज मनमाग्रहे. —(३)
स्वर शुद्ध मोर करे मनोहर, चकलियो चित्तने हरे,
शुक सारिकाने कोकिलाओ, मधुरस्वर मुखओचरे;
स्वकळा चडावीने कळोधर, नृत्य ज्यां नितनितकरे,
शुं? नृतकनो अवतार धरी, हरिने रीझावा विचरे, —(४)
ज्यां वापी कूप तळावमांहि, अखूट जळ निरमळ भर्यां,
हरिने रीझावा घरणीमां, जळहोजशुं? विधिये धर्यां;
रळियामणोने रसाळ देश, विशाळ विमळ विशेषछे
शुं? रमापतिने रमण करवा,वाग निरम्यो वेशछे. —(५)
उत्तम अशोक तरु वळी, ज्यां लोक अमित अशोकछे,
शुं? शोक मोह रहितए, गोविंदनो गोलोकछे;
आ विश्वनी रचना विविध, एदेशमां आवी वसे,
चतुराईथी चतुरौननने हरी सारुं शुं निरम्यो हशे? —(६)
एवा सुउत्तम देशमां, वरताल गाम सुनामछे,
शोभा सकळ आविश्वनी, त्यां वसी आवी तमामछे;
गोलोक अक्षरधाम आदि, अनूप धाम अनेकछे,
पण विश्वमां वरताल जेवुं, धाम आजे एकछे. —(७)

---

१ कळाधर=मोर. २ चतुरानन=ब्रह्मदेव.

ज्यां तीर्थमां सर्वोपरि, गुणवंत राजे गोमती,
आंवा तणी तीरे तैतीछे, नीर निर्मळतो अति;
वायु वडे जळना तरंगो, उछळी छलकायछे,
शुं? पापीओनां पाप, एरीते करी धोवायछे. —(८)
जळजंतुओ मरनार जळमां, स्वर्गमां ते संचरे,
तो स्नान ना करनार जन, नहीं पापथी शुं? उद्धरे;
अवतारना अवतारी एना, जळविषे नाह्या वहु,
तेथीज महीमा तेहनो; अदभूत अवनीमां लहु. — (९)
ते पुरमां मंदिर तो रमणिय, सरस रचावीने
लक्ष्मीपति पधराविया, शुभ लक्ष उरमां लावीने;
ए देवनो महिमा घणो, आविश्वमां व्यापी रह्यो,
सतसंगी जीवन ग्रंथमां, विशेप वर्णवीने कह्यो. — (१०)

पद ॥ १९९ ॥

॥ कुसंगनिषेध विषे ॥

(उपजाति छंद)

कुसंगथी कष्ट अनेक थाय,
बुद्धि तथा ज्ञान जरूर जाय;
ते भांग्य पीए जन जेम कोई,
आवे पछी अक्कल निज खोई. — (१)
कुसंगनो रंग चडेज जेने
सुबोध लागे नहीं लेश तेने;

---

१ तती=पंक्ति.

ते काळींतो कामळी एज जेम,
चढे कसुंबो कदीए न तेम — (२)
पेसे जई काजळ कोटडीमां;
केशे नहीं डाघ अडे घडीमां;
तेतो कहो केम कदी मनाय,
कुसंगनो डाघ अडीज जाय. — (३)
कुसंगथी एकलशृंगी आदि,
कुसंगथी भर्त्त थया प्रमादी;
डाह्या हता भीष्म पिता घणाय,
मार्या प्रभुने पण बाण त्यांय. — (४)
जो खाय जै झेर कूवे पडेछे,
तो एक फेरो मरवुं पडेछे;
कुसंगतितो जन जे करेछे,
फेरा घणा आ भवमां फरेछे. — (५)
भलो भलो पावकमां प्रवेश,
भलो भलो सर्प तणोजडंश;
शत्रु करे नाश कदापि अंग,
तथापि भुंडो सउथी कुसंग. — (६)
कुसंगथी कोटी कलंक लागे,
कलि तणुं जोर जरूर जागे;
कुंसगनी संगत जो कराय,
तो पुण्य संचित समग्र जाय. — (७)
कुकर्मने क्रूर थई करेछे,
कुधर्मने शर्म तजी धरेछे;

कुकर्मीनो संग सदैव जेने
कहेछे कुसंगी सउ तेथी तेने. — (८)
माटे गुणीए मनमां धरीने,
सत्संग सारो शुभ आदरीने;
तेनो वळी आश्रय श्रेष्ठ लेवो,
कुसंगने दूरथी त्यागी देवो. — (९)

पद ॥ १९६ ॥

॥ प्रेमी हरिजननुं ईश्वरभक्तिमां केवुं चित्त रहेछे तेविषे ॥

(छपय छंद)

सुणतां हरिगुण गान, हरिजननुं मन हरखे,
भूले शरीरनुं भान, हृदयमां नाथने निरखे;
रोमरांजी खडी थाय, गिरा गद गद वनी जाय,
मिथ्या भौतिक पिंड, अने ब्रह्मांड जणाय;
तदाकार हरिमां वने, प्रेम मगनमांहि सदा,
धन्य धन्य एवा हरि भक्तने, धन्यजननी एवा पुत्रदा. (१)
सुण्युं साचुं तेह, स्वप्नमां पण नहीं विसरे,
निरख्युं नक्की तेह, हृदयथी कदीन निसरे;
चाख्यो साचो स्वाद, अन्य पर प्रीति न लागे,

---

१ रांजी=पंक्ति. २ गिरा=वाणि. ३ धन्यजननी—एवा प्रभु भक्तयुक्त पुत्रने जन्म देनार मातुश्रीने पण धन्यछे.

अनुभव्युं ए सत्य, अवर पर भ्रांत न जागे;
तेम हरिजन हरिरसमां सदा, भली रीते भीजायछे.
पछी कोटी कष्ट पडवा थकी, भण्युं नहीं भूलायछे. (२)

पद ॥ १९७ ॥

॥ विष्णुना षोडशोपचार पूजनविधि ॥

(दोहरो)

आवाहन आसन अने, पाद्य अर्घ्य सुखधाम;
आचमनने स्नानथी, रीझे श्रीघनशाम. — (१)
वस्त्र अने उपवीतते, पहेरावो करी प्रीत;
चंदन चरचो अंगमां, पुष्पहार शुभरीत. — (२)
धूप दीप नैवेद्यने, मुखवास श्रीकार;
प्रदक्षिणाने प्रार्थना, ए षोडशउपचार. — (३)

पद ॥ १९८ ॥

॥ श्री वरतालधामना महात्मविषे ॥

(राग जंगलो ठुमरी)

" जाओ जाओ छबीला छेलरे, मोरी रसिया गेल न रोको' "
ए राग प्रमाणे.

नमी नमी प्रभुने बहु वाररे;
बोल्या राम प्रतापजी बंधु. नमी नमी. — (टेक)

आप स्वधाम विराजशो ज्यारे;
केनो अमारे आधाररे. बोल्या० — (१)
कृष्ण रूपे थई कर्यो कृपाळु;
जादव कुळ संहाररे. बोल्या० — (२)
दासने सुख देवा सदा रह्या नहीं;
धर्या अनेक अवताररे. बोल्या० — (३)
आसमे पण आप एवुं धारोछो;
अमे पछी निराधाररे. बोल्या० — (४)
अन्य समे आश्रित थोडा हशे;
आसमे अपरंपाररे. बोल्या० — (५)
आप विजोगे प्राणने तजशुं
करी करीने पोकाररे. बोल्या० — (६)
अक्षरपति स्वयंछो अवतारी;
धीमंत धर्मकुमाररे. बोल्या० — (७)
निर्दय थावुं एम नाथ घटे नहीं;
तमेछो जगदाधाररे. बोल्या० — (८)
भगवतसुत कहे वंधु वचन सुणी;
बोल्या प्रभु धरी प्याररे. बोल्या० — (९)

पद ॥ १९९ ॥

(राग उपर प्रमाणे)

बोल्या बोल्या श्रीजी महाराजरे;
सुणो रामप्रतापजी भाई. बोल्या० — (टेक)

अंतर दुःख तमे जरी न धरशो;
उत्तम कहुं वात आजरे. सुणो० — (१)
सत्संगमां सदा काळ वसुं छुं;
करवा जननां काजरे. सुणो० — (२)
देव आचार्यने संत विपेछुं;
शास्त्र विषे तो सदाजरे. सुणो० — (३)
पण एक वात कहुं ते विचारो;
जेमां छे सुखनो समाजरे. सुणो० — (४)
वरतालमां हरिकृष्ण ए मारुं;
दिव्य स्वरूप हरे दाझरे. सुणो० — (५)
तेनुं दर्शन वे समैये तो करजो;
पूरीश कोड घणाजरे.. सुणो० — (६)
वृत्तपुरी मारुं अक्षर पुरछे;
जाणो हे गुण जहाजरे! सुणो० — (७)
भगवतसुत कहे श्रीजी वचनते;
शिरे धर्युं शिरताजरे. सुणो० — (८)
पद ॥ २०० ॥

(राग उपर प्रमाणे)

मोटो मोटो घणो महिमायरे;
आज श्री वरतालपुरीनो. मोटो मोटो० — (टेक)
सात पुरी चार धाम थकीए;
उत्तम अधिक गणायरें. आज० — (१)

ज्यां रहीने लखी शिक्षानी पत्री;
प्रेमथी जेह पळायरे. आज० — (२)
बे आचारजने गादी आपी,
शोभाडवा संप्रदायरे. आज० — (३)
गादीनुं धाम कर्युं अति गुणियल,
शेषादिक गुण गायरे. आज० — (४)
श्रीलक्ष्मीनारायण स्थाप्यां;
जे सुखकारी सदायरे. आज० — (५)
गोमती आदिक तीर्थने छापथी;
सर्वोपरि समजायरे. आज० — (६)
अनेक उत्सव कर्या ए पुरमां;
धरी हरी नरकायरे. आज० — (७)
धाम अनेकछे ईश्वरनां पण;
आतो अदभुत जणायरे. आज० — (८)
विश्वविहारीजीलाल अमारुं;
करो मंगळ सुररायरे. आज० — (९)

पद ॥ २०१ ॥

(दोहरो)

धन्य धन्य श्री वरतालने, धन्य लक्ष्मीपति देव;
अक्षर मुक्त त्रिकाळ ज्यां, सदा करेछे सेव. — (१)

(मालिनीछंद)

प्रगट हरि सदाछे, आज सत्संगमांहि,
अवर मत विषेतो, एवुं दीसे न क्यांहि

अगणित सुख आप्यां, मुजने आज स्वामी,
विपत्ति सहु विराम्यो, श्रीजीनुं शर्ण पामी. — (१)

पद ॥ २०२ ॥

॥ श्रीजीमहाराजनी स्तुतिविषे ॥

(पद राग गरबी झड़झमकनी)

"चाल वहेली अलबेली प्यारी राधे." ए राग प्रमाणे.

धर्मकुंवर घनशाम बहु नामी
चंचळ चित्त ठरे चरण शरण पामी पामी;
धर्मकुंवर० — (टेक)

धरे ध्यान ते महंत संत चित्ते,
गाय गीत नित्य नित्य पूरण प्रीते,
वंदे चरण प्रेम आणी शुभ रीते;
वंदे चरण वंदे चरण सुख करण,
शाम चरण धरणी धरण तणुं शरण,
ठाम ठरण जन्म मरण दुःख हरण,
गरुड गामी गामी. धर्मकुंवर० — (१)
रह्या पिंडने ब्रह्मांड विषे व्यापी,
ए अखंड विभु प्रचंड छे प्रतापी,
पूरण काम गुण शके कोण मापी;
पूरण काम पूरण काम श्रीघनशाम,
ठरण ठाम सुख धाम रटे नाम,
संत आम आठु जाम अक्षर धाम,
तणा धामी धामी. धर्मकुंवर० — (२)

दीनबंधु दयासिंधु भतिपाळ,
करे कष्ट घणां नष्ट ए कृपाळ,
मुज इष्ट छे वरिष्ठ[1] भक्ति वाळ;
मुज इष्ट मुज इष्ट छे वरिष्ट,
दया दृष्ट कठण कष्ट करे नष्ट,
जीव भ्रष्ट तारे स्पष्ट सिद्धि अष्ट,
तणा स्वामी स्वामी. धर्मकुंवर० — (३)
रिद्धि सिद्धिने स्मृद्धि वृद्धि कारी,
धरे धूर्जटी[2] अखंड ध्यान धारी,
अति पवित्र छे चरित्र सुखकारी;
अति पवित्र अति पवित्र छे चरित्र,
परम मित्र गति विचित्र जगत जंत्र,
करण तंत्र ए स्वतंत्र छे सर्वत्र,
अंतर जामी जामी. धर्मकुंवर० — (४)
इंद्र चंद्रने मुनींद्र उर साधे,
योगींद्रने फणींद्र ए आराधे,
प्रीतम प्राण सेवी स्नेह घणो वाधे;
प्रीतम प्राण प्रीतम प्राण छे सुजाण,
सुखनी खाण भूतळ भाण, भव मे'राण,
विमळ वा'ण शुं वखाण करुं अजाण,
नथी खामी खामी. धर्मकुंवर० — (५)
जेनी दृष्टिए ब्रह्मांड इंड डोले,
प्रलय काळे सधुं जगत सिंधु बोळे,
धरणी धणणे चडे विश्व चगडोळे;

१ वरिष्ठ—श्रेष्ठ. २ धूर्जटी—सदाशिव.

धरणी धणण धरणी धणण मेरु भणण,
समीर सणण खलक खणण मेघ घणण,
झरे झणण ठाठ ठणण, छोळ्युं छणण,
करण स्वामी स्वामी. धर्मकुंवर० — (६)

सदा धर्म वर्म[1] पर्म कर्म कारी,
दीनानाथछे अनाथ हाथ धारीं,
प्रतिपाळ विमळ विश्वनांविहारी;
प्रतिपाळ प्रतिपाळ भक्तिवाळ,
धी[2] विशाळ अति कराळ, काळ झाळ
धी शंभाळ सदा काळ ले कृपाळ,
विपैत वामी वामी.[3] धर्मकुंवर० — (७)

पद ॥ २०३ ॥

॥ उपदेशविषे ॥

(सिंहावलोकन सवैया)

करवा शुभ काम सुहाम धरो,
विचरो पथ उत्तम सुधरवा,
धरवा उर धर्म अखंड तमे,
करो साधन आ भवने तरवा;

---

१ वर्म—बखतर. २ धी—बुद्धी. ३ विपत वामी—विपत्ति नाश पामी.

तरवार समान महान जुओ,
शुभ ज्ञान धरो कुमति हरवा,
हर वात विषे हरि नाम जपो,
शिर भार भरो नित्य शुं करवा ? — (१)
बळवान बनी दृढधर्म धरो,
हर रोज हरिगुण सांभळवा,
भळवा महामुक्तनी पंगतमां,
दुरगुण प्रचंड पूरा पळवा;
पळवार रहो नहीं भक्ति विना,
महा प्रेम वडे प्रभुने मळवा,
मळ वाणी तजी हरि नित्य भजो,
उर पाप अमाप बधां बळवा. — (२)

पद ॥ २०४ ॥

॥ चित्रकाव्यप्रकरणम् ॥

(दोहरो)

मयाराम भट्टने कह्युं, श्रीहरिए एकवार;
आशुभ काम करो जई, शीघ्र थई तैयार. (१)

त्यारे मयारामभट्ट बोल्या के:—.

सर्वतोभद्र (अनुष्टुप्छंद) श्लोक.

जराहाम महाराज, राखशुंज जशुं खरा;
हाछ महा हाम सुहा, मज हाम महाजम. (१)

पद ॥ २०५ ॥

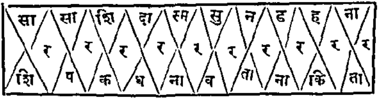
ज	रा	हा	म	म	हा	रा	ज
रा	ख	शुं	ज	ज	शुं	ख	रा
हा	सु	म	हा	हा	म	सु	हा
म	ज	हा	म	म	हा	ज	म
म	ज	हा	म	म	हा	ज	म
हा	सु	म	हा	हा	म	सु	हा
रा	ख	शुं	ज	ज	शुं	ख	रा
ज	रा	हा	म	म	हा	रा	ज

॥ गोमूत्रिकाचित्र प्रबंध ॥

उपदेश विषे (दोहरो)

सार-सार शिरदार स्मर, नर डर हर नार;
शिर पर कर धर नार वर, तार नार किरतार. —(१)

पद ॥ २०६ ॥

॥ दर्पण प्रबंध ॥

॥ वृक्षप्रबंध ॥

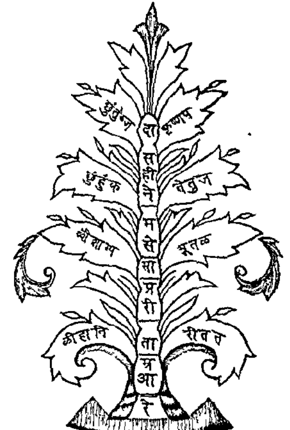
(उपजातिछंद)

जे वृक्षवेली कदीं होय बाग, के पत्रपुष्पो फळभूमिभाग;
आवेप्रभुना उपयोगमांय, तेनुं वडु भाग्य अहो गणाय. (१)

एक प्रसादाना आम्रवृक्ष प्रत्ये कोई कविए करेली उक्ति—

(उपजातिछंद)

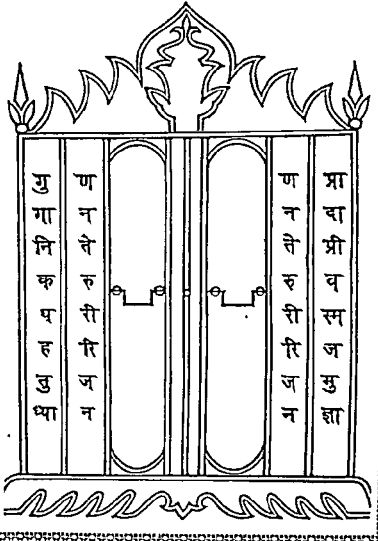
रे ! आम्र तारी तरुता निहाळी,
तारी प्रभा भूतळ भाग्यशाळी
भासे मने ते तुजने कहुंछुं,
नेहि सदा कृष्णपदाब्ज तुं छुं (२) पद ॥ २०७ ॥

॥ कपाट प्रवंध ॥

(दोहरो)

गुणगान निते करु, धरी हरि तुज ध्यान;
प्राणदान भीते वरु, स्मरी जरी मुजज्ञान. (१) पद ॥२०८॥

॥ अश्वगति प्रबंध ॥

गु १	ण १८	गा ३	न २०	नि ५	ते २२	क ७	रु २४
घ ९	री २६	ह ११	रि २८	तु १३	ज ३०	ध्या १५	न ३२
प्रा १७	ण २	दा १९	न ४	प्री २१	ते ६	व २३	रु ८
स्म २५	री १०	ज २७	रि १२	सु २९	ज १४	ज्ञा ३१	न १६

(द्विअर्थी दोहरो)

जन्म्या कोशळ देशमां, द्वि जातिमांहि] सुधीर;
विदेश गत वधु भ्रात सुत, वंदु श्री रघुवीर. — (१)

पद ॥ २०९ ॥

टीका—श्री रामचंद्रजी उत्तर कोशळ देशमां अयोध्यानगरीने विषे द्विजाति एटले क्षत्रिय जातिमां जन्म लेता हवा, अने विदेशमां एटले प्रदेशमां गोदावरी गंगाने तीरे, शीताजी तथा लक्ष्मणजी साथे निवास कर्यो. एवा श्रीरामचंद्रजीने हुं नमस्कार करुंछुं.

बीजो अर्थ—श्रीहरिना पुत्र रघुवीरजी महाराज आंनलिया गाममा, जे अयोध्यानजीक छे ते गाममां जन्म लईने पोताना कुटुंबसहित आदेशमां आवता हवा, एवा श्रीरघुवीरजी महाराजने नमस्कार करुंछुं.

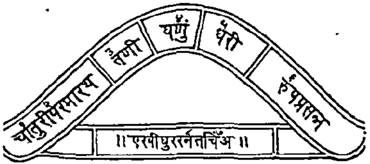
॥ ધનુષપ્રબંધ ॥

(ત્રિપાદે ચતુષ્પાદયુક્ત)

(દોહરો)

ચાતુરી પરમારથ તણી, ઘણું ધરી રૂપ પ્રસન્ન;
અચિંત નર રઘુવીરએ, (ચાપ તણું ધરુ ચિંન) —(૧)

પદ ॥ ૨૧૦ ॥

॥ શિખરપ્રબંધ ॥

(હરિગીત છંદ)

સરવે અસલ કૃત ધીર જન મળી, ઠીક ખરાં શિખરો હશે;
જુથ શિર મુગટ સમ આજણાશે,
(શિખરં સરસ અધિક થશે.) — (૧)પદ ॥ ૨૧૧ ॥

| સ |
ર	વે	અ
સ	લ	કૃ	ત	ધી
ર	જ	ન	મ	ળી	ઠી	ક
ખ	રા	શિ	ખ	રો	હ	શે	જુ	થ
શિ	ર	મુ	ગ	ટ	સ	મ	આ	જ	ણા	શે

॥ श्रीहरि अयोध्याथी वर्णिने वेषे वनमां विचर्या पछी श्रीहरिना जेष्टबंधु राम प्रतापजी महाराजनां पत्नी सुवासिनि बाईनो विलाप ॥

॥ वैताळिय छंद ॥

सुणजो विनती दया करी, मुजें स्वामी लघु भ्रात हे! हरि;
तजीने अमने गया तमे, न घटे नाथजी आवुं आसमे. १
उर आश अधिक तो हती, प्रभु जाणे सुख आपशे अति;
तजी बाळपणे गया अरे, मुज आंखे थकी आंसुडां खरे. २
तजीछे हरि पाव मोजडी, तजी चाल्याजरीआनीझुलडी;
जळझारी अहीं पडी रही, वननी वाट हशे तमे ग्रही. ३
हरि आप सखा अहीं सहु, दुःख पामे तम विण शुं? कहुं;
घरमां मुजने नहीं गमे, मुज स्वामी प्रभु खोळवा भमे. ४
जोईने घनशाम मूरती, उरमां हुं सुख पामती अती;
निरखी मुखचंद्र आपनुं, टळतुं, दुःख त्रिविधतापनुं. ५
कही भाभी समीप आवता, लई खावुं खुब खुशी तो थता;
समरु हरि मुख वेणने, समरु नेह भरेल नेणने. ६
पळ जुग समान जायछे, उरमां कष्ट अपार थायछे;
वनी छेक कठीन छातडी, नहीं तो फाटी न केम आ घडी. ७
रजनी दिन झुरती रहुं, अबळा हुं दुःख केटलुं सहुं;
विधिए करी होत वादळी, तव शीरे प्रभु रहेत हुं मळी. ८
मुजथी सद्भागी गुटको, रही अंगे तवसंगमां टक्यो;
विधि तुं अति ठोठरे ठर्यो, प्रभुनो केम विजोग तें कर्यो. ९

१ मुज स्वामी–मारा स्वामीथी नहानाभाई श्रीहरि–दीयरजी.

दुःख आ कहु क्यां अरे जई, क्यम जाशे अति वेदना सही;
करुणा करुणाळुरे करी, हरखी घेर पधारिये हरि. १०
जनवत्सळ छो सदा तमे, सुध ल्योछो जननी समे समे;
उरमां धरीने वहालजी, वळजो विश्वविहारीलालजी. ११

पद ॥ २१२ ॥

॥ हिंसा निषेधविषे ॥

(राग रामश्री)

"भूलीभमेछे भामनी" ए रागप्रमाणे.

सज्जन सांभळो स्नेहथी, सतशास्त्रनो सार;
धर्म अहिंसा सर्वोपरी, करे वेद उचार.

सज्जन० — (१)

मन कर्म वचन वडे करी, द्रोह प्राणीनो थाय;
एनुं हिंसा एवुं नामछे महामुनिवर गाय.

सज्जन० — (२)

जुओ आ सृष्टी रुडी रची, जुजवा जीवने देह;
ईश्वरदत्त सुखे करी, माने आनंद तेह.

सज्जन० — (३)

तेमां विघन जन जे करे, आपी प्राणीने दुःख;
ए अपराधी प्रभु तणो, महामूढ विमुख.

सज्जन० — (४)

जेवी रीते नीज अंगमां, थाय कष्ट अपार;
तेमज अन्य प्राणीविषे, करवो शुद्ध विचार.

सज्जन० — (५)

पोत पोताना शरीरने, जाळवो सदा जेम;
भगवतसुत साचुं कहे, इच्छो सर्वनुं क्षेम.

सज्जन० — (६)

पद ॥ २१३ ॥

॥ व्रजचंद्रने चंद्रमानुं साथे वर्णन ॥

" जुओ नटवरवसंत थेई थेई नाची रह्यो, " ए राग प्रमाणे.

जुओ शरद पूनम शशी शोभी रह्यो,
शोभा रह्यो जग शोभावी रह्यो. जुओ शरद०— (टेक)
पूर्व दिशामां पेखतां, प्रसर्यो दिसे प्रकाश;
आस पास नक्षत्रमां, केवो करे विलास.
जाणे व्रजचंद्र चंद्र, भूमि आकाशमां,
एक बीजानो गुण अंगमां ग्रह्यो. जुओ शरद०—(१)
अढारभार वनस्पति, पोषे पूरणचंद्र;
अखिल जगतना जीवने, जीवाडे सुखकंद.
व्रजवनितानी साथमां अलबेलोरे,
रमे रंगभर सुंदर रास छेलछबीलोरे. जुओ शरद०—(२)
जोई चंद्रना किरणने, पोरणी घणी फूलाय;
तेमज श्रीव्रजचंद्रने, हरिजन जोई हरखाय.
नेत्र चकोर निरखे अति नेहमां,
तेथी शुं ? जग उपहास सह्यो. जुओ शरद०—(३)
मृगनेणी वेणी विमळ, सुख देणी व्रजनार;
चित्त हरण चंचळ चतुर, प्रभुसंग पूरण प्यार.

एवां जनने सुखियां कर्यां सुखकारीरे,
अति उपकारी अखिलेश विश्वविहारीरे.
जुओ शरद० — (४)

पद ॥ २१४ ॥

॥ श्रीकृष्ण नारायणविषे ॥

(राग छंद भैरवी)

"सननन साहे सावरिया शाम, प्यारे प्यारे नेनावे वारीवारी जाऊं साहे." ए राग प्रमाणे.

तननन, लेछे त्रिकमजी तान,
नाचे श्रीनटवर ताता थेई ताता थेई;
लेछे त्रिकमजी तान. तननन० — (टेक)
गोपीजन संगे अंग उमंगे,
कुंजगलीमां कृपाळु कहान;
ठमक, ठमक, पद धरे धरणीमां,
गायछे गुणियल थई गुलतान.
नाचे श्रीनटवर ताता थेई ताता थेई; लेछे० — (१)
वंशी वगाडे मोह पमाडे;
ताळ स्वरमां पाडे मान;
सुणीवंशी रवि शशी रथ अटक्या,
छूटी गयुं शिवजीनुं ध्यान. नाचे श्रीनटवर० — (२)
राधाजीने माधवजी केरी,
शोभी रही जुगजोडि समान;
उलट पुलट फरे फेरफूदडिये,
समझावे नेणांनी सान. नाचे श्रीनटवर० — (३)

छुम, छुम, छुम, छुम, नाचे छबीलो,
राधा रूप झुम फरे सुजाण;
धा, धीलांग, धा, धूमीकट, धीधी, कट,
मृदंग सुणीए मधुरी कान. नाचे श्रीनटवर०—(४)
विश्वविहारीलालनी मूरती,
छे सुंदर सहु सुखनिधान;
खानपाननुं भान तजीने,
करीए प्रभुनुं गुणगान. नाचे श्रीनटवर०—(५)

पद ॥ २१५ ॥

॥ सर्वोपरी श्रीहरिनी स्मृतिविषे ॥

(दोहरो)

अंतकाळ वेळा कठण, कष्ट कोटीधा थाय;
जो सुखमय हरि सांभरे, जरूर दुःख दूर जाय.—(१)

(हरिगीत छंद)

आ समय उत्तम जाणीने, कर स्मरण श्रीघनशामने,
कीजे सुकर्म सदा विशेषे, हमेश धरी शुभ हामने;
रचनार आ संसार तेने, शीश नमावो हरघडी,
तक जाय तुं पस्ताय माटे, वात ले जीवमां जडी. (२)
नरदेह पामी टाळ खामी, नंदनंदन स्मरणमां,
कौतुक मेली समज दिल छे, अटल सुख प्रभु चरणमां;
स्तुतिपाठ पूजन जाप जीभथी, जगतपतिनो जो करे,
भवमां जशे भय, बनीश निर्भय, तुरत भवसागर तरे. (३)

मारी शीखामण करीश धारण, कउण तजी कुटीलाईने,
लीधां सरव सुखतो खरे तें, चतुर धरी चतुराईने;
काया पडे आवी नडे जो. मलीनता मनमां रहे,
तेथी हरि स्मृति शीख कहीछे, सर्वे दुक्रितने दहे. (४)

पद ॥ २१६ ॥

॥ श्रीजीमहाराजने आपत्काळमां संभारवाविषे ॥

(दोहरो)

क्रूर कष्ट पडतां कदी, जे जन आपद गाय;
तुर्त आवी त्यां ते समे, श्रीहरि करे सहाय. —(१)

"कृष्ण वळावी हुं वळीरे, उभी जमुना तीर;"
"आसुडे भीजाय मारो कुंचवो; मारां भीजाय दक्षिणी चीररे.
मधुवनना वासी." (टेक) ए रागप्रमाणे.

वा'ला भक्ति धरमसुत शामरे, आवोजी अवतारी;
प्याराछो प्रभु पूरण कामरे, सुणो विनती अपारी. (टेक)
कष्ट घणुं देखी दासनुंरे, कायर न थशो कृपाळ;
जीव कोटी मुक्त कोटीना, तमे रसियाजीछो रखवाळरे.
आवोजी अवतारी०—(१)
अति अद्भूत आ सृष्टीनेरे, रचतां थाक्या नहीं राज;
आ एक सेवक कारणे, केम आळस करी वेश आजरे.
आवोजी अवतारी०—(२)

सतयुग, त्रेता, द्वापरेरे, आवता आप अचीर;
आज कळिकाळ दुष्टछे, एम जाणी वेठाछो शुं ? स्थीररे.
आवोजी अवतारी० — (३)

एक सेवकने कारणेरे, आगे लीधा अवतार;
ते वात शुं ? विसरी गया, केम आळस आणी आवाररे.
आवोजी अवतारी० — (४)

आ अवतारछे आपनोरे, करुणामय महाराज;
केड वांधी दृढ आसमे, प्यारा कर्यांछे कोटीनां काजरे.
आवोजी अवतारी० — (५)

मुक्त मुनिने उगारियारे, झेर थकी जगराय;
महा वनमां नदी जळ थकी, करी शामळा जईने सहायरे.
आवोजी अवतारी० — (६)

व्यापकानंदना वचनथीरे, जाणी वणिक अनाथ;
म्लेच्छना करथी मूकावियो, तमे दाम दई दीनानाथरे.
आवोजी अवतारी० — (७)

अखंडानंदने वन विषेरे, वाघ मळ्या विकराळ;
तुर्ते उगार्यो ते कष्टथी, थवा दीधो नहीं वांको वाळरे.
आवोजी अवतारी० — (८)

निष्कुळ मुनिने नाथजीरे, तरस लागी तेहवार;
खारो सिंधु मीठो कर्यो, एवा धन धन धर्मकुमाररे.
आवोजी अवतारी० — (९)

स्वामि गोपाळानंदजीरे, जे आदि अक्षररूप;
तेनी साथे नित्य जमता, वा'ला वडोदरामां अनूपरे.
आवोजी अवतारी० — (१०)

पर्वतभाईने इच्छा थईरे, जोवा नृसिंहावतार;
आप चोवीश रूपे थई, दीधां दर्शन जगकरताररे.
आवोजी अवतारी० — (११)

जीवुबाई गढपुरमांरे, जीवन मुक्त जरूर;
दूध पीधुं तमे तेहतुं, प्यारा प्रेम आणीं भरपूररे.
आवोजी अवतारी० — (१२)

जीवराम वांकानेरनारे, जाणी मोटा भक्तराज;
भर दरियामां तारिया, तमे जीवन लावी जहाजरे.
आवोजी अवतारी० — (१३)

अरदेसरजी पारसीरे, सुरतना कोटवाळ;
तेने ऐश्वर्य जणावीने, आपी दिवानगिरि दयाळरे.
आवोजी अवतारी० — (१४)

विकट वेळा अंतकाळनीरे, त्यारे आवोछो दयाळ;
दुःख हरवा निज दासनां, साथे लई वाहन विशाळरे.
आवोजी अवतारी० — (१५)

ब्रह्मपुरे लई जाओ छोरे, विरद संभारीने शाम;
एवुं जाणीने में आपना, प्रभु शरणे कर्योछे मुकामरे.
आवोजी अवतारी० — (१६)

काळ करम माया तणोरे, भय नथी हवे लेश;
हाथ झाल्यो छे हेते करी, तमे बळवंत हे ! अक्षरेशरे.
आवोजी अवतारी० — (१७)

जेम ध्रुव तणी माछलीरे, ध्रुव भणी खेंचाय;
आप तरफ वा'ला माहरो, सदा तेमज प्राण तणायरे.
आवोजी अवतारी० — (१८)

चंद्र उगे आकाशमांरे, जळधि तणुं वधे जोर;
तेम आनंद उभराय छे, ज्यारे निरखु छुं धर्मकिशोररे.
आवोजी अवतारी०—(१९)
वारे वारे शुं आपनेरे, कहेवुं कृपानिधान;
सुखं दुःखमां करो सहायता, आवी भक्तवत्सळ भगवानरे,
आवोजी अवतारी०—(२०)
गुणने अवगुण अमतणारे, अळगा करी अलबेल;
विश्वविहारीलालजी, आवो छोगाळा रंग छेलरे.
आवोजी अवतारी०—(२१)
पद ॥ २१७॥

॥ सूर्यपुरमां श्रीनारायणमुनिदेव-नी प्रार्थनाविषे ॥

(पूर्वछायो)

सुंदर सुरत सेहेरमां, वसो नारायण मुनिदेव;
आपनो महिमा अगाध छे, करे सुरमुनि मळी सेव.—(१)
मूरती गौर तमारी छे, सज्या अंगोअंग शणगार;
मुखतणी छबी जोईने, लाजे शारदचंद्र हजार. —(२)
आपना चरणविषे सदा, रहो मारुं मन महाराज;
मागुछुं वेउ कर जोडीने, आपो गोविंद गरीबनिवाज–(३)

(चोपाई)

वामभागेछे राधा विहारी, छवी जेनी त्रिलोकथी न्यारी;
शाम मूरती मोरली हाथे, शोभे राधाजी निज संगाथे—(४)
वस्त्र घरेणां अंगे वीराजे, छवी जोई कोटीकाम लाजे;
वसो मध्यने मंदिर स्वामी, छोजी अक्षरधामना धामी–(५)
दक्षणादुछे मंदिर जेह, कहुं तेनी शोभा धरी स्नेह;
धर्म भक्तिने श्रीघनशाम, पूरे हरिजनना मननी हाम.—(६)
मारा चित्त तणा चोरनार, धन्य धन्यछो धर्मकुमार;
रूप अनूप आपनुं जोई, नाखुं क्लेश कंकासने खोई—(७)
उत्तरादो जे खंड अनुप, तेमां श्रीजीनुं चित्र स्वरूप;
अंगोअंगमां तेज अतिशे; जाणे चंद्र रवि उग्या दिसे.–(८)
सारुं शिखर शोभे अपार, जाणे मेरु शिखर आकार;
कळशसोनानोझळकेछेकेवो, जाणेहिमगिरीपरशशीजेवो.–(९)
ध्वज हालीदेछे आवकार, पामे जनजे मोटो अधिकार;
तेणे सहुने आवकार देवो, ध्वज मर्म जणावेछे एवो.–(१०)
सूर्यपुरना प्रेमी हरिजन, तेने सदा राखोछो प्रसन्न;
विश्वविहारीलालजी आज, जयकारी प्रवर्तो महाराज.–(११)

पद ॥ २१८ ॥

॥ जेने रुस्तम वाग कहेछे, ते प्रगटश्रीभक्ति धर्मना पुत्र श्रीजीमहाराजना संबंधथी नारायण वागनामे प्रसिद्ध थयो ॥

(राग धन्याश्री)

" नाथकेसे गजको बंध छोडायो " ए राग प्रमाणे.

नारायण वाग भलो शोभे भारे;
निर्मल तापी नदीने किनारे. नारायण० —(टेक)

अरदेसरने पाघ आपी प्रभु, सुरत पधार्या ज्यारे;
ए वागमां उतर्या संत साथे, त्रिभुवनपति त्यारे.
नारायण० — (१)

पंगत करीने संत जमाड्या, स्नेह धरीने वधारे;
प्रेमी हरिजने पूज्या हरिने, हेमना चंदनहारे.
नारायण० — (२)

हिंदोळामां हरिने झुलाव्या, विनती करी वारेवारे;
लाखो हरिजन मळीने निरखे, भीड थनी बेसुमारे.
नारायण० — (३)

एवुं प्रसादीनुं स्थान अलौकिक, जे जन ध्यानमां धारे;
जन्ममरणनुं संकट मोटुं, कष्ट करे नहीं क्यारे.
नारायण० — (४)

भूतळमां बीजा वाग भले हशे, विविध वृक्षनी हारे;
आ वाग तुल्य वने नहीं एतो, विवेकी एम विचारे.
नारायण० — (५)

परमेश्वरनी पदरज अंकित, स्नेहथी जेह संभारे;
विश्वविहारीलालजी तेने, भवजळ पार उतारे.

नारायण० — (६)

पद ॥ २१९ ॥

॥ वरतालथी दक्षणादी दिशामां श्रीजीमहाराजनी महाप्रसादिनी धनातलावडीना महिमाविषे ॥

(शार्दूलविक्रीडित छंद)

जेना निर्मळ नीरमां जई जई, वहु वार नाह्या हरि,
संतोए शुभ जेहना तटविषे, श्रीजीनी पूजा करी;
जेमां स्नान कर्याथकी स्वरगमां, पक्षी सुखे संचरे,
ते "धन्यासर"नो अपार महिमा, शेषादी शुं? उच्चरे.—(१)

(नाराच छंद)

त्रिवेणि, तापी; नर्मदा, मही, तथा महामती,
गणाय शा हिशावमां, गया, अने सरस्वती;
भवाब्धिमांहि तो तर्यानी, छे नविन नावडी,
सहुथी आ वडी विशेष, छे "धना तलावडी." — (२)

पद ॥ २२० ॥

॥ श्रीजीमहाराजने गढपुरधाममां एक हरिजने घणा प्रेमे करीने धोतली अर्पण करी ते धोतलीने महाराजे घणा समयसुधी अंगीकार करी तेविषे महाशीघ्र कवीश्वर ब्रह्ममुनिये करेलो ॥

(छपय छंद)

धन धन तेरो सुत, धन्य तेरी कतनारी,
धन तोयेवणकरवणी, धन्य तोये छाप समारी;
चतुर हस्त परमान, ध्यान संतन मन भाई.
अनंत कोटी ब्रह्मांड, तेह पर नेक ढंकाई,
व्रत्तियुं हरख विलसी फरे, निश दिन जीवत जोतली;
कहे ब्रह्ममुनि ओढी कृष्ण उर, धनधनधन तोये धोतली.–(१)

पद ॥ २२१ ॥

॥ मुंबईवासी ठाकोरजीना वर्णनविषे ॥

"डरमां तुं दिल्ल साथ छोकरा डरमां तुं दिल्ल साथ." ए राग प्रमाणे.

मुंबईमां महाराज नीरख्या, मुंबईमां महाराज,
प्रभुगुणनिधी गरीबनिवाज, निरख्या मुंबईमां०—(टेक)

अक्षरधामी संतना स्वामी, श्रीहरिकृष्ण प्रभु बहुनामी,
छे अखिलेश्वर अंतरजामी, राधाजीसाथ गोलोकविहारी,
जेनी छ्वी आ विश्वथी न्यारी, कीधां एवां दरशन आज;
हांहां रे कीधां एवां दरशन आज. निरख्या० —(१)

पाघ पेचाळी शीश रुपाळी, छोगासहित रीझुं उरभाळी,
भ्रकुटी जोईने भ्रमणा टाळी, हस्तमुख जोईजोईने हरखु,
शीतळ कोटीक चंद्रना सरखुं, हरे दिल्डा केरी दाझ;
हांहां रे हरे दिल्डा केरी दाझ. निरख्या०—(२)

संतसमाजे छ्वीलो छाजे, वस्त्र घरेणां अंगे विराजे,
ते जोई सोनुं वीजळी लाजे, चंचळ चाल दीसे दुःखहारी,
रीझुं एवा हरि उरमां धारी, मारां सफळ थयां सहुकाज;
हांहां रे मारां सफळ थयां सहुकाज. निरख्या०—(३)

विश्वविहारी छे अवतारी, जीवनदोरी एज अमारी,
ए तुल्य कोण जुओ उपकारी, जन्ममरण संताप हरणछे,
कोटीक जन कल्याणकरणछे, मारुं जीवतरकेरुं जहाज;
हांहां रे मारुं जीवतरकेरुं जहाज. निरख्या०—(४)

पद ॥ २२२ ॥

॥ श्रीकृष्णनारायणविषे ॥

(राग उपर प्रमाणे)

निरख्या श्रीनंदलाल, कृपानिधी; निरख्या०
करे खांतिलो नौतम ख्याल, कृपानिधी. —(टेक)

वंशि वजावे, धेनु चरावे, व्रजवासिने वा'लो रिझावे,
नेणने वेणमां जादु जणावे, भाविकने मन मूरती भावे,
ले'रिपणां घणां लाड लडावे, करे निरखिनाथनीहाल;
हांहांरे करे निरखि नाथनीहाल. कृपानिधी० — (१)
आनंदकारि, विश्वविहारी, जोई जोई जीवे व्रजनि नारी,
अन्यपकी जेणे प्रीत उतारी, धार्या धणी शिरदेव मोरारी,
गजगणिका जे प्रभुये उधारी, एवा गोविंदबालगोपाळ;
हांहांरे एवा गोविंद बालगोपाळ. कृपानिधी० — (२)
पद ॥ २२३ ॥

॥ प्रभुना गुणनो कोई पार पामता नथी तेविषे ॥

(दोहरो)

रजकण उडगण गणीशके, वनस्पतिभार अढार;
पण हरिगुण गणना कवि, कोटी थकि न थनार. — (१)
नवां कळा शोधन थयां, नवा राग निरधार;
गापा तेना रागमां, सुंदर हरिगुणसार. — (२)

॥ ग्रंथने आशिष ॥

(सवैयो)

ज्यांसुधी शेष धरे धरणी शिर, चंद्र रवि नहींलेज विसामो,
ज्यांसुधी लक्ष्मी करे हरिसेवन, गंगतरंगविषे जळजामो;
ज्यांसुधी सत्य वसे सचराचर, विपैतिनो नहीं वेगविरामो,
त्यांसुधीआशुभग्रंथ अविचळ; विश्वविषेजयकारजपामो.—(१)

(दोहरो)

दिव्य शतक वर्षो जतां, भागे कदी ब्रह्मांड;
तो अक्षरना मुक्तना, मुखमां वसो अखंड. —(२)

॥ ग्रंथाधिकारी ॥

(हरिगीत छंद)

तजी मोहमाया कपट छाया, ज्ञानमां गरकावछे,
जेने प्रगट श्रीभक्तिसुतनी, भक्तिमां बहु भावछे;
मायिक शब्दादिक विषयथी, जेनु उर अविकारिछे,
एवा विवेकिवृंदजन, आ ग्रंथना अधिकारिछे. — (१)

१ विपति-वि-पक्षी-पति-स्वामी-पक्षीनो स्वामि गरुड.

(मनहर छंद)

राग रागणीनुं जेना अंतरमां ज्ञान हशे,
तेवा जन तो जरूर रागने वखाणशे;
कविताना कोडिला जे काव्यमां चतुर नर,
एवा जन काव्यना विचार उर आणशे; -
फावे ते स्विकारो भले नफावे तो निंदशो मां,
कथन कहुंछुं ते आ भीतेथी प्रमाणशे;
संतोष देनार ज्ञान भंडार आ ग्रंथमांथी,
हरिजन हरिगुण विषे गुण जाणशे. —(६)

(दोहरो)

हरिने हरिना जन सदा, पूरण थाय प्रसन्न;
ए इच्छा मुज अंतरे, नहि इच्छा उर अन्य. — (७)

॥ ग्रंथश्रुतिफळ ॥

(छपय छंद)

प्रगट चरित्र पवित्र, कह्यां छे विमळ वखाणी,
जीवनरूप जरूर, हरिजनने छे जाणी,
सुणशे धरिने स्नेह, हृदयमां शांति थाशे;
क्लेश अने कंकाश, दुःख सघळां दूर जाशे,
प्रगट प्रभुनि भक्तिने, सहेजे ते नर पामशे,
निज भौतिक पिंड पड्या पछी, अक्षरधामविषे जशे. (८)

(दोहरो)

जेनर स्नेहवडे करी, सुणे न हरिगुणगान;
तेना कान सरप तणा, जाणो बिलेसमान. — (९)

॥ ग्रंथांतेहरिस्मरण ॥

(वसंततिलकावृत्तम्)

आनंद कंद मूरती नृपकुळचंद,
छे मंद मंद हसतु सुमुखारविंद;
जेतुं करे स्तवन छंद अने मुनिंद,
वंदु हुं तेह हरिनुं चरणारविंद. — (१०)
जे पादपद्म थकि इंड कटाह फोड्युं,
जे पादपद्म शकटासुर मान तोड्युं;
जे पादकंजथी कर्यो दुःखि काळीनाग,
ते पादपंकज तणो महिमा अथाग. — (११)

॥ श्रीहरिनी दशावताररूपे प्रार्थनानी आरती ॥

जय मंगळकारी हरि, जय मंगळकारी;
अक्षरपति अवतारी, श्रीपति सुखकारी.
जयदेव जयदेव० — (टेक)

---

१ बिल-सरपनुं दर.

हे ! हरिकृष्ण कृपानिधि, प्राण जीवन प्यारा हरि; (२)
स्नेह धरीने सरवे, सेवे नर दारा.
जयदेव जयदेव० — (१)
मच्छ अने शुभ कच्छ, स्वच्छ तनुं धारी हरि; (२)
मंद्राचळने तोळ्यो, शंखासुर मारी.
जयदेव जयदेव० — (२)
धरीशुकर अवतार, धरणी उद्धारी हरि; (२)
दानवपतिने मार्यो, प्रौढ पीडाकारी,
जयदेव जयदेव० — (३)
नृसिंहरूप धरीने, प्रल्हाद उगार्यो हरि; (२)
हिरण्यकशिपु आपे, मद्वंतो मार्यो.
जयदेव जयदेव० — (४)
बळिने छळवाकाज, वामनरूप धर्युं हरि; (२)
त्रण डगलां दानेथी, राज समग्र हर्युं.
जयदेव जयदेव० — (५)
जमदग्निसुत थईने, फरशी कर धारी हरि; (२)
खळ क्षत्रीने खांते, दीधा संहारी.
जयदेव जयदेव० — (६)
जय जय जय जगवंदन, रघुनंदन थईने हरि; (२)
रावणकुळ निकंदन, कर्युं आपे जईने.
जयदेव जयदेव० — (७)
कृष्णरूपे थई केशव, कंसादिक मार्या हरि; (२)
पांडव द्रौपदी आदिक, जनने उगार्या.
जयदेव जयदेव० — (८)

बुद्धरूपे थई शुद्ध, हिंसा बंध करी हरि, (२)
असुरो मोह पमाडया, कर्मकथा उचरी.

जयदेव जयदेव० — (९)

कलकीरूप धरीने, काळि अंते स्वामी हरि; (२)
सतयुग स्थापन करशो, हणि म्लेच्छ हरामी.

जयदेव जयदेव० — (१०)

अधरम अवनी उपर, ज्यारे बहु जामे हरि; (२)
आप प्रगट थई हृपने स्थापो सहु ठामे.

जयदेव जयदेव० — (११)

अंश कळा अवतार, सर्वे आप तणा हरि; (२)
वळी आगे हरि धरशो, एवा अनंत घणा.

जयदेव जयदेव० — (१२)

आप स्वयं छो स्वामी, बळवंत बहु नामी हरि; (२)
अकळित अक्षरधामी, हरि अंतरजामी.

जयदेव जयदेव० — (१३)

जय जय विश्वविनायक, सुखदायक श्रीजीहरि; (२)
जय जय विश्वविहारी, सर्वेश्वर छोजी.

जयदेव जयदेव० — (१४)

॥ संपूर्ण ॥

॥ वसोमां संवत १९५१ ना द्वितीय जेठशुदी प्रतिपदाने दिवसे धर्मधुरंधर आचार्येंद्र श्रीविहारीलालजी महाराज पधार्या ते समये संभळावेली कविता ॥

(दोहा)

आप पधार्या आसमे, हरख्यो सकळ समाज;
सत्संगी जन स्नेहथी, जय बोले महाराज. — (१)
गाम वसो शुभ आपथी, शोभ्युं आज अपार;
इन्द्रे शुं इन्द्रापुरी, धरी पृथ्वी मोझार. — (२)

(पद राग धन्याश्री)

भले पधार्या आज, विहारीजी, भले पधार्या आज; (टेक)
विप्र वशोना, दवे चतुर्भुज;
तेणे तेडया शिरताज विहारीजी० — (१)
"सत्संगी जीवन," ग्रंथपारायण;
जाणी पूरण तेनुं काज विहारीजी० — (२)
सकळशास्त्र, वेत्तानोसाथे;
शोभेछे संत समाज. विहारीजी० — (३)
हरिजन निरखी, आपने हरख्या;
गुणानिधि गरीबनिवाज. विहारीजी० — (४)
आज तमे अहो ! नृपवंशीमां;
मुगटमणी महाराज. विहारीजी० — (५)

पद ॥ १ ॥

(पद राग गरबी)

"लगाडी तें प्रीतिलाल, प्रीतलडि तें तो लगाडी;" ए राग प्रमाणे.

अति आनंदनो दिन आज, विहारीजीलाल पधार्या.
हरिजननो ते हरख्यो समाज, विहारीजीलाल पधार्या. (टेक)
सत्संगी जन सर्वने, आनंद उर उभराय;
आव्युं उत्तम पर्व छे, जाणे जोतां ते एम जणाय.
विहारीजीलाल०— (१)
धर्मधुरंधर धरणीमां, जनहित फरो हमेश;
उज्ज्वळ कीर्ति आपनी, व्यापी विश्वमां एथी विशेष.
विहारीजीलाल० — (२)
विद्या वदनविषे वसी, दया वसी दिल्ल मांह्य;
सद्गुणनी सीमा तमे, पेखी पूरण प्रेम पमाय.
विहारीजीलाल० — (३)
सूर्य समान प्रतापीछो, प्रगट प्रभुना पुत्र;
हरिजनना मुखकमळने, आज फूलाव्यां परम पवित्र.
विहारीजीलाल० — (४)
शीतळ चंद्र समानछो, शान्तिना करनार;
हरिजन नेत्रचकोरले, जुओ निरखे छे वारंवार;
विहारीजीलाल० —(५)
मेघ समान महान छो, अंतर अधिक उदार;
पंडित पामे आपथी, सभा जनमां सारो सतकार.
विहारीजीलाल० — (६)

अमृतनी दृष्टि करी, टाळ्या त्रिविधी ताप;
दर्शन दीधां दासने, धन्य धन्य प्रताप अमाप.

विहारीजीलाल० — (७)

काज करो सत्संगनां, वधो लक्ष गणी लाज;
सर्व मळी आशिष दे, सोंपो श्रीहरि सुखसमाज.

विहारीजीलाल० — (८)

पद ॥ २ ॥

(तोटक छंद)

जय धर्मधुरंधर गादी धणी,
सत्संग तणा शुभ शिशमणी;
जय विश्वविहारी पधारी तमे,
कर्युं पावन आ पुर एह समे. — (१)

धन्य आज घडी दिन आज तणो,
हरख्यो सत्संग समाज घणो;
उभराय सहु उर प्रेम अति,
वनी कोटी दीवाळी बहु दीपती. — (२)

रवि आज उग्योज सुवर्ण तणो.
वरस्यो शुभ अमृत मेघ घणो;
दशरा थकीतो दश सो गणिये,
उर प्रेम भलो मुख शुं भणिये ? — (३)

मति निर्मळ निर्मळ ज्ञान घणुं,
नीतिवान् महागुणवान पणुं;
बहु देश विदेश हमेश फरो,
जन अज्ञ तणां अज्ञान हरो. — (४)

शरणागत ते तव आश्रयथी,
उधरे भवसागरने सुखथी;
गुणवंत तणा गुण उच्चरिये,
तरिये सुखथी दुःखने दरिये. — (५)
बहु लायक लक्षण दिव्य दीसे,
सुखदायक छो सत्संग विषे;
अति उत्तम दिवस आज गणी,
जय सर्व कहो महाराज तणी. — (६)

(शिखरिणी छंद)

क्रिया सारी कारी, वृषकुळविहारी अवतर्या,
दिले धारी धारी, निज मत वधारी बहु फर्या;
सुनीति रीतिथी, सुजश पसर्यो छे दश दिशे,
सुवंशे छे दीवो, बहु बरस जीवो जनविषे. — (१)

॥ संपूर्ण ॥